

Výroční zpráva Národní knihovny České republiky

2017

Obsah

Úvodní slovo generálního ředitele	3
Události roku	
Revitalizace areálu Klementina a rekonstrukce původního depozitáře	5
Spolupráce se společností Google	7
EBSCO Discovery Service	8
Ptejte se knihovny	9
Služba eBooks on Demand v Národní knihovně	9
Informační infrastruktura vědy, výzkumu a inovací pro humanitní obory	10
Koncepce národního systému analytické bibliografie	11
Zapojení Národní knihovny ČR v projektu Obálkyknih.cz	12
Webarchiv	13
Mezinárodní styky	13
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.	14
Z hlavních činností knihovny	
Doplňování knihovních fondů	16
Zpracování novodobých knihovních fondů	16
Historické a hudební fondy	17
Slovanská knihovna	22
Knihovnický institut	24
Projekty a programy	26
Ekonomické ukazatele, statistika, grafy	
Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2017	41
Finanční hospodaření	42
Personální údaje	46
Odbor doplňování a zpracování fondů	47
Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2017	47
Přírůstek domácí literatury za rok 2017	50
Přírůstek zahraniční literatury za rok 2017	53
Mezinárodní agentury	58
Statistiky zpracovatelských útvarů	59
Statistické ukazatele služeb	60
Slovanská knihovna	67
Knihovna knihovnické literatury	68
Správa knihovních fondů	69
Ochrana knihovních fondů	73
Archiv Národní knihovny	79
Referát vnitřního auditu Národní knihovny	81
Kulturní, vzdělávací a publikační aktivity knihovny	
Kalendárium významných akcí	83
Zrcadlová kaple	88
Výstavní činnost	90
Publikační činnost	95
Přílohy	
Dárci	102
Organizační struktura	114
Zaměstnanci	115
Zkratky	119
Důležité údaje a kontakty	121

Úvodní slovo generálního ředitele

Přichází opět tradiční čas, kdy se generální ředitelé nejen příspěvkových organizací ohlížejí za uplynulým rokem a rekapituluji činnosti svých institucí. Je mi velkou ctí, že se v Národní knihovně mohu letos ujmout tohoto úkonu právě já.

V loňském roce se opět podařilo poskytovat služby Národní knihovny v téměř neomezeném rozsahu, ačkoli v Klementinu probíhal čilý stavební ruch. Jsem si vědom toho, že čím dál více pocítujeme nejen my zaměstnanci, ale také široká veřejnost navštěvující Klementinum, omezení vyplývající z revitalizace Klementina. S ohledem na plánovanou III. etapu revitalizace, tedy tu nejrozsáhlejší, musím konstatovat, že situace bude čím dál tím složitější. Tak jako mí předchůdci, i já musím vyzdvihnout nadstandardní nasazení všech zaměstnanců Národní knihovny. Jen díky němu je Národní knihovna stále funkční institucí. O postupu revitalizačních prací, resp. o dokončovacích pracích, se dočtete v příslušné části této výroční zprávy.

Národní knihovna se také v loňském roce skvěle prezentovala na mezinárodním poli. Důkazem může být například pokračování spolupráce se společností GOOGLE na digitalizaci fondů Národní knihovny a dostupnost mezinárodních databází našim uživatelům.

Mnohdy se do mé mysli vkrádají pochybnosti o tom, zda si široká veřejnost, a nejen ta, uvědomuje, kolik činností Národní knihovna zastřešuje a realizuje. Vedle klasických výpůjček, digitalizací fondů a zpřístupňování online služeb to je také významná činnost na poli vědy a výzkumu. Nerad bych byl v této oblasti nespravedlivý a vyzdvihl pouze jednu činnost, proto i zde doporučuji pročíst si příslušnou pasáž.

Jak jsem již naznačil v předchozích řádcích, Národní knihovna má celou řadu rolí, od té klasické knihovnické, přes metodickou, vědecko-výzkumnou, ale také kulturně-společenskou. Také v této oblasti byla v loňském roce velmi úspěšná. Konala se celá řada kulturních, společenských, ale také vzdělávacích akcí. Výstavy, koncerty a konference jsou zlomkem realizovaných aktivit a jsem velmi rád, že si do Klementina najdou cestu také ti, kteří u nás nehledají moudra a duševní obohacení jen v knihách.

Velmi mě mrzí, že zde nemohu zmínit celou řadu dalších činností, kterými se zabýváme, ale na následujících stránkách se o všech dočtete velmi podrobně.

Děkuji všem zaměstnancům za vysoké pracovní nasazení, loajalitu a spolupráci, uživatelům a návštěvníkům za to, že si do Národní knihovny našli cestu i v roce 2017.

Foto: Eva Hodíková

Martin Kocanda

Události roku

Revitalizace Klementina a rekonstrukce původního depositáře

Od počátku roku 2017 finišovaly práce na 2. fázi II. etapy revitalizace areálu, tj. probíhaly dokončovací práce na rekonstrukci objektů SO 06 a SO 09 kolem Studentského nádvoří. 22. června provedl Odbor výstavby při ÚMČ Prahy 1 závěrečnou kontrolní prohlídku stavby a 27. června vydal kolaudační souhlas s jejím užíváním. Tím NK ČR splnila závazný termín ukončení akce, jejíž financování poté pokračovalo ještě do konce roku 2017. Prosincovým závěrečným vyhodnocením akce byl podprogram *Rekonstrukce a revitalizace Klementina – II. etapa* po téměř šesti letech od své registrace za NK ČR uzavřen.

Pokračovaly práce na III. etapě revitalizace areálu, která nicméně na konci roku 2017 ještě stále nebyla zaregistrována. V souvislosti s odložením realizace automatického dopravníku je stávající dispoziční studii areálu i již zpracovanou dokumentaci pro společné územní a stavební řízení nutno upravit tak, aby areál dispozičně i funkčně splňoval podmínky pro knihovnický provoz po dokončení revitalizace jak s dopravníkem, tak i bez něj. V prosinci 2017 byla – po jejím projednání s orgány památkové péče – dokončena úprava studie, úprava dalšího stupně dokumentace proběhne začátkem roku 2018.

Starý matematický sál. Foto: Eva Hodíková

V rámci přípravných prací pro III. etapu probíhaly také další samostatné zakázky. Bylo provedeno šest archeologických sond na Hospodářském nádvoří a v Hale služeb, jejichž výsledek byl ihned po jejich dokončení promítnut do projektové dokumentace (např. přesun výtahu na vhodnější místo).

V září 2017 byla podepsána smlouva s vítězem výběrového řízení na zpracování studie interiéru areálu Klementina, jímž se stala společnost DL Studio, s.r.o. Práce na studii budou zahájeny počátkem roku 2018 na základě nově upravené dispoziční studie. Studie interiéru bude podkladem pro registraci nové akce, jejímž předmětem bude projekt interiérového řešení a vybavení areálu Klementina mobiliářem.

Další samostatná zakázka vyplynula z požadavku orgánů památkové péče. Jedná se o doplňující stavebně-historický průzkum, jehož součástí je i inventarizace historických prvků v areálu a restaurátorské průzkumy v objektech III. etapy, které budou sloužit jako podklad pro další stupeň projektové

Interiér Zasedacího sálu s freskou sv. Klimenta – 1. patro kvadratury. Foto: Eva Hodíková

Prostory v přízemí – nový výťah. Foto: Eva Hodíková

dokumentace III. etapy revitalizace. Tato veřejná zakázka byla vyhlášena v prosinci 2017, v lednu 2018 proběhne hodnocení nabídek. Práce budou zahájeny ihned po podpisu smlouvy.

Národní knihovna ČR, Hostivař – rekonstrukce, výstavba

Smlouva se zhotovitelem rekonstrukce původního objektu depozitáře v Hostivaři byla podepsána v září 2017. Vítězným uchazečem se stala společnost GEOSAN GROUP a. s. V době podpisu smlouvy ale nebyla ještě dokončena jednání se správcem programu ohledně zajištění provizorního uložení knižních svazků i nezbytných administrativních prostor po dobu rekonstrukce. Tato jednání byla úspěšně dokončena až v listopadu 2017, ihned poté bylo zahájeno stěhování knih i pracovišť ze severní poloviny objektu, která bude zrekonstruována jako první, do pronajatých prostor. Předání staveniště generálnímu dodavateli proběhne po úplném vystěhování poloviny objektu, tj. v lednu 2018.

K dočasnému uložení fondů a specifického vybavení NK ČR byly pronajaty prostory v Q Parku Měšice. V různých částech pronajatých objektů bylo umístěno přibližně 62 000 svazků Slovanské knihovny (SK), asi 20 000 svazků knihovnické literatury Knihovnického institutu (KI) a téměř 265 000 svazků UKF. Vedle fondů zde bylo umístěno i specifické vybavení Odboru ochrany knihovních fondů (OOKF).

Pracoviště OOKF byla přemístěna do náhradních prostor v rámci budovy depozitáře, pracoviště Vydavatelského oddělení a dílny polygrafie budou přemístěny do pronajatého náhradního prostoru v Klimacentru v Malešicích.

Už v únoru 2017 podepsala NK ČR smlouvu na zpracování projektové dokumentace pro výstavbu druhého nového depozitáře v hostivařském areálu. Původním účelem tohoto objektu mělo být pouze zajištění prostoru pro pravidelné přírůstky fondu Národní knihovny, s minimálním množstvím kancelářských prostor. V březnu 2017 požádala NK ČR správce programu o změnu investičního záměru, spočívající v rozšíření prostor pro administrativu. Důvodem této žádosti byla změna legislativy a z ní plynoucí požadavky Národní knihovny na budoucí navýšení pracovních kapacit. Změna investičního záměru byla odsouhlasena MK ČR v prosinci 2017. Generální projektant nového objektu tedy zahájí práce rovněž až na počátku roku 2018.

Spolupráce se společností Google

Spolupráce na PPP projektu *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* rozvrženého do šesti let (2011–2016) byla prodloužena o rok s možností dalšího prodloužení.

Stejně jako v předchozích letech i v roce 2017 proběhly přípravné práce pro hromadnou digitalizaci historických a vzácných dokumentů a také vlastní digitalizace dokumentů. Současně byla zpřístupňována digitální data veřejnosti, a to především prostřednictvím Google Books a následně také prostřednictvím elektronických databází NK ČR, tj. přes elektronický katalog Slovanské knihovny (SK) – <http://aleph.nkp.cz/cze/slk> – a přes databázi starých tisků – <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>. Do Manuscriptoria bylo v roce 2017 konvertováno dalších cca 20 500 komplexních digitálních dokumentů do standardu TEI P5 ENRICH SCHEMA dle parametrů podprogramu VISK 6.

V průběhu roku se uskutečnilo osm transportů knih na digitalizaci v časovém intervalu cca 6 týdnů. V roce 2017 bylo zdigitalizováno celkem 33 107 historických a vzácných dokumentů.

Statistiky společnosti Google

Celkem bylo do konce listopadu 2017 předáno společnosti Google k digitalizaci 33 120 dokumentů. Na server NK ČR bylo v prosinci staženo **29 239** dokumentů (z toho asi 15 % jsou dokumenty SK). Od počátku projektu tak bylo digitalizováno **149 559** dokumentů.

Statistiky Google Books ukazují, že prvních 100 nejvíce využívaných knih ze segmentu zaznamenal za uplynulých šest měsíců přístupy v rozmezí od 29 205 uživatelů (nejvíce využívaná kniha) do 2 788 uživatelů (kniha na 100. místě). Uživatelé z celého množství zpřístupněných knih konzultovali nejvíce knihy v němčině (54 %), latině (20 %), ve francouzštině (6 %) a dále v italštině, ruštině, polštině, češtině a dalších jazycích (vše 5 a méně %). Lze říci i dle dalších statistik, že jsou využívány knihy ve všech jazycích. Staré tisky se postupně konvertují do Manuscriptoria. Všechny digitalizované knihy jsou dostupné prostřednictvím odkazů z katalogu starých tisků a katalogu SK do Google Books.

Přehled katalogizovaných svazků knih a svazků odeslaných na digitalizaci v roce 2017

Rok 2017	Katalogizováno svazků	Odesláno k digitalizaci svazků knih
ORST	18 704	22 592
SK	7 373	7 824
Celkem	26 077	30 416

Přehled katalogizovaných svazků knih a svazků odeslaných na digitalizaci v průběhu projektu

Celkem od začátku projektu (2011–2017)	Katalogizováno svazků	Odesláno k digitalizaci svazků knih
ORST	148 690	92 403
SSK	36 881	33 071
Celkem	185 571	125 474

Očista fondu a restaurování

Za období 1. 1. 2017 – 8. 11. 2017 prošlo celkem Oddělením restaurování **11 306** historických a vzácných tisků z fondů Oddělení rukopisů a starých tisků (ORST) a SK:

- z fondu ORST bylo prozkoumáno, mechanicky očištěno a restaurováno 6 214 dokumentů;
- z fondu SK bylo prozkoumáno, mechanicky očištěno a restaurováno 4 288 tisků;
- mechanicky bylo vyčištěno 5 282 tisků z fondu Cheb.

Od začátku projektu bylo ze sbírek ORST a SK prozkoumáno, mechanicky očištěno a ambulantně opraveno celkem **172 299** knih.

EBSCO Discovery Service

Také v roce 2017 měli uživatelé NK ČR možnost využívat multivyhledávač EBSCO Discovery Service (EDS), který nabízí jednotný přístup k obsahu většiny licencovaných plnotextových a bibliografických databází zpřístupňovaných v NK ČR. V EDS je také možné prohledávat digitální knihovny Manuscriptorium a Kramerius a elektronické katalogy NK ČR, SK a Souborný katalog ČR (SKC).

Centrální index EDS je průběžně doplňován o další zdroje. V roce 2017 v něm tak přibyla metadata například z těchto zdrojů: Literary Encyclopedia, Open Textbook Library či produktů společnosti Gale Cengage Learning. Pro zkvalitnění vyhledávání využívá EDS novou funkcionalitu Enhanced-Precision Subject Searching, díky které dochází k provázání předmětových hesel z různých heslářů, čímž nabízí uživatelům komplexnější výsledky vyhledávání. Přibyla také možnost přímého exportu z EDS do Google Drive.

V průběhu roku 2017 došlo k nastavení nového způsobu sklizení obsahu elektronického katalogu NK ČR (báze NKC), SK (báze SLK) a SKC (báze SKC) prostřednictvím protokolu OAI-PMH. Dostupnost jednotek v bázích NKC a SLK je zobrazena v reálném čase (tzv. Real-Time Availability).

Probíhalo také testování integrace národních věcných autorit do EDS. Ve formě vloženého widgetu bude uživatelům k dispozici seznam termínů z báze autorit, které se vztahují k zadanému dotazu. Widget nabízí přehled struktury a vazeb jednotlivých termínů, z nichž je možné provést další hledání s uvedeným termínem. V průběhu roku 2018 dojde k testování integrace národních jmenných autorit.

Za rok 2017 bylo zaznamenáno 55 885 přístupů, což je proti roku 2016 nárůst o téměř 20 000 přístupů. Bylo zobrazeno 5 294 plných textů (ve formátu PDF nebo HTML) a provedeno 11 144 propojení do lokálních katalogů.

Autorizovaný přístup ke kompletnímu obsahu EDS je pro uživatele NK ČR možný z počítačů ve studovných NK ČR nebo prostřednictvím vzdáleného přístupu. Lze použít také přístup typu host, ve kterém je možné prohledávat obsah EDS, ale není povolen přístup k licencovanému obsahu.

Přístup k EDS je smluvně zajištěn do roku 2018.

Statistika využívání multivyhledávače EDS v NK ČR v roce 2017

Month	Sessions	Total Search Clicks	Abstract Requests	PDF Full-Text Requests	HTML Full-Text Requests	CustomLink Linkout Requests
January	3 963	6 613	3 291	396	47	916
February	4 038	7 375	2 888	476	55	1 862
March	5 078	7 865	3 889	614	77	1 095
April	4 082	6 243	3 523	524	54	946
May	3 966	5 643	2 953	275	68	769
June	3 074	4 875	2 361	278	33	798
July	3 209	3 693	1 906	242	20	630
August	8 750	4 890	4 362	439	75	897
September	3 367	5 014	2 394	357	152	799
October	4 886	7 769	3 334	291	82	835
November	6 906	9 471	3 743	321	97	886
December	4 566	6 093	3 275	260	61	711
Total	55 885	75 544	37 919	4 473	821	11 144

Ptejte se knihovny

Službu *Ptejte se knihovny* (PSK) je možné již považovat za stálíci mezi službami, které české knihovny svým čtenářům a všeobecně lidem z řad široké veřejnosti poskytují. Za patnáct let svého fungování (pilotní projekt služby byl spuštěn v rámci akce *Březen – měsíc internetu* v roce 2002) zodpověděla služba již více než 46 000 dotazů a počet aktivně zapojených knihoven vzrostl z původních třech (v roce 2002) na 95 (v roce 2017 rozšířila řady aktivně zapojených knihoven Městská knihovna Blansko).

Statistiky PSK ukazují, že zájem o tuto službu stále roste. Rekordní počet návštěv stránek v roce 2016 (1 015 708) byl v roce 2017 opět překonán. Návštěvnost vzrostla na více než 1,1 milionu. Stránky navštíví denně přibližně 2 700 uživatelů, týdně téměř 18 000 a měsíční návštěvnost se pohybuje v průměru okolo 88 000.

S rekordním zájmem se v roce 2017 setkala u uživatelů i anketa *Dotaz roku*. Z pestré nabídky dotazů si svého favorita zvolilo téměř 500 hlasujících. Účast na anketě, doufáme, zvýšili i uživatelé NK ČR, kteří měli možnost přečíst si všech deset nejzajímavějších dotazů v rámci malé výstavy konané od poloviny února do poloviny dubna v prostorách knihovny.

Počet zodpovězených dotazů NK ČR i všemi aktivně zapojenými knihovnami v porovnání s předchozími lety mírně poklesl. V roce 2017 knihovny prostřednictvím služby zodpověděly 2 786 dotazů, z nichž 962 bylo vyřízeno NK ČR. Úbytek zadaných dotazů je pravděpodobně možné přičíst na vrub stále se rozšiřujícímu archivu služby PSK. Uživatel v řadě případů najde odpověď na stránkách PSK dříve, než dotaz přes formulář zadá.

Uživatelé si taktéž oblíbili možnost zadat dotaz přímo přes chat služby, a získat tak odpověď bez čekání. Využití chatu stoupl od roku 2013 téměř dvojnásobně. V roce 2013 bylo prostřednictvím chatu NK ČR zodpovězeno 118 dotazů, v roce 2017 se jejich počet zvýšil na 224. Převážně se jedná o dotazy týkající se provozu knihoven a o jednodušší bibliografické a faktografické dotazy, které je možné zodpovědět v reálném čase pouze na základě znalostí samotných knihovníků, internetu a příruční knihovny. Na chatu služby spolupracují další tři knihovny, z nichž Národní technickou knihovnu nahradila od září 2017 Vědecká knihovna v Olomouci (VKOL).

Ze zásadních technických změn služby PSK je třeba zmínit migraci z externích uložišť na servery NK ČR, která úspěšně proběhla na podzim roku 2017.

Služba eBooks on Demand v Národní knihovně

Rokem 2013 se NK ČR zapojila do projektu EOD (*eBooks on Demand / Elektronické knihy na objednávku*), v němž spolupracuje 40 knihoven z 12 evropských zemí. V jeho rámci NK ČR za rok 2017 kladně vyřídila 122 objednávek a naskenovala téměř 14 tisíc stran.

O digitální kopie knih z fondů NK ČR projevily zájem organizace a jednotlivci z domova i ze vzdáleného zahraničí, např. z Číny, USA a Kanady. Nejvíce zahraničních objednávek pocházelo z bližších zemí, tedy z Německa, Ruska, Itálie a Rakouska. Hlavní měrou však službu užily kulturní instituce z České republiky.

Jazykem největšího počtu dokumentů byla s velkým předstihem latina. Dalšími jazyky, ve kterých byly knihy psány, byla němčina, čeština, francouzština, ruština a italština.

Službou EOD vznikají elektronické kopie kompletních knih, které již nepodléhají ochraně autorského zákona. Výsledná e-kniha ve formátu PDF je tvořena původním skenem a strojově čitelnou vrstvou (OCR), jež umožňuje automatické prohledávání. Po předání PDF zákazníkovi a po uplynutí šedesátidenní ochranné lhůty je pak dokument zpřístupněn i široké veřejnosti. NK ČR nabízí prostřednictvím služby EOD k digitalizaci zhruba 180 000 vybraných titulů z databází NKC a STT a také tituly Slovanské knihovny z databáze SLK, vydané v letech 1500–1900. Tyto knihy jsou v našich databázích označeny tlačítkem s logem EOD, prostřednictvím kterého je možné uskutečnit objednávku.

Informační infrastruktura vědy, výzkumu a inovací pro humanitní obory

V letech 2013–2017 byla NK ČR řešitelem rozsáhlého projektu v rámci programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) Informace – základ výzkumu (LR). Projekt LR1308 – *Národní knihovna ČR – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory* navázal na řadu projektů s finanční podporou MŠMT, které postupně budovaly vytvářením ucelené nabídky elektronických informačních zdrojů (EIZ) a dalších návazných služeb koordinovanou infrastrukturu v oblasti humanitních a společenských věd (dále HSS) pro uživatele ze sféry vědy, výzkumu a inovací (dále VaVal). Hlavním cílem projektu bylo upevnění infrastruktury a její další rozvoj prostřednictvím zpřístupnění 18 titulů multioborových a oborově specializovaných databází v konsorciálních a individuálních licencích a zabezpečení primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovních služeb. Tento cíl se podařilo naplnit i v obtížné situaci, kdy bylo třeba reagovat na nevýhodný kurz české koruny vůči zahraničním měnám v důsledku intervencí ČNB.

Projekt zabezpečil kontinuální přístup k ověřené a průběžně inovované nabídce EIZ z HSS, kterou NK ČR systematicky buduje od konce 20. století pro profilové uživatele ze sféry VaVal jak v rámci individuálních, tak i konsorciálních licencí ve spolupráci s relevantními informačními, akademickými a výzkumnými institucemi. Základem podporované nabídky jsou jak primární, tak i sekundární multioborové EIZ s tematickým těžištěm v HSS a specializované EIZ pro zabezpečení tzv. malých oborů (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika). Součástí projektu bylo i zajištění přístupu k primárním dokumentům prostřednictvím mezinárodních meziknihovních služeb (MMS). Poskytování MMS patří pro knihovny mezi finančně náročné služby, u nichž má cena často vliv na rychlost a kvalitu dodání od jednotlivých dodavatelů. Projekt podporou nákupu IFLA voucherů, které vydává IFLA – Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí a mezinárodně jsou v meziknihovním styku uznávány a hojně používány jako platidlo s pevnou hodnotou, zabezpečil zvýhodněný přístup k primárním dokumentům, které nejsou přístupné v elektronické podobě.

Projekt zajistil standardní zpřístupnění 18 titulů EIZ z HSS v rámci licenčních podmínek pro pracovníky sféry VaVal, resp. dalším cílovým skupinám buď v nativním rozhraní jednotlivých databází, a pokud to bylo účelné i v prostředí elektronických katalogů jednotlivých uživatelů (členů konsorcií), nebo v prostředí multivyhledávacích nástrojů (JIB, portál *knihovny.cz*, oborové brány, případně v prostředí discovery services). Sestava titulů EIZ byla tvořena časem prověřenou základní nabídkou databází firmy EBSCO, které byly zpřístupňovány v konsorciálních licencích. Tuto základní nabídku doplnily ověřené multioborové tituly EIZ v individuální licenci pro NK ČR; ebrary (dnes ProQuest Ebook Central) a Omnifile FullText Select (dříve Wilson OFTS, který je v nabídce NK ČR již od poloviny devadesátých let 20. století). Hudba a hudební věda – sestava titulů EIZ v konsorciálních i individuálních licencích pouze pro NK ČR pokryla základní potřeby hudebních pracovišť. EIZ byly zpřístupněny rovněž v prostředí oborové informační brány MUS. Knihovnictví a informační věda – sestava titulů i členů konsorcií byla aktualizována. Tradičně poskytovala informace pro vědeckou komunitu oboru Knihovna knihovnické literatury, jako součást NK ČR vytváří efektivní infrastrukturu pro informační zabezpečení cílové vědecké komunity. Pořízené tituly byly zpřístupněny standardně v prostředí oborové informační brány KIV. Slavistika – sestava titulů byla pořízena pouze v individuálních licencích. Vzhledem k významnému soustředění vědecké komunity zejména v Praze a jednoznačné „informační přitažlivosti“ Slovanské knihovny (SK) i pro vědeckou komunitu z dalších regionů ČR bylo efektivnější vynaložení finančních prostředků pouze na individuální licenci. Většina relevantních cílových uživatelů je registrovanými uživateli SK, resp. NK ČR, a tím mají zabezpečený vzdálený přístup k vytipovaným EIZ. Konsorcia pro zpřístupnění jednotlivých titulů EIZ byla tvořena širokou škálou institucí. Nejrozsáhlejší zastoupení měly univerzity a vysoké školy (22), výzkumné ústavy a specializované instituce (8), odborné a krajské knihovny (12) a další instituce (6). Význam naplňování cílů projektu zrcadlí hodnocení zástupců jednotlivých skupin cílových uživatelů nebo vysoká míra využití poskytovaných služeb, kterou ilustrují statistiky využívání jednotlivých titulů EIZ.

Podpora center mezinárodních meziknihovních služeb pro zpřístupnění primárních dokumentů na fyzických nosičích byla zaměřena na centra, která jsou povinná poskytovat tyto služby ze zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních

služeb (knihovní zákon). Mezinárodní meziknihovní služby jsou poskytovány za finanční spoluúčasti uživatelů, zejména pracovníků sféry VaVal, přesto se sdružením prostředků nepodaří vždy, zejména z finančně náročnější „destinace“ (mimo pevninskou Evropu), službu ve standardních podmínkách zabezpečit. Cílená podpora center pomohla tuto bariéru k přístupu k primárním dokumentům překonat. Ze šesti knihoven, které jsou z citovaného zákona povinné, se podpora vztahovala na čtyři nejvýznamnější poskytovatele těchto služeb – NK ČR, jako centrum meziknihovních služeb v ČR, a dále na Národní technickou knihovnu, Moravskou zemskou knihovnu v Brně (MZK) a Vědeckou knihovnu v Olomouci (VKOL). V rámci projektu podpořené knihovny dodaly svým kmenovým uživatelům i uživatelům jiných českých knihoven 11 585 primárních dokumentů ze zahraničí, které jsou nedostupné v ČR.

Vzhledem k rozsáhlé analýze navržených titulů EIZ, resp. jejich dlouhodobému prověření v praxi, projekt nepředpokládal při řešení vážnější rizika. Nabídka služeb konsorciím byla vyvážená a vzhledem k vysoké míře využívání jednotlivých EIZ byla důkladně promyšlena. Určitá rizika, tak jak bylo predikováno již v návrhu projektu, přinesly nepředpokládané výkyvy kurzů zahraničních měn, ve kterých jsou EIZ hrazeny, a zejména intervence ČNB vůči kurzu české koruny. Opakovaně byla v letech 2015–2017 rekalulována veškerá spoluúčasť členů konsorcií. Plánované uznané náklady projektu byly ve výši 119 348 tis. Kč, z toho účelová podpora byla plánována a skutečně realizována ve výši 80 459 tis. Kč. V průběhu řešení projektu došlo vzhledem k nevýhodnému kurzu koruny vůči zahraničním měnám k několikanásobnému navýšení spoluúčasti s cílem udržení vyrovnaného rozpočtu. **Vyvolané úpravy rozpočtu celkové náklady projektu definitivně navýšily na 126 893 tis. Kč.** Plánovaná podpora z programu v procentech se tak snížila z 67,4 % na 63,4 %.

Projektový tým byl složen ze zkušených pracovníků NK ČR, kteří se dlouhodobě věnují problematice akvizice a zpřístupnění elektronických informačních zdrojů. Hlavní řešitel, **PhDr. Hanuš Hemola** (náměstek pro knihovní fondy a služby do 31. 8. 2017), disponoval vzhledem k funkčnímu zařazení na stěžejní odborné a řídicí pozici v NK ČR dostatečnými motivačními nástroji i pravomocemi, aby zajistil odpovídající řízení a realizaci projektu. Zároveň s PhDr. Hanou Novou aktivně působil ve strategických týmech, které připravují rozhodující dokumenty pro racionální kooperativní akvizici EIZ v ČR – CzechELib. **PhDr. Hana Nová** pracovala jako zástupce hlavního řešitele projektu, koordinátor konsorcií pro zpřístupnění EIZ z produkce firmy EBSCO, správce statistik v registru akvizice. **Mgr. Václav Kapsa, Ph.D.** byl koordinátorem konsorcií pro zpřístupnění plnotextových EIZ pro hudbu a hudební vědu a zpřístupnění v rámci oborové brány MUS. **Mgr. Eva Bartůňková** koordinovala konsorcia pro zpřístupnění plnotextových EIZ pro knihovnictví a informační vědu a zpřístupnění v rámci oborové brány KIV. **PhDr. Lukáš Babka** byl koordinátorem pro oblast slavistiky, **Mgr. Karolína Košťálová** byla koordinátorem využití IFLA Vouchers. V průběhu řešení projektu byl tým rozšířen o **Bc. Pavlínu Kafkovou** jako experta pro mezinárodní meziknihovní služby a **PhDr. Petru Štastnou**, která analyzovala statistiky a měla dále na starosti průběžnou propagaci. Rozsah ekonomických činností projektu a vysoký rozpočet zabezpečoval podpůrný tým pod vedením **Dagmar Gregorové**. V průběhu řešení byl projekt a jeho výsledky prezentovány na seminářích a prestižních odborných setkáních. Informace o projektu a veškerá dokumentace je přístupná na webové stránce projektu, která slouží rovněž jako rozcestník k dílčím prezentacím a informacím o jednotlivých titulech EIZ a návodech na jejich využívání. Viz <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/aktualne-resene-projekty-vav/lr1308>.

Koncepce národního systému analytické bibliografie

V rámci projektu *Analytická bibliografie: koncepce národního systému a příprava vzniku odborného pracoviště v NK ČR*, který byl podpořen z programu VISK 1 Ministerstva kultury ČR, vznikla nová **Koncepce národního systému analytické bibliografie** (dále koncepce).

Koncepce byla zpracována týmem pod vedením řešitele projektu PhDr. Hanuše Hemoly ve složení PhDr. Petra Štastná a PhDr. Linda Jansová, Ph.D. V rámci projektu byla zpracována řada dílčích analýz a studií (současného i minulého stavu analytické bibliografie v ČR, vyhodnocení dílčích pokusů v rámci jiných projektů v období po zrušení speciálního pracoviště v NK ČR, excerptní základny, jejího možného

rozšíření atd.), které byly využity jednak přímo při přípravě textu koncepce, jednak se předpokládá, že budou dále využity na ev. vzniklém novém pracovišti pro analytickou bibliografii.

Na přípravě koncepce se podílel široký okruh interních a externích specialistů. Veškeré práce byly konzultovány s relevantní odbornou veřejností. Pro potřeby koncepce byly zadány dílčí analýzy externím odborníkům a závěrem realizováno rozsáhlé připomínkové řízení všech pracovních dokumentů. K tomuto účelu se uskutečnily dva pracovní semináře. První byl otevřen externím i interním odborníkům a zúčastnilo se jej 36 expertů. Druhý seminář byl určen pouze pro relevantní pracoviště NK ČR a uskutečnil se za účasti 19 expertů.

Dalším výstupem projektu mimo vlastní koncepci jsou nové webové stránky, resp. jejich pracovní verze, viz <https://sites.google.com/view/analyticka-bibliografie-cr/>. Na těchto stránkách jsou soustředěny další informace a výstupy z projektu, které nejsou přímo zahrnuty v textu koncepce. Mezi významné výstupy z činnosti projektu patří rovněž několik odborných článků, které byly zpracovány přímo v rámci projektu, nebo jejich vznik byl v rámci projektu iniciován.

Zpracovatelé koncepce předpokládají, že dokument bude jako jedna z priorit *Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017–2020* projednán na úrovni Ústřední knihovnické rady a na základě jejího doporučení budou dále závěry projednány i na úrovni vedení Ministerstva kultury ČR tak, aby byl navržený systém realizován a zřizovatel finančně zabezpečil vznik a udržitelnost nového pracoviště v NK ČR a funkčního a fungujícího národního systému analytické bibliografie. Pro zabezpečení přechodného období v roce 2018 byl NK ČR předložen do VISK 9 projekt *Koordinace doplňování záznamů do báze ANL*.

Koncepce je publikována odborné veřejnosti na portálu IPK, který spravuje Knihovnický institut NK ČR, v sekci „Koncepce, strategie, deklarace“ (viz <http://ipk.nkp.cz/docs/koncepce/koncepce-narodniho-systemu-analyticke-bibliografie>).

Zapojení Národní knihovny ČR v projektu Obálkyknih.cz

V průběhu roku 2017 pokračovalo v NK ČR skenování obálek a obsahů v rámci služby *Obálkyknih.cz*. Tato služba agreguje různé zdroje informací o knihách a také časopisech, zejména náhledové obrázky titulních stran, naskenované stránky s obsahem publikací, anotace či recenze. Knihovny mohou službu a její obsah využívat jednak pro obohacení svých katalogů, ale také se mohou aktivně podílet na doplňování obsahu a skenovat obálky, obsahy či autory.

Službu provozuje Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, NK ČR patří k aktivním přispěvatelům. V průběhu roku bylo za NK ČR naskenováno a importováno více než 7 500 obálek knih, časopisů a hudebnin, téměř 10 500 stran obsahů a více než 150 obrázků osobností.

Oddělení periodik přidává obálky a obsahy téměř 150 vytípaných titulů vědeckých a odborných periodik získávaných formou povinného výtisku. V průběhu roku pokračovalo retrospektivní doplňování od roku 2012 do současnosti. Průběžně jsou doplňovány obálky a obsahy z aktuálně docházejících čísel vybraných časopisů. Za rok 2017 bylo takto doplněno téměř 2 400 obálek, včetně obsahů. Pokračuje také skenování obálek nově vydávaných titulů, kterých bylo v roce 2017 celkem 315.

V Oddělení souborných katalogů jsou skenovány obálky a obsahy publikací, u kterých je prováděna kontrola de visu z důvodu deduplikace záznamů od přispívajících knihoven. V roce 2017 bylo takto přidáno více než 700 obálek a přes 1 300 stran obsahu.

V Oddělení národních věcných autorit a věcného zpracování jsou průběžně skenovány obálky a obsahy monografických publikací české produkce. Takto bylo uloženo více než 4 100 obálek a přes 5 600 stran obsahu.

Hudební oddělení se zaměřuje na obálky a obsahy nové české produkce hudebnin získávaných na základě povinného výtisku. Dále skenuje výběrově domácí a zahraniční hudebniny získávané nákupem nebo darem. V případě nutnosti jsou vkládány především obsahy hudebnin zpracovávaných v rámci retrokatalogizace. Za rok 2017 bylo takto přidáno téměř 280 obálek a více než 930 stran obsahu.

Uložené dokumenty z databáze *Obálkyknih.cz* obohacují záznamy v elektronickém katalogu NK ČR či Souborném katalogu ČR. V případě časopisů je zobrazena vždy nejaktuálnější obálka a obsah. Odkaz z aktuální obálky vede na přehled dalších naskenovaných čísel uložených na serveru *Obálkyknih.cz*. Služba je integrována také do multivyhledávače EBSCO Discovery Service (EDS), který je v NK ČR používán.

Český webový archiv (Webarchiv), který se zaměřuje na archivaci národního webu jako součásti českého kulturního dědictví, v roce 2017 sklídl webové zdroje o celkovém objemu 30 TB dat. S vydavateli webových stránek bylo uzavřeno 64 licenčních smluv umožňujících zpřístupnění 80 webových stránek i mimo budovu NK ČR.

Pro správu fondů začali kurátoři používat aplikaci Seeder vyvíjenou Webarchivem, která zároveň slouží i pro správu webových stránek a plánování sklizní. S nasazením této aplikace do praxe byla uvedena i nová podoba webového rozhraní, které umožnilo detailní zpřístupnění tematických kolekcí včetně všech URL adres zdrojů, které jsou součástí těchto sbírek (<https://www.webarchiv.cz/cs/tematicke-kolekce>). Uživatelé se tak mohou seznámit se všemi typy tematických kolekcí (se sbírkami vztahujícími se k aktuálním i nečekaným událostem, které mají širší ohlas v prostředí internetu, dále se sbírkami, které jsou součástí mezinárodních kolekcí, se sklizněmi institucionálními i monotematickými), na které se Webarchiv v rámci své akviziční strategie začal intenzivněji zaměřovat. Jeho současný přístup k archivaci webového obsahu je popsán v dokumentu *Strategie budování sbírky Webarchivu*, jehož aktualizovaná verze byla v roce 2017 zveřejněna na webových stránkách (<https://www.webarchiv.cz/cs/dokumenty>).

Vzhledem k tomu, že k vybraným zdrojům jsou vytvářeny katalogizační záznamy, které jsou součástí České národní bibliografie, Webarchiv dokončil a zveřejnil *Katalogizační manuál – praktická doporučení pro katalogizaci elektronických zdrojů podle pravidel RDA* (<https://www.webarchivcz.github.io/katalogizacni-manual/>).

Od ledna 2017 začal na svém facebookovém profilu v rámci cyklu *Mrtvé weby* informovat o webových stránkách, které už nejsou na živém webu dostupné, ale uživatelé si mohou prohlédnout jejich archivní kopie prostřednictvím Webarchivu – v roce 2017 představil 36 již neexistujících webů (<https://www.facebook.com/webarchivcz>). V letním semestru pracovníci Webarchivu vedli Kurz webové archivace na Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK. Navázána byla také spolupráce s Ústavem pro českou literaturu AV ČR týkající se oblasti archivace periodik.

Oddělení pro standardy

V roce 2017 byly vydány dva aktualizované standardy NDK pro digitalizáty tištěných dokumentů (pro monografie a periodika) a tři nové standardy pro další typy dokumentů – monografické a periodické elektronické publikace a zvukové dokumenty (digitalizáty gramodesek).

Služba ČIDLO (systém perzistentní identifikace dokumentů digitálního dědictví) přidělila v roce 2017 identifikátory URN:NBN více jak 360 tisícům nových digitalizovaných dokumentů (<https://resolver.nkp.cz/>). Od spuštění služby již bylo přiděleno přes 1,7 milionů identifikátorů pro 104 registrátorů.

Pracovníci z Odboru digitálních fondů se také aktivně podíleli na druhém ročníku konference CDA v Bratislavě s podtitulem *Výměna zkušeností z prevázky a budovania LTP archivov*, kde přednesli příspěvky o systému archivace a standardizaci produkce digitálních dokumentů v NK ČR.

Mezinárodní styky

V oblasti mezinárodních vztahů uskutečnili pracovníci NK ČR v roce 2017 celkem 191 služebních cest do 36 zemí. Dle účelu se jednalo o studijně-pracovní cesty, účast na konferencích, seminářích, jednáních a veletrzích. NK ČR plně ze svého rozpočtu financovala 54 zahraničních pracovních cest (většinou šlo o mezinárodní knižní veletrhy, např. v Bruselu, Londýně, Lipsku, Sarajevu, Budapešti, Moskvě, Madridu, Frankfurtu a Bratislavě, a významné knihovnické konference či kongresy, např. IFLA, LIBER, CENL, CERL, IAML, atp.), částečně pak 54 služebních cest, z toho 33 v rámci výměny s partnerskými zahraničními knihovnami. Přibližně 44 % – 83 zahraničních pracovních cest – bylo hrazeno z prostředků projektů a na části z nich se finančně spolupodílel zahraniční partner, případně organizátor akce. Studijně-pracovní krátkodobý pobyt v rámci výměny s partnerskými zahraničními knihovnami na základě smlouvy byl umožněn 33 kolegům z NK ČR a přibližně stejný počet (30 osob) přijala NK ČR.

Zahraniční služební cesty byly realizovány celkem do 36 zemí: Arménie (2), Austrálie (1), Belgie (2), Bosna a Hercegovina (2), Bulharsko (1), Dánsko (4), Egypt (4), Estonsko (1), Francie (5), Chorvatsko (4), Irsko (1), Itálie (5), Kanada (2), Litva (2), Lotyšsko (4), Maďarsko (3), Makedonie (1), Moldávie (2), Německo (15), Nizozemsko (1), Norsko (11), Nový Zéland (1), Polsko (17), Portugalsko (1), Rakousko (13), Rusko (4), Řecko (5), Slovensko (45), Slovinsko (6), Srbsko (3), Španělsko (6), Švédsko (1), Švýcarsko (1), Ukrajina (7), USA (2), Velká Británie (11). Služební cesty hrazené z projektů, jejichž nositelem byla NK ČR, sloužily k načerpání nového poznání, nezbytného k řešení a prezentaci dosažených výsledků vč. dialogu s odborníky, kteří řeší obdobné otázky. Tyto cesty přispívají také ke zlepšování služeb NK ČR a k prosazování jejích zájmů a dobrého jména v zahraničí.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.

(v souladu s § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím)

V roce 2017 byly Národní knihovně ČR doručeny čtyři žádosti o informace:

- a) počet podaných žádostí o informace: 5
  - počet vydaných rozhodnutí o (částečné) odmítnutí žádosti: 2
  - výzva k doplnění žádosti: 1
- b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- c) opis podstatných částí rozsudků: 0
  - výdaje v souvislosti se soudním řízením: 0 Kč
- d) výčet poskytnutých výhradních licencí: 0
- e) počet stížností podaných podle § 16a: 0

Z hlavních
činností
knihovny

Doplňování knihovních fondů

Průběžné doplňování fondů zejména na fyzických nosičích bylo financováno z účelových neinvestičních dotací MK ČR ve výši 15 milionů Kč. Pro realizaci projektu *Česká knihovna při Univerzitní knihovně v Bratislavě a Slovenská knihovna v Národní knihovně ČR* byla poskytnuta účelová neinvestiční dotace MK ČR ve výši 300 tis. Kč, recipročně pro doplňování slovenské literatury ve fondech NK ČR byla prostřednictvím Univerzitní knihovny v Bratislavě využita dotace MK SR ve výši 12 tis. €. Knihovně se podařilo získat podporu z programu ISO pro nákup dvou inkunábulí. Celkem bylo v této oblasti realizováno z dotací 16 294 tis. Kč.

Další finanční prostředky byly získány z programového financování na zabezpečení přístupů do elektronických informačních zdrojů (EIZ) pro vědu, výzkum a inovace v individuálních licencích pro NK ČR a pro konsorciální zpřístupnění v dalších českých knihovnách (programy LR MŠMT ČR a VISK 8/A MK ČR). Na úhradu spoluúčastí v těchto projektech a vlastní předplatné EIZ vyčlenila knihovna z rozpočtu 6 609 tis. Kč. Programové financování a vybraná spoluúčast dalších knihoven byla 29 089 tisíc Kč.

Přes celkovou částku, jejíž použití pro tuto oblast zastřešovala NK ČR (51 992 tis. Kč), je rozvoj sbírek dlouhodobě poznamenán chronickým nedostatkem finančních prostředků, zejména po ukončení masivní podpory na zabezpečení zdrojů pro vědu, výzkum a inovace z MŠMT. Nominální výše disponibilních a rozpočtově garantovaných prostředků se léta pohybuje zhruba na stejné úrovni. Reálná hodnota je nepříznivě ovlivňována dalšími faktory, jako jsou stálý nárůst cen dokumentů a cen předplatného, vysoká sazba DPH na fyzické dokumenty a zejména na EIZ, inflační indexy, kurzovní pohyby, ceny poštovního apod. V daném finančním rámci je velmi složité koncipovat a realizovat systematickou a konzistentní akviziční politiku. V oblasti doplňování fondů proto i nadále zůstávají nenaplněny nejen konkrétní požadavky uživatelů, ale částečně i strategické cíle instituce vycházející z jejího poslání a garantované informační geose.

Dokumenty jsou do knihovních fondů doplňovány povinným výtiskem, nákupem, mezinárodní výměnou, dary, příp. z interních zdrojů. Formou individuálních nebo konsorciálních licencí jsou zabezpečovány zejména online přístupy k zahraničním elektronickým informačním zdrojům.

Vzhledem k omezeným finančním prostředkům se knihovna snaží nákup zdrojů co nejvíce zefektivnit, jednou z nových cest je kvalifikovaný výběr profilových elektronických publikací z databáze EBSCO pro PDA.

(Doplňování knihovních fondů včetně statistických analýz je podrobněji pojednáno v oddíle Ekonomické ukazatele, statistika, grafy.)

Zpracování novodobých knihovních fondů

Pokračovala spolupráce tří knihoven s úplným povinným výtiskem – Moravské zemské knihovny (MZK), NK ČR a Vědecké knihovny v Olomouci (VKOL) na sdílené katalogizaci v rámci AlephCluster.

Kooperace na národních autoritách se účastnilo 132 knihoven, v roce 2017 bylo jejím výsledkem 38 092 nových záznamů.

Oddělení souborných katalogů se i v roce 2017 podílelo ve spolupráci s Knihovnickým institutem (KI) a knihovnami na aktualizaci Centrálního adresáře knihoven, který vznikl v roce 2015 sloučením báze ADR a Evidence knihoven MK ČR. V bázi je celkem 8 042 záznamů knihoven, z toho 6 595 aktivních. Aktualizováno bylo celkem 3 533 záznamů veřejných a 1 041 odborných knihoven.

Na konci roku 2017 Souborný katalog ČR (SKC) ukončil přijímání dat ve formátu UNIMARC, na dále budou data přijímána pouze ve formátu MARC 21. Na vytváření SKC spolupracovalo v roce 2017 celkem 473 knihoven, počet záznamů dosáhl 6,82 mil. (do SKC přibylo cca 290 000 nových záznamů).

Akvize historických a hudebních fondů

Přirůtky do fondu Oddělení rukopisů a starých tisků

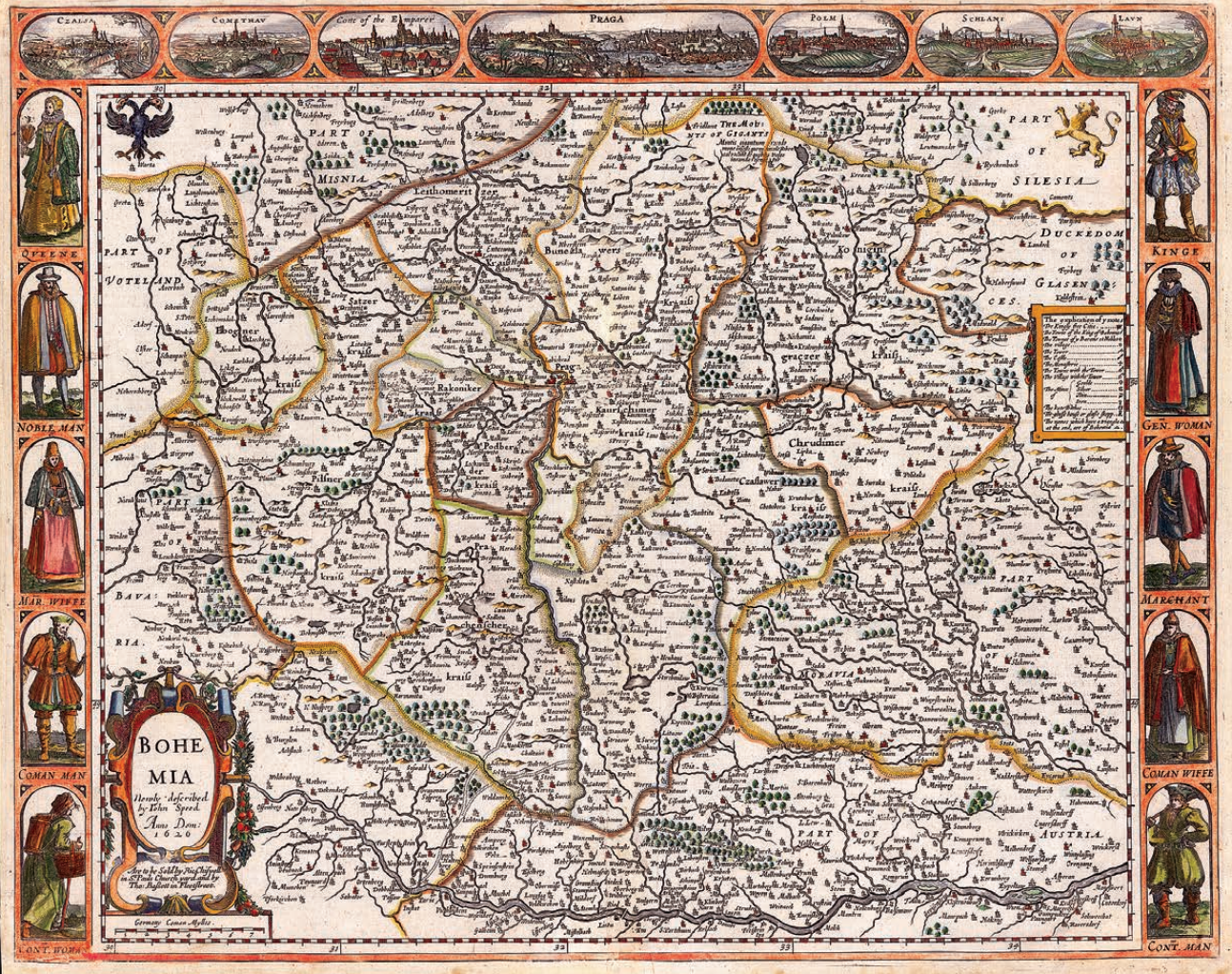
Oddělení rukopisů a starých tisků (ORST) rozšířilo svůj fond celkem o 17 starých tisků a dva rukopisy. Skupinu zakoupených českojazyčných starých tisků zastupují dvě položky. První z nich tvoří drobná liturgická příručka pro katolické kněze a duchovní správce *Panis quotidianus pro consequenda & conservanda vita...* autora Vojtěcha Františka Josefa Levinského (1682–1768), která vyšla poprvé v roce 1722 a do roku 1800 byla opakovaně reeditována. Specifikem tohoto tisku je, že není totožný s žádnou dosud evidovanou edicí a představuje tak nejspíš další, zatím bibliograficky nepodchycené a nedatované vydání. Jeho jedinečnost dotváří také několik přivázaných listů s rukopisným textem modliteb. Některé z nich jsou totiž datovány do devadesátých let 18. století a reagují na období tzv. francouzských revolučních válek (1792–1802).

Druhým zakoupeným tiskem je rozměrný rozkládací jednolist s titulem *Tabelární vejtah alphabetní knížky kapsecí nejhlavnějších ochranných prostředků pro na pohled mrtvé lidí...* z roku 1798, jehož původcem byl osvicenecký lékař Vincenc Vojtěch Zarda (1755–1811). Tisk můžeme dnes označit za jeden z nejstarších manuálů první pomoci pro laické čtenáře a samotného autora za otce současné zdravotnické záchranné služby.

Za zmínku stojí i nákup jednoho z nejvýznamnějších pojednání o hornictví a hutnictví od Georga Engelharda Löhneysena *Bergkunst das ist Gründlicher Bericht von Bergwercken, Fundgruben und Metallen* z roku 1625, které vyšlo poprvé v roce 1617 pod titulem *Bericht vom Bergwerck*. Jde o vydání,

Jednolist s titulem *Tabelární vejtah...* Jedná se o jeden z nejstarších manuálů první pomoci.

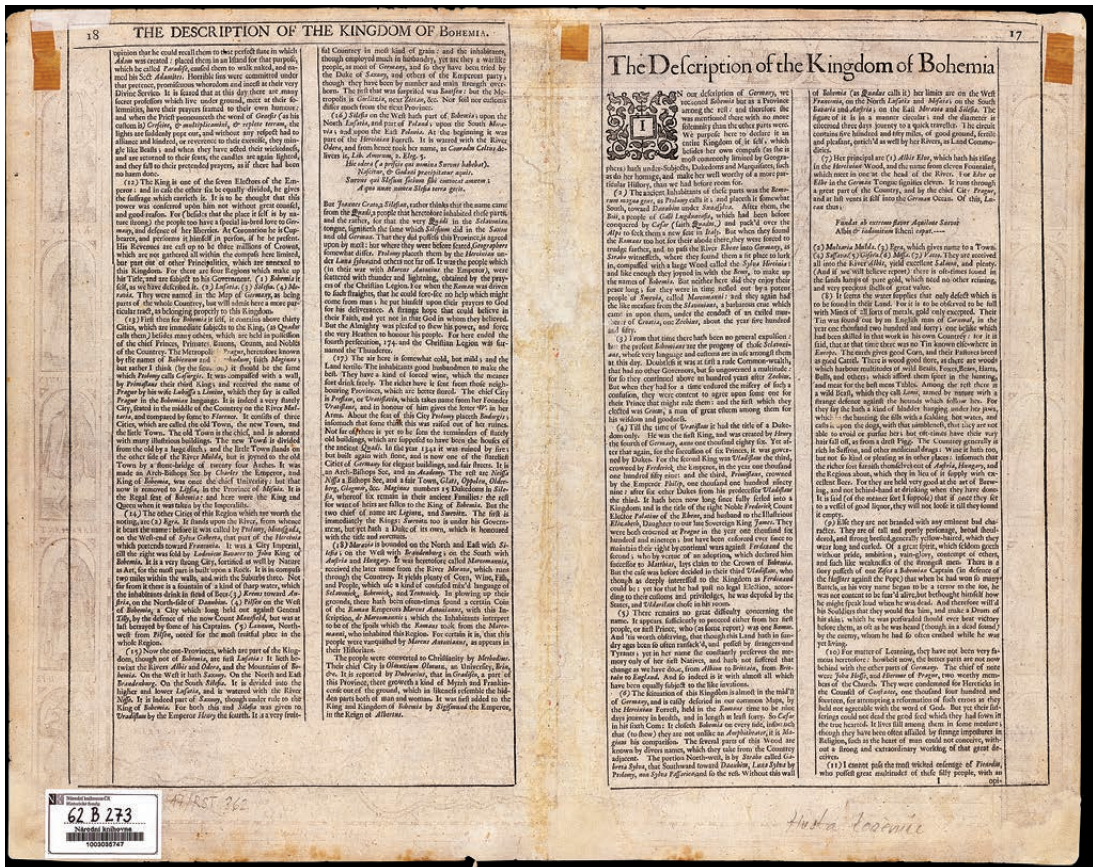
Mapa Čech z atlasu Johna Speeda *Prospect of the most famous parts of the World*.

kteří je v německy mluvících zemích bibliograficky neznámé a v ČR není jiným exemplářem zastoupeno.

Mezi tisky dále vyniká soubor map. V první řadě je to mapa Čech od Johna Speeda z roku 1626, ve vydání z roku 1676. Tato mapa vychází z Aretinovy mapy Čech a byla otištěna ve Speedově atlasu *Prospect of the most famous parts of the World*. Kromě své vizuální stránky je významná i doprovodným textem v angličtině, který podává základní charakteristiku naší země, a to z pohledu anglické propagandy období třicetileté války. Zbýlé čtyři získané mapy se řadí do kategorie vojenských map 18. století. Především dvě Griseliniovy mapy (obléžení Prahy 1757 a bitva u Kolína 1757) lze označit za raritní.

Mladším rukopisem je opis – excerpta z Rosovy *Čechořečnosti* (vyšla 1672), který si v roce 1744 pořídil Tomáš Jan Summeraurer (1697–1753), hudební skladatel a choralista u sv. Víta, který zde působil od roku 1725 až do své smrti. Summeraurerových autografů neuchovávají české paměťové instituce mnoho (Knihovna Národního muzea a Archiv Prážského hradu), také proto se jedná o významný novověký latinský přírůstek ke katalogu J. Truhláře.

Starší rukopis byl zakoupen na aukci v Londýně. Jedná se o německou modlitební knížku z roku 1655, jejíž majitelkou a písařkou byla Anna Kateřina Karbanová z Volšan, která pocházela z významné pražské patricijské rodiny. Modlitební knížka představuje cennou památku z prostředí druhé generace českých exulantů v saském Freibergu a stala se pozoruhodným doplněním kolekce exulantských rukopisů, již knihovna doplňuje po řadu desetiletí.

Mapa Čech z atlasu Johna Speeda Prospect of the most famous parts of the World (doprovodný text na rubu).

Erb Kechlů z Hollenštejna, předků Anny Kateřiny Karbanové z matčiny strany, namalovaný v modlitbě knize.

Přirůstky do fondu Hudebního oddělení

Sbírkou hudebních materiálů obohatil nákup čtyř rukopisných hudebnin z počátku 19. století. Představují zajímavý a charakteristický vzorek salonního nebo spíše soukromého, ryze domácího muzicírování ve své době. Jsou věnovány jedinému nástroji – klavíru – a všechny patřily jedinému vlastníkovi, jehož podpis stojí vždy na titulní straně vpravo dole, jistému, dosud blíže neurčenému páteru Emanuelu Urbanovi. Dva rukopisy představují prameny k dobově oblíbenému žánru tzv. hudebních bitev. Skladby jsou opatřeny glosami komentujícími jejich průběh. První rukopis se váže k bitvě u Lipska (1813). Autorem skladby je český skladatel a klavírista, mj. učitel Chopinův, Václav Vilém Würfel (1790–1832). Druhý – *Der Courier* – je ohlasem oslav obsazení Paříže rakouskými vojsky. Autorem hudby je Tobias Haslinger (1787–1842), rakouský klavírista, skladatel a majitel ve své době proslulého vídeňského hudebního nakladatelství, Beethovenův přítel a rovněž vydavatel jeho skladeb. Druhé dvě hudebniny jsou konvoluty drobných klavírních útvarů, vesměs úprav vybraných částí z oper (árií, duetů, předeher, mezihér aj.) dobově oblíbených autorů, zejména Rossiniho, ale i původních klavírních drobností tanečního charakteru.

Další akvizicí vhodně doplňující fond Hudebního oddělení je komplet dokumentů, které bývají charakterizovány jako hudební prameny nepřímé. Jedná se zejména o fotografie významných osobností české hudební kultury konce 19. a první poloviny 20. století obohacené o podpisy, mnohdy i příspěvy těchto osobností, mezi jinými Vladimíra Helferta, Václava Kaprála, Arne Nováka, Pavla Ludikara, Vladimíra Horowitze, Otakara Ostrčila, Bruno Waltera, Sergeje Prokofjeva ad. Všechny dokumenty přispějí k hudebně-historickému výzkumu zmíněného období.

Hudební oddělení obdrželo také dar z Institutu historické muzikologie na hamburské univerzitě (Universität Hamburg), který obsahuje 104 svazky současné muzikologické literatury a 40 svazků kvalitních tištěných hudebních edic. Dar přináší informace o německém muzikologickém výzkumu. Obsahově se tituly zabývají historií německé hudby, významnými hudebními centry, zásadními představiteli německé hudby, díly o hudební interpretaci. Další jsou věnovány hudební teorii i hudebně-etnologickému výzkumu, hudební pedagogice a mezioborovému bádání.

Knihopis

Národní retrospektivní bibliografie českých a slovenských tisků

V roce 2017 vstoupila redakce Knihopisu do druhého roku realizace pětiletého projektu NAKI *Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800*, na kterém spolupracuje s Knihovněným oddělením Knihovny AV ČR (KAV). V průběhu celého roku probíhala v rámci báze *KPS-Knihopis* (KPS) příprava knihopisných záznamů pro potřeby budoucího propojení s *Bibliografií cizojazyčných bohemikálních tisků 1501–1800* (BCBT) a společného zpřístupnění ve VuFind vyhledávacím rozhraní. Manuálně byly upravovány především tisky vydané v letech 1601–1658, což souhrnně činí více než dva tisíce knihopisných položek. Tímto postupem bylo chronologicky navázáno na rok 2016, kdy prošly revizí tisky pocházející z let 1476–1600. V záznamech byl zkontrolován zápis údajů z tzv. číselných Dodatků ke Knihopisu a provedeny další zásahy, aby bylo dosaženo celkového zřehlednění bibliografických popisů. Jména původců (např. autorů, překladatelů, tiskařů) vyskytující se v revidovaných záznamech byla propojena s Národními autoritami NK ČR, nebo nově do tohoto systému navržena (založeno nebo aktualizováno bylo přes tři sta autoritních jmenných hesel). U většiny záznamů byla také doplněna předmětová a formální hesla ze společného věcného tezauru KPS a BCBT. Zároveň byla analyzována a připomínkována pracovní verze VuFind rozhraní. Důraz byl přitom kladen na funkčnost vyhledávače, uživatelskou ovladatelnost, relevantnost vyhledaných výsledků a grafický vzhled. Kromě toho se redakce Knihopisu zaměřila i na vyhledávání a průběžné připojování digitálních kopií českojazyčných starých tisků ke knihopisným záznamům v bázi KPS. Kromě již tradičních zdrojů jako Google Books nebo Manuscriptorium byla vytěžena např. digitální knihovna kramářských tisků Špalíček provozovaná Knihovnou Národního muzea. Z pracovních a badatelských cest v roce 2017 stojí za stručnou zmínku návštěva maďarské národní knihovny Országos Széchényi Könyvtár, ve které bylo prohlédnuto na čtyřicet bohemikálních tisků za účelem ověření či dopsání nejasných a neúplných knihopisných záznamů.

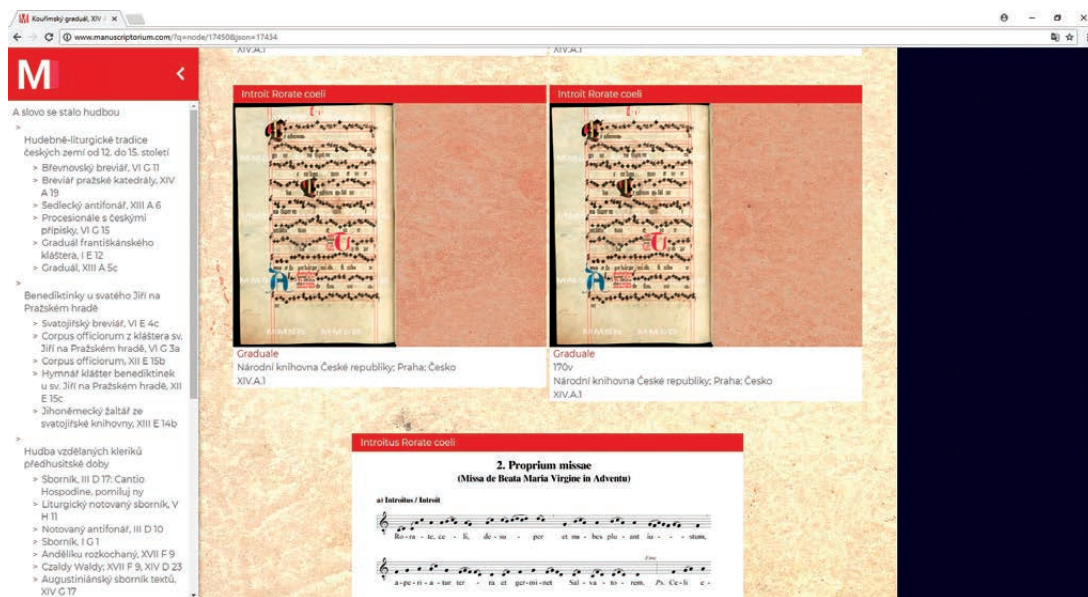
CERL – Consortium of European Research Libraries

Spolupráce s CERLem v oblasti dodávání elektronických katalogizačních záznamů pokračovala i v roce 2017. Do evropského elektronického katalogu *Hand Press Book* (HPB) – <http://www.cerl.org/resources/hpb/main> – poskytla NK ČR 20 100 záznamů. Celkem je tedy v CERLu z NK ČR zpřístupněno již 170 168 záznamů starých tisků. V uplynulém roce byl celkový počet 150 068 zpřístupněných záznamů. NK ČR tak patří k předním dodavatelům velkých objemů dat mezi evropskými knihovnami.

Manuscriptorium

V roce 2017 byla v rámci výzkumu a vývoje v systému Manuscriptoria zpřístupněna databáze edic plných textů, jakož i vytvořena centrální databáze míst uložení historických dokumentů. Byla aktualizována definice komplexního digitálního dokumentu pro podprogram VISK 6, jakož i vyvinuty a uvedeny do poloprovozu příslušně adaptované nástroje, tj. generátor místa uložení či majitele a validátor balíčku VISK 6. Byly zavedeny hromadné automatizované aktualizace obsahu indexu digitalizovaných dokumentů. V rámci vývoje poloautomatizované hromadné tvorby záznamů v konkordancích v IDHF s ohledem na minulé i možné budoucí události v životním cyklu fondů fyzických dokumentů byl vytvořen a do poloprovozu uveden automatizační modul pro systém konkordancí v IDHF. V rámci rozvoje Manuscriptoria byla provedena revize tvorby osobního obsahu a zavedena funkce virtuální výstavy v Manuscriptoriu, přičemž byla vytvořena pilotní aplikace funkcionality ... *and the Word Became Music*. Byly také konvertovány dávky dokumentů-starých tisků digitalizovaných ve spolupráci se společností Google.

Koncem roku 2017 obsahovalo Manuscriptorium 473 010 evidenčních záznamů, jakož i 84 717 komplexních digitálních dokumentů.

A screenshot of the Manuscriptorium website interface. On the left, there is a navigation menu with a red header containing the letter 'M'. The menu lists various categories of liturgical music, including 'Hudebně-liturgické tradice českých zemí od 12. do 15. století' and 'Benediktínský u svatého Jiří na Prázkém hradě'. The main content area shows two side-by-side images of manuscript pages titled 'Introit: Rorate coeli'. Below these images are labels for 'Graduale' from the National Library of the Czech Republic. At the bottom, there is a section for '2. Proprium missae (Missa de Beata Maria Virgine in Adventu)' with musical notation and lyrics.

Ukázka z virtuální výstavy „...a slovo se stalo hudbou“.

Slovanská knihovna

Slovanská knihovna (SK) je veřejně přístupná specializovaná vědecká knihovna pro oblast slavistiky a problematiku slovanských zemí. SK je odborem NK ČR, při plnění statutárních úkolů spolupracuje s jejími složkami.

Nejvýznamnějším kulturně-odborným počinem SK v roce 2017 byla příprava a realizace rozsáhlé výstavy fotografií s tematikou Podkarpatské Rusi ze sbírky úředníka, překladatele a amatérského fotografa Rudolfa Hůlky (1887–1961), kterou knihovna vlastní. Přibližně 150 velkoformátových reprodukcí fotografií zhotovených ve dvacátých letech 20. století představila v květnu 2017 výstava *Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky* v Galerii Ilko v Užhorodu. V menším rozsahu pak byla výstava umístěna v prostorách Zabolotného státní vědecké knihovny architektury a stavitelství v Kyjevě (v září a říjnu 2017) a v Muzeu současného umění Oděsy (od listopadu 2017 do ledna 2018). Poslední dvě jmenované výstavy se uskutečnily díky spolupráci s Českým centrem v Kyjevě.

Zahájení výstavy „Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky“ v užhorodské Galerii Ilko dne 11. května 2017. Hovoří generální konzul České republiky ve Lvově Pavel Pešek, za ním zleva historik architektury Mychajlo Syrochman, slavista a historik umění Edward Kasinec, ředitel SK Lukáš Babka a majitel galerie Mychajlo Ilko. Foto: Olena Krušynska

V průběhu roku SK uspořádala nebo se podílela na přípravě dalších sedmi kulturně-odborných akcí a pěti výstav. Značnému zájmu mezinárodní odborné veřejnosti se těšilo sympozium *František Skorina a Praha* a především stejnojmenná výstava přístupná v Klementinu od poloviny června do konce července 2017. Obě akce se konaly u příležitosti 500. výročí vydání Skorinovy pražské Bible.

Standardním způsobem pokračoval program *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google*. Během roku bylo nově zkatologizováno či rekatologizováno 7 373 dokumentů a zdigitalizováno 7 824 dokumentů. Završena byla digitalizace více než 4 000 knihovnických jednotek relevantních starých tisků ze sbírky SK. Od počátku projektu bylo zdigitalizováno 33 071 jednotek dokumentů ze sbírky SK, které jsou volně dostupné na internetu.

Čtvrtým rokem pokračoval projekt digitalizace knih vydaných příslušníky ruské, ukrajinské a běloruské emigrace na území Československa v letech 1918–1945 a knižní produkce místních emigrantských vydavatelství. Tento projekt je součástí programu budování NDK. I přes pokračující kapacitní problémy digitalizační linky, které znemožnily přijmout k digitalizaci požadované množství dokumentů, bylo zdigitalizováno 354 knih uvedené provenience. Od počátku projektu digitalizací prošlo 1 562 dokumentů, jejich elektronické kopie jsou dostupné v digitální knihovně Kramerius.

V rámci programu VISK 6 bylo v roce 2017 digitalizováno osm historických rukopisů ze sbírky SK. Za zmínku stojí například *Suděbník Ivana III* z přelomu 17.–18. století ze sbírky severoruských rukopisů či opis dopisu vytvořený v 18. století, který se věnuje silnému zemětřesení, jež postihlo dalmatský Dubrovnik v dubnu 1667. Elektronické kopie všech těchto historických dokumentů jsou zařazeny do digitální knihovny rukopisů a starých tisků Manuscriptorium.

Přípravou podkladů pro svazek zahrnující písmeno „M“ pokračovala účast SK v projektu Ruské národní knihovny *Mezinárodní souborný katalog ruské knihy (1918–1926)*.

Během roku byla zakončena příprava hlavní části podkladů, jimiž se SK podílí na tvorbě souborného katalogu ruského periodického tisku vydávaného za hranicemi Ruska *Emigrantika. Periodika ruského zarubežja*, jehož budování koordinuje Dom ruského zarubežja im. A. Solženicyna v Moskvě. K údajům zasláným v roce 2016 přibyla data o dalších 2 596 titulech periodik z fondu SK vydávaných ruskou emigrací po celém světě.

Již dvanáctým rokem pokračovala realizace projektu NK ČR a Univerzitní knihovny v Bratislavě *Slovenská knihovna – Česká knižnica*, jehož garanty jsou české a slovenské ministerstvo kultury. V roce 2017 objednala SK z prostředků tohoto projektu pro svůj fond celkem 861 svazků slovenských knih.

Kromě dokumentů získávaných standardním nákupem či meziknihovní výměnou obohatilo sbírku SK několik zajímavých a cenných darů. Část své rozsáhlé knihovny věnoval rusista a komparatista Vladimír Svatoň, do fondu SK bylo zařazeno více než 150 svazků. Celkem sedm svazků bibliofilských výtvarných alb z edice „Slovo a obraz“ věnovala záhřebská výtvarnice Zdenka Pozaić, několik desítek knih zejména jihoslovenské proveniencce daroval knihovně teatrolog Hasan Zahirović. Tradičně velkorysími dárci byly sdružení Memorial, Institut slavjanověděníja RAN, Instytut Pamieci Narodowej a pražský Polský institut. Významně fond obohatily též knihy darované bělehradským Institutem za noviju istoriju Srbije a dále komplet dvaceti svazků řady faksimile „Knižní dědictví Františka Skoriny“ věnované Národní knihovnou Běloruska.

SK připravila během roku 2017 k vydání tři publikace. Důležitý je především první český knižní výbor z tvorby ruského básníka, výtvarného umělce a performerera Dmitrije Alexandroviče Prigova (1940–2007). Na několikaleté nelehké přípravě knihy, nazvané *Můj milý, jdeš-li v létě Ruskem*, jejíž vydání podpořil mj. ruský Ústav překladu, se podílelo celkem osm překladatelů.

Podeváté byla udělena odborná Cena Rudolfa Medka, kterou předává SK společně se spolkem Ruská tradice. Cenu pro rok 2017 získali historik Mečislav Borák in memoriam a rusista, literární historik a kritik Martin C. Putna. Kulturní činnost SK byla nadále značně limitována pokračující revitalizací Klementina.

Pokračovalo budování informačních zdrojů Knihovnického institutu (KI) pro odbornou veřejnost. S podporou projektu VISK 8B byla udržena vyhledávací funkce oborové brány KIV, která v rámci portálu Informace pro knihovny (IPK) sjednocuje knihovnické zdroje NK ČR. Díky grantu v oborové části projektu LR1308 byly udržovány licence na zpřístupnění významných zdrojů LISA a LISS. Z dalších zdrojů vznikajících v KI rostl význam bibliografické databáze KKL a terminologické databáze TDKIV. Služby a činnost KI byly úspěšně propagovány prostřednictvím sociální sítě Facebook.

V oblasti publikační činnosti KI byla vydána metodická příručka *Standard pro dobrý knihovní fond. Metodický pokyn MK ČR k vymezení standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu pro knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi na území ČR*. Ve spolupráci se SKIP a s podporou MK ČR byla vydána metodická příručka pro rodiče předškolních dětí na podporu čtenářství *S knížkou do života*. Projekt *S knížkou do života* bude zahájen v březnu 2018. Úspěšně se rozvíjelo mediální partnerství časopisů *Knihovna: knihovnická revue* a *Knihovna plus* s významnými oborovými konferencemi v České republice i na Slovensku. Ve spolupráci s autory byly zajištěny překlady recenzovaných článků z časopisu *Knihovna: knihovnická revue* do angličtiny, které byly zveřejněny v elektronické verzi časopisu.

Oddělení vzdělávání organizovalo kurzy *Základy informační gramotnosti* z grantu VISK 2, připravilo desítky školení, seminářů a přednášek na aktuální témata z našeho oboru nejen pro pracovníky NK ČR, ale i pro stovky frekventantů z veřejných i specializovaných knihoven celé České republiky.

KI plnil úlohu koordinačního centra dotačního programu *VISK – Veřejné informační služby knihoven* a zajišťoval činnost Ústřední knihovnické rady. Byla zpracována a zpřístupněna na webu zpráva o výkonu regionálních funkcí za rok 2017. Koordinace výkonu regionálních funkcí knihoven probíhala na bázi sekce pro regionální funkce Sdružení knihoven ČR. Ve dnech 25. a 26. října 2017 proběhl celostátní seminář *Regionální funkce 2017* v Pardubicích.

KI ve spolupráci se Zaměstnavatelskou sekcí SKIP pracoval na přípravě podkladu pro novelu Katalogu prací.

S podporou MK ČR se uskutečnil opakovaný celostátní průzkum *České děti a mládež jako čtenáři 2017* (viz níže). Dále byl realizován opakovaný celostátní *Průzkum věkové, vzdělanostní a mzdové struktury pracovníků knihoven 2016/2017*. Úspěšně se rozvíjel projekt *Benchmarking knihoven*, jehož se účastnily i slovenské knihovny (celkem 321 účastníků). V Zrcadlové kapli proběhlo 5. října 2017 slavnostní udělení cen *Knihovna roku 2017*, *Městská knihovna roku 2017* a *MARK 2017*. Předání se zúčastnil ministr kultury Daniel Herman.

Byl zajištěn výpočet a úhrada odměn autorům za půjčování děl v knihovnách ČR za rok 2017 dle autorského zákona (č. 121/2000 Sb.) a provedena úhrada odměn vyplývajících z kolektivních licenčních smluv na půjčování nosičů zvuku v knihovnách ČR. Průběžně probíhala aktualizace *Centrálního adresáře knihoven ČR* pro oblast veřejných knihoven.

Průzkum *České děti a mládež jako čtenáři v roce 2017*

V roce 2017 iniciovala NK ČR opakování celostátního reprezentativního průzkumu dětí se zaměřením na četbu knih, čtenářské chování, obvyklé způsoby trávení volného času, vlivy rodinného a školního prostředí na vztah dětí ke knihám a čtení obecně (první průzkum proběhl v letech 2013/2014). Výzkum byl realizován na reprezentativním vzorku 2 009 respondentů v souladu se sociodemografickou strukturou populace ČR.

Pozitivním zjištěním je, že vztah dětí ke čtení se mezi lety 2013–2017 nezhoršil: čtení patří stále k zábavným činnostem trávení volného času pro 65 % nejmladších školních dětí (nárůst o 5 %) a pro 54 % starších dětí (nárůst o 8 %). U mládeže obliba čtení klesá na 46 %, v této kategorii je také 19 % těch, které čtení vůbec nebaví. Srovnání výsledků s minulým průzkumem také ukazuje, že vzrostl počet dětí, které čtou knihy denně. S rostoucím věkem si děti uvědomují význam četby knih pro vzdělávání (mládež 46 %). Starší děti a mládež (9–19 let) přečtou za rok přibližně osm knih. Zhruba 9 % z nich však

nepřečetlo v uplynulém roce žádnou knihu, naopak více než pětina dětí a mládeže (9–19 let) přečetlo v uplynulém roce více než 11 knih.

Způsob trávení volného času se výrazně mění s věkem dětí. Zatímco tři nejčastější denní aktivity u nejmladší školních dětí jsou školní příprava (78 %), hra doma s hračkami nebo stavebnicemi (60 %), četba ze slabikáře (50 %), u starších dětí postupně klesá jak frekvence školní přípravy, tak i hra s hračkami, a naopak roste počet dětí, které denně tráví čas s médii. V průběhu druhého stupně základní školy rychle roste také frekvence využívání internetu, sociálních sítí, YouTube i hraní elektronických her, které však kulminuje ve věku 13–14 let, kdy se denně věnuje této činnosti 59 % 13–14letých chlapců a 27 % 13–14letých dívek. Mezi tři nejčastější volnočasové aktivity mládeže ve věku 15–19 let patří využívání Facebooku a jiných sociálních sítí (67 %), vyhledávání na internetu (61 %) a poslech hudby (59 %). Využívání sociálních sítí roste skokově. Zatímco více než dvě třetiny dětí ve věku 9–10 let (68 %) lze považovat za „neuživatele“ sociálních sítí, ve věku 15–19 let potom využívají sociální sítě téměř všichni (s výjimkou 4–7 %), a většina dokonce denně. Sociální sítě představují pro mládež klíčový zdroj informací o okolním světě i důležitý komunikační nástroj. S elektronickými knihami má v současné době zkušenost 27 % dětí a mládeže ve věku 9–19 let, v rámci toho pouze 11 % dětí ve věku 9–10 let a 44 % mládeže ve věku 17–19 let. Jen 6 % respondentů je ale čte pravidelně (12 % ve skupině 17–19 let).

Nejvýraznější vliv na rozvoj čtenářství má rodina, škola a knihovna. Naprostá většina rodičů (90 %) si je velmi dobře vědoma významu zvládnutí čtenářské gramotnosti pro své děti a souhlasí s názorem, že čtení knih je pro vzdělání dětí klíčové. Čtenářství rodičů ovlivňuje čtenářství dětí – z dětí rodičů, kteří sami čtou, se častěji stávají silní čtenáři a také pravidelní návštěvníci knihoven. Děti rodičů s vysokoškolským vzděláním zpravidla čtou více.

Školní knihovny využívá alespoň někdy třetina dotázaných ve věku 9–19 let, veřejnou knihovnu navštěvuje necelá polovina dětí a mládeže ve věku 9–19 let. Mezi nejčastější důvody, proč starší děti přestávají navštěvovat knihovny, je nedostatek volného času (37 %); volný čas tráví jiným způsobem (31 %), knihy získávají jiným způsobem, nebo čtou méně knih (shodně 23 %). Děti na knihovně nejvíce oceňují klidné a příjemné prostředí a pracovníky (shodně 88 %), vybavení knihovny (84 %), otevírací dobu (83 %), širokou nabídku knih (74 %) a doporučení, co si mají půjčit (65 %). Rodiče nejmladších školních dětí hodnotí význam knihoven podstatně pozitivněji než mladí lidé ve věku 15–19 let. Nejvíce je v obou skupinách oceňována tradiční služba knihoven, tj. „umožnit přístup ke zdrojům a knihám“ (rodiče 94 %, mládež 86 %), „knihovna, jako důležité vzdělávací zařízení“ (rodiče 84 %, mládež 68 %) a také „knihovna jako vhodné místo pro studium“ (rodiče 69 %, mládež 57 %). Nejvíce se rodiče a mládež shodují v tom, že „chodit do knihovny není dnes pro děti a mládež příliš cool“ – 56 % rodičů, 62 % mladých lidí. Naopak největší rozdíly panují v názoru na atraktivitu knihoven pro děti a mládež, kdy se polovina rodičů (51 %) domnívá, že knihovna je atraktivním místem pro trávení volného času dětí a mládeže, ale tento názor sdílí pouze necelá třetina mladých (31 %). Velký názorový rozdíl je také v tom, zda jsou či nejsou knihovny v době internetu zbytečné. Necelá pětina rodičů (19 %) považuje knihovny v době internetu za zbytečné, ale u mladých lidí tento názor zastává 40 % z nich. S lehce provokativním hodnocením „knihovna je zaprášený sklad knih“ souhlasí pouze 12 % rodičů, ale až 28 % mladých lidí. Celkové výsledky průzkumu vyjdou v roce 2018 v samostatné knižní publikaci, kterou vydá NK ČR ve spolupráci s nakladatelstvím Host.

Výzkum a vývoj v Národní knihovně ČR

Institucionální výzkum: Rozvoj Národní knihovny České republiky jako výzkumné organizace

Doba řešení: 2016–2020

Koordinátor: Adolf Knoll

Finanční podpora: MK ČR

URL: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/nk-vyzkumna-organizace>

NK ČR se řídila svou dlouhodobou koncepcí výzkumu a vývoje na léta 2016–2020. V roce 2017 zpracovala rozšířenou koncepci do roku 2022 a nově do ní začlenila i oblast slavistiky. NK ČR využila též možnosti ucházet se o přidělení dodatečných finančních prostředků na svůj rozvoj jako výzkumné organizace z tzv. nákladů nespotřebovaných výdajů zřizovatele. Díky přiznání tohoto navýšení mohlo dojít k výraznějšímu pokroku řešení v několika oblastech (2, 3 a 6).

V souladu s koncepcí probíhalo v roce 2017 řešení v šesti níže uvedených oblastech.

Oblast 1. Výzkum knižní kultury středověkých Čech

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Kamil Boldan

Prvním cílem výzkumu je nové zpracování proveniencí středověkých rukopisů a inkunábulí uložených v NK ČR. V roce 2017 byl proveden popis všech provenienčních znaků zhruba stovky rukopisů z kmenového fondu, stovky rukopisů z pražské lobkowiczské knihovny a 360 svazků inkunábulí. Členka řešitelského týmu M. Svobodová se věnovala dějinám rukopisné sbírky pražské lobkowiczské knihovny, jež je součástí historického fondu NK ČR. Publikovala příspěvek *Odras zaniklých německých soukromých knihoven patnáctého a šestnáctého století z území kostnické diecéze v rukopisné sbírce pražské lobkowiczské knihovny*. V rámci základního výzkumu dějin knižní kultury středověkých Čech pokračovala členka řešitelského týmu R. Modráková ve studiu rukopisů klášterů benediktinek v českých zemích a navázala studiem středověkého rukopisného materiálu z dalších ženských klášterů. Dílčí výsledky prezentovala na mezinárodní konferenci, kterou spolupořádala univerzita v norském Bergenu. Další příspěvky přednesla v polské Jelení Hoře na téma rekonstrukce středověké klášterní knihovny v digitálním prostředí a v Praze (mezinárodní konference pořádaná CEFRES) na téma zprostředkování toku informací v okruhu ženských středověkých klášterů. Na výročním zasedání mezinárodního konsorcia středověké a renesanční muzikologie, které se konalo v Praze, prezentovala svůj výzkum notovaných rukopisů z kláštera benediktinek u sv. Jiří na Pražském hradě.

K. Boldan se věnoval dějinám sbírky rukopisů kláštera cisterciáků v Oseku. Publikoval německou studii o neznámém oseckém rukopisu s portrétní galerií saského panovnického rodu Wettinů. Dále připravil a do tisku odevzdal studii o dosud nepovšimnutém rukopisu, který v závěru svého života opsal biskup Jan Filipec, někdejší kancléř uherského krále Matyáše Korvína. V Nakladatelství Lidové noviny vyšla v koedici s NK ČR monografie *Václav Koranda mladší: Utrakvistický administrátor a literát* od J. Marka. V rámci mezinárodní spolupráce při výzkumu kulturního dědictví se R. Modráková zúčastnila zasedání konsorcia Text Encoding Initiative (TEI) v kanadské Victorii. K. Boldan se zúčastnil mezinárodní konference pořádané odbornou skupinou pro dějiny knižních vazeb, která se konala v německém Augsburgu.

Oblast 2. Hudební věda

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Zuzana Petrášková

V roce 2017 byly plněny úkoly všech čtyř projektem stanovených cílů. Pokračoval průzkum dosud nezpracovaných sbírek v Muzeu Bohuslava Horáka v Rokycanech, v kostele Povýšení sv. Kříže v Litomyšli a v kostele sv. Jana Křtitele v Teplicích, včetně předávání záznamů do databáze RISM.

Počet záznamů v databázi filigránů dosáhl výše 1 227; databáze je využívána spolupracovníky RISM i dalšími badateli. Přístupná je na adrese <http://aleph.nkp.cz/web/watermarks/intro.htm>. Byla vypracována *Metodika průzkumu filigránů na rukopisných hudebninách k určení jejich datace* a předložena k certifikaci.

Pokračovaly hloubkové revize a katalogizační práce na převodu papírové dokumentace sbírek již evidovaných v Souborném hudebním katalogu (SHK) do mezinárodní databáze RISM. Probíhal archivní průzkum pro přípravu tematických katalogů zpracovaných sbírek z fondu NK ČR, a to provenience Dr. Ludvíka Hornova, Barnabase Weise a kostela v Kolči. V Knihovně a archivu Pražské konzervatoře byla uspořádána cenná sbírka hudebnin Elisy hraběnky Šlikové. Do sazby byl odevzdán rukopis E. Šedivé pojednávající o sbírce hudebnin rodiny Clam-Gallas z Českého muzea hudby.

Průběžně probíhaly hloubkové revize záznamů v archivu hudebnin v Českém Krumlově, včetně předávání do databáze RISM. Všechny uložené záznamy jsou online přístupné na adrese <http://opac.rism.info>. Proběhl workshop připravený v NK ČR za účasti pracovníka mezinárodní redakce RISM – <http://www.rism.info/en/home/newsdetails/article/2/second-muscat-workshop-in-prague.html>. K vystavení je připravena databáze hudebních tisků z produkce vydavatelství Marco Berra.

Oblast 3. Zdokonalení virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

V roce 2017 byla v rámci institucionálního výzkumu navržena, vytvořena a v poloprovozu zpřístupněna databáze edic plných textů dle konceptuálního modelu vytvořeného rok předtím, rovněž bylo do poloprovozu uvedeno uživatelské rozhraní pro přístup k plným textům soustředovaným v Manuscriptoriu. Byla vytvořena centrální databáze míst uložení historických dokumentů a uvedena do poloprovozu. Byla aktualizována definice komplexního digitálního dokumentu pro podprogram VISK 6, jakož i vyvinuta a uvedeny do poloprovozu příslušné adaptované nástroje, tj. generátor místa uložení či majitele a validátor balíčku VISK 6.

V rámci zavedení hromadných automatizovaných aktualizací obsahu indexu digitalizovaných dokumentů pomocí systému adaptabilních konektorů byl vyvinut a uveden do poloprovozu automatizační modul pro index digitalizovaných dokumentů. V rámci vývoje poloautomatizované hromadné tvorby záznamů v konkordancích v IDHF (Index digitalizace historických fondů) s ohledem na minulé i možné budoucí události v životním cyklu fondů fyzických dokumentů byl vytvořen a do poloprovozu uveden automatizační modul pro systém konkordancí v IDHF.

Pokračovala dlouhodobá spolupráce s chorvatskými partnery (Institut chorvatského jazyka a jazykovědy, Záhřeb; Národní a univerzitní knihovna, Záhřeb) na online zpřístupnění děl staročeského a starochorvatského písemnictví, které vykazují genetické vztahy, se záměrem korelovat plné texty s obrazovými kopiemi. Pokračovalo také pravidelné zařazování plných textů do Manuscriptoria.

V rámci rozvoje Manuscriptoria byla provedena revize tvorby osobního obsahu a zavedena funkce virtuální výstavy v Manuscriptoriu, přičemž byla vytvořena pilotní aplikace funkcionality ... *and the World Became Music*.

Na základě projektu realizovaného se společností Google byla provedena konverze digitalizovaných dokumentů do Manuscriptoria. Koncem roku 2017 obsahovalo Manuscriptorium 473 010 evidenčních záznamů, jakož i 84 717 komplexních digitálních dokumentů.

Oblast 4. Webové archivy pro vědecký výzkum

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Jaroslav Kvasnica

Oblast se zabývá potenciálním přínosem dat z webového archivu pro další vědecký výzkum, který byl ve druhém roce zaměřen na analýzu akvizičních metod u webových archivů, vznik metadat a jejich zpřístupnění uživatelům, resp. badatelům. Výstupem v Oblasti 4 byl publikovaný článek v recenzovaném periodiku a analýza, jež bude sloužit spolu s výstupy z předchozího roku k vytvoření experimentální aplikace, pomocí níž bude možné zpřístupnit metadata z webového archivu, která dosud nebyla volně přístupná, a to ve strojově čitelném formátu tak, aby našla využití jednak pro kurátory webových archivů a také byla využitelná pro další badatelské záměry realizované uživateli webového archivu.

Oblast 5. Dlouhodobá ochrana digitálních dokumentů

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Zuzana Kvašová

V roce 2017 pokračoval výzkum problematiky dlouhodobé archivace v návaznosti na předchozí období. Oblast byla rozdělena na několik podoblastí, které se věnovaly různým specifickým tématům. První podoblast byla věnována analýze konceptu signifikantních vlastností v kontextu změn ve standardu PREMIS 3.0. Analýza ukázala na hlavní oblast zkoumání signifikantních vlastností pro kontext praxe NK ČR, pro kterou se ukazují být signifikantní vlastnosti na úrovni intelektuální entity (vybraných typů dokumentů). Tato analýza se stane základem pro článek v recenzovaném časopise, který je mezi cíli VAV na rok 2018.

Na téma autenticity digitalizátů knih se zaměřila druhá podoblast, jejímž výsledkem je článek, který přináší základní konceptualizaci autenticity včetně návrhu redefinice pojmu. Předložená konceptualizace rozvádí obecná ustanovení normy ISO 14721 užitím výsledků analýzy odborné literatury do návrhu konkrétnějšího rámce pro autenticitu digitalizátů knih v kontextu komplexního řízení jejich životního cyklu v knihovnách.

Třetí podoblast zahrnuje více dílčích cílů, ale jako celek se věnuje analýze aktuálně dostupných nástrojů pro identifikaci, validaci a charakterizaci. V roce 2017 byl zveřejněn článek věnující se specificky formátu JPEG2000, jeho rozšíření, perspektivě, dostupným nástrojům a vybraným institucionálním profilům. Z předchozího období pokračoval výzkum v oblasti metadat, který se zaměřil na postupy získávání a zaznamenávání metadat pro dlouhodobou archivaci v praxi s ohledem na existující standardy Národní digitální knihovny (NDK). Byl vytvořen první návrh metodiky pro vytváření balíčku SIP pro digitalizáty tištěných dokumentů, který předkládá doporučený postup pro vytváření balíčků SIP v kontextu standardizace NDK. Popisuje základní procedurální požadavky na vytváření dat a metadat při digitalizaci tištěných dokumentů takovým způsobem, aby byly usnadněny následující procesy dlouhodobého uchovávání v digitálním archivu v souladu s normou ČSN ISO 14721.

Poslední podoblastí byl pokračující výzkum v oblasti persistentních identifikátorů digitálních děl, v rámci kterého byla v roce 2017 připravena interní analýza, zaměřující se na okruhy, které je třeba ve stávající metodice pro užívání identifikátorů URN:NBN (certifikované v roce 2015) upravit pro vydání nové (aktualizované) verze metodiky. Nová verze bude reflektovat softwarové změny nástroje CZIDLO (kontext sklizené a související změny technických postupů v systému ČIDLO).

Výstupem Oblasti 5 byl rovněž článek s názvem *Zvukové dokumenty ve fondech paměťových institucí v kontextu dlouhodobého uchovávání v ČR. Přípravná studie NK k možnosti dlouhodobého uložení digitalizovaných dat* autorů Natalie Ostrákové a Filipa Šíra, jehož plnění bylo přesunuto z minulého období.

Oblast 6. Vývoj a ověřování metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých) – vytvoření „Mezioborového metodického centra restaurování a konzervace knihovních fondů“

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Petra Vávrová

V roce 2017 probíhala úprava formulářů centrální báze, tvorba manuálu pro průzkumníky, zdokonalována byla databáze a doplňován elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků novodobých knihovních fondů, což vyplývalo z praktického využívání databáze.

Byla dokončena certifikace tří metodik pro využití v praxi: 1) Příprava novodobých knihovních fondů na hromadné odkyselování a kontrola kvality po odkyselování – kritéria výběru a proces zpracování; 2) Metodika dokumentace fyzického stavu a různých typů poškození historických fondů, zpracování a evidence konzervátorských a restaurátorských průzkumů s využitím systému ResIS; 3) Metodika restaurování starých tisků před digitalizací.

Pracovníci Odboru ochrany knihovních fondů (OOKF) zaškolili pracovníky na průzkum fyzického stavu fondů v dalších knihovnách, konzultovali uložení a manipulaci s knihovním fondem, např. v Hospitalu v Kuksu, v knihovně zámku Kynžvart a knihovně muzea v Lounech.

Bylo prozkoumáno přes 10 000 svazků knih na různé úrovni průzkumu fyzického stavu.

Z průzkumů knihovních fondů vyplývá, že významná degradace se projevuje nejen u novin a dalších dokumentů 19. a první poloviny 20. století, ale i u publikací z pozdější doby. Neexistuje dostatečný přehled o rozsahu poškození konzervačních sbírek a stupni i rychlosti další postupné degradace, dané stářím,

materiálem anebo uložením. Proto se pracovníci OOKF zaměřili na průzkum fyzického stavu fondů (ať už šlo o rychlý jednoduchý průzkum nebo o odborný vědecký instrumentální průzkum), pracovali s parametry znalostní databáze, monitorovali kvalitu ovzduší v depozitářích, vliv světla na papírové materiály, vyvíjeli a ověřovali metodiky ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů a zdokonalovali metodiky a analýzy materiálů knihovních fondů.

Celkem bylo od roku 2010 prozkoumáno přes 260 000 exemplářů knih. Jsou vybírány materiály, např. charakterizující novodobé fondy, které budou odkyseleny ve světě dostupnými odkyselovacími metodami (hromadnými i individuálními), knihy, které potřebují vyrobít ochranný obal apod. Dále byly informace z databáze využity k výběru knih se specifickými parametry, např. kožená či polokožená vazba, druh poškození – poškození kapitálku apod., k výběru pro konkrétní restaurátorské a konzervátorské zásahy. Využití databáze tedy již slouží v praxi pro rychlejší, efektivnější a především konkrétní výběr exemplářů knih ke konkrétním restaurátorským či konzervátorským zásahům, což je velmi efektivní, a urychluje práci při péči o rozsáhlé novodobé knihovní fondy. Také využití statistik získaných z databáze je velmi cenné s ohledem na rozsáhlost fondů; funkce filtrů jsou často využívány k získávání relevantních údajů. S rostoucím počtem prozkoumaných exemplářů v průběhu let, jsou pak tyto údaje přesnější a relevantnější.

V roce 2017 rovněž probíhal vývoj a výzkum v oblasti metody hromadného odkyselování knih metodou *in situ* ve víceúčelové vakuové komoře. Ve vývoji metody se bude pokračovat i v následujícím roce, protože je zde řada dílčích problémů, které je třeba řešit – především se jedná o vlastnosti hydrogelů, které je třeba připravit s definovanými parametry a otestovat je, zda jsou funkční pro tuto metodu.

Měření plynných polutantů probíhá v Barokním knihovním sále Klementina a průběžně i v dalších depozitářích, kde jsou srovnávány výsledky a je prováděna korelace s měřeními certifikovanou laboratoří. V roce 2017 byly také prováděny průzkumy historických fondů (např. průzkum iluminovaných rukopisů, průzkum univerzitních tezí – památek ze seznamu UNESCO) a v dalším roce by měl být v souvislosti s certifikací metodiky s názvem *Metodika dokumentace fyzického stavu a různých typů poškození historických fondů, zpracování a evidence konzervátorských a restaurátorských průzkumů s využitím systému ResIS* nastaven funkční průzkum historických fondů. Dále byly prováděny experimenty a ověřování restaurátorských postupů v rámci restaurování univerzitních tezí a testování aplikace hydrogelů pro jejich restaurování.

Programové projekty výzkumu a vývoje

Národní projekty

IN-PROVE: budování INtegrovaného prostředí pro PRůzkum, Ochranu, Výzkum a Evidenci novodobých knihovních fondů

Doba řešení: 2016–2020

Příjemce dotace: NK ČR

Hlavní řešitel: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI II

V České republice jsou v současné době budovány čtyři konzervační sbírky vznikající na základě celostátního povinného výtisku, jedná se o NKF a UKF v NK ČR a o sbírky v MZK a VKOL. Tyto knihovny jsou povinny své konzervační sbírky chránit, budovat a v neposlední řadě i doplňovat. Výše zmíněné knihovny se rozhodly zahájit intenzivní spolupráci na vytvoření automatického nástroje, který by jim v budování novodobých konzervačních fondů pomohl. V letech 2012–2015 spolupracovaly na projektu NAKI *Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek v ČR a vývoj potřebných nástrojů*. Na realizaci tohoto projektu přímo navázal další projekt podpořený dotačním mechanismem NAKI II – *IN-PROVE: budování INtegrovaného prostředí pro PRůzkum, Ochranu, Výzkum a Evidenci novodobých knihovních dokumentů*. Jedním z cílů je vytvoření integrovaného systému pro správu těchto knižních kolekcí jako základní platformy, do níž by byly zakomponovány v současnosti fungující nástroje – Virtuální depozitní knihovna, Registr digitalizace, Registr odkyselených dokumentů, Aplikace pro průzkum fondů. Vzniklo by tak jediné místo, kde by bylo možné získat všechny zásadní informace o konkrétním dokumentu: v jakých sbírkách se nachází, zda byl už zdigitalizován, zda

v některé sbírce proběhlo jeho odkyselení a jaký je jeho fyzický stav. Díky tomuto přehledu by bylo možno efektivně využívat finanční prostředky přidělené na péči o trvale uchované kulturní dědictví.

V roce 2017 byla zahájena druhá etapa řešení projektu. V jejím rámci byly zahájeny vývojové práce na jednotlivých softwarových nástrojích, zejména pak na integrovaném systému pro práci s konzervačními knižními sbírkami. Byla navržena podoba hlavního indexu používaného při mapování jednotlivých datových zdrojů, dále byl zpracován návrh struktury sjednocování záznamů a provedeny modelové sklizné dat s následnou filtrací a spojením do zobrazovacího modulu. Kromě tohoto nástroje byly realizovány práce na nástroji pro porovnávání rozsáhlých titulů periodik, který je vystavěn na technologii Apache SOLr. V roce 2017 byly zapracovány základní datové struktury, včetně popisů polí, a navržena podoba editačního rozhraní za účelem testování funkčnosti. Vedle těchto hlavních prací pokračovaly i aktivity směřující ke zkvalitnění nástroje pro výpočet minimálního počtu exemplářů novodobých dokumentů uložených v konzervačních sbírkách, průzkumy novodobých fondů, jež jsou důležité pro budování datové základny integrovaného prostředí či průzkum proveniencí částí fondů zúčastněných knihoven. V rámci projektu byl také v Olomouci uspořádán workshop ke zjišťování a odstraňování nekonzistencí v bibliografických bázích, jehož se zúčastnili zástupci mnoha českých knihoven. Do hodnocení výsledků výzkumu a vývoje bylo předloženo několik článků v odborném tisku. Projekt je tak realizován v souladu s plány řešitelského týmu a zatím dosahuje všech očekávaných výstupů.

INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities (DG16P02B039)

Doba řešení: 2016–2020

Hlavní řešitel: Martin Lhoták, KAV

Řešitel za NK ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI II

Oblast tzv. *digital humanities* je v současné době jednou z nejprogresivněji se rozvíjejících oblastí vědecké práce v oblasti sociálních a humanitních věd, do které spadají obory, jakými jsou například historie, sociologie, jazykověda či filozofie. Kombinuje v sobě stávající výzkumné principy spojené se základním výzkumem, studiem pramenných zdrojů a sekundární literatury s možnostmi práce s elektronicky dostupnými daty, oborovými databázemi a dalšími digitálními zdroji, které s ohledem na zavedení automatizovaných operací a dalších postupů výpočetní techniky umožňují změnit klasické paradigma vědecké práce, jež je součástí odborných proseminářů jednotlivých vědních oblastí. Součástí *digital humanities* je i transformace klasických přístupů k prezentaci dosažených vědeckých poznatků, kdy se kromě klasických výstupů spojených s odbornými monografiemi, články ve vědeckých sbornících či fyzických výstav akcentuje prezentace ve virtuálním prostoru za využití 3D technologií, moderních virtuálních výstav úzce provázaných na možnosti sociálních sítí či v rámci nejnovějších trendů až prostřednictvím hologramů či 4D grafik a diagramů.

V roce 2017 byla na základě zadání připraveného v předchozím roce vybrána firma pro dodání programátorských prací, kterou se na základě výběrového řízení stala společnost InQool. Byl dohodnut harmonogram realizačních prací, které byly zahájeny přípravou nástroje pro vytváření virtuálních výstav. S řešitelským týmem na přípravě zadání editoru virtuálních výstav spolupracovali další dvě společnosti – webdesignerská a grafická firma Dipozitiv absolventů VŠUP a specialisté na uživatelská rozhraní Interaction4u napojení na FEL ČVUT. V návaznosti na výše uvedené vývojové práce se v průběhu roku uskutečnilo několik kol testování jednotlivých komponent pro budování prototypu virtuální výstavy, na kterém se podíleli jednotliví členové řešitelského týmu NK ČR.

Výzkumný tým NK ČR také podrobně sledoval využití různých open-source nástrojů využívajících výsledky OCR. Jako nejzajímavější do budoucna se jeví možnost spolupráce s Univerzitní knihovnou v Innsbrucku, která má v oblasti OCR dlouholeté zkušenosti (například nástroj Alitheia). Univerzitní knihovna v Innsbrucku je momentálně koordinátorem infrastrukturního projektu READ, jenž vyvíjí různé nástroje pro práci s rozpoznávanými soubory dat a dále provozuje infrastrukturu pro transkripci, rozpoznání a vyhledávání v historických dokumentech. Všechny služby, které takto provozuje, jsou otevřené a volně dostupné, přičemž samozřejmostí je i dostupné API rozhraní a aktivní využití posledních technických možností tzv. neuronových sítí. Výhodou je také zapojení různých typů osob a institucí – studentů opravujících texty, archivů, jež texty poskytují, a IT specialistů produkujících jednotlivé modely a skripty nejen pro čtení tištěných textů, ale zejména pak rukopisných děl. V rámci zakotvení projektu INDIHU mezi podobné vědecké projekty v zahraničí a dále také do komunity specialistů v oblasti *digital humanities* budou pokračovat jednání (jež jsou pro ČR klíčová i mimo tento projekt) o zahrnutí českých

vědci do tzv. Special interest group hnutí IFLA a dále také do konsorcia Alliance of Digital Humanities Organizations (ADHO). Za účelem integrace informačních zdrojů partnerů projektu byl v testovacím provozu nad metadaty z těchto zdrojů nasazen vyhledávací nástroj VuFind. V dalším kroku bude nutné analyzovat kvalitu vyhledávání, smysluplnost a funkčnost navržených fasetů, míru propojení zdrojů z různých databází, a následně navrhnout úpravy indexace, a současně se zaměřit na případné úpravy a obohacení metadat přicházejících z jednotlivých zdrojů.

Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800

Doba řešení: 2016–2020

Hlavní řešitel: Lenka Veselá, KAV

Řešitel za NK ČR: Jindřich Marek

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI II

Rok 2017 byl druhým rokem řešení tohoto pětiletého projektu, jehož hlavním cílem je vytvoření virtuálního prostředí pro výzkum kulturního dědictví, konkrétně dějin české knižní kultury do roku 1800. Webový portál bude integrovat relevantní elektronické informační zdroje vytvářené v paměťových a výzkumných institucích, které dosud nebyly provázány. Především jsou to dvě větve české retrospektivní bibliografie, a to jak jazykově českých knih, tak cizojazyčných bohemik, dále zdroje k bohemikálním rukopisům. Sjednocení selekčních údajů v jednotlivých databázích a jejich kompletace je předpokladem integrace, která bude uskutečněna ve vyhledávacím rozhraní nástroje VuFind. Záznamy týkající se tiskařské produkce se v průběhu řešení projektu stanou podkladem pro zcela nový edukativní a výzkumný nástroj, jímž bude *Mapa tiskařské produkce Čech a Moravy do roku 1800*. Do portálu bude zapojena také internetová *Encyklopedie knihy v českém středověku a raném novověku*. Součástí projektu je i realizace výstavy vizuálně atraktivních iluminovaných modlitebních knih z pozdního středověku a vydání několika monografií.

Dílí části projektu byly podobně jako v minulém roce řešeny paralelně. V rámci první etapy projektu plánované od 1. 3. 2016 do 31. 12. 2018 je projekt průběžně řešen v následujících částech:

1. Elektronická *Encyklopedie knihy v českém středověku a raném novověku*: V prvním roce řešení projektu byly vyřešeny otázky technického zázemí (instalace softwaru se svobodnou licencí MediaWiki) a do praxe byla uvedena metodika tvorby nových hesel. V roce 2017 byl dokončen převod tištěné *Encyklopedie knihy* od Petra Voita do elektronické podoby (cca 2 400 hesel). V těchto heslech bylo doplněno několik desítek tisíc vnitřních hypertextových odkazů na jiná hesla a v současné době probíhá import obrazových příloh k jednotlivým heslům (cca 700 obrázků). Pro tvůrce encyklopedie byl v roce 2017 zpřístupněn nový vizuální editor. Na úvodním setkání k projektu byl na základě porovnání heslářů stanoven postup k vytváření hesel v jednotlivých oblastech. V průběhu roku byla vytvořena základní nová hesla k rukopisné knize, která pokrývají jednotlivé oblasti (kodikologie obecně, paleografie, dějiny umění, středověká hudba, restaurování a knižní vazba). V následujícím roce naváží hesla ke konkrétním jednotlivinám a hesla budou důsledně propojena hypertextovými odkazy. Stejně tak vzniknou hesla o vývoji české knižní kultury ve středověku. V příštím roce bude do encyklopedie importováno cca 500 digitálních kopií, které byly v průběhu roku 2017 získány ze zahraničních a domácích institucí.

2. Bibliografické databáze: Databáze cizojazyčných bohemikálních tisků 1501–1800 (BCBT) a Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce 18. století (KPS) byly kompletovány o další část tiskařské produkce, která pochází ze 17. století; tento úkol bude vzhledem k jeho rozsahu dokončen v roce 2018. V databázích se v současné době nachází celkem cca 10 tisíc záznamů cizojazyčných a jazykově českých tiskařských bohemik, které byly již ověřeny, sjednoceny a doplněny o nové selekční údaje. Za účelem sjednocení selekčních údajů jsou ve všech databázích přijímány jmenné národní autority (srov. <http://autority.nkp.cz>) a implementována hesla z nově vytvořeného společného hesláře předmětových, žánrových hesel a nově také místa vydání (předmětová pole bibliografického formátu MARC 21 č. 650, 655 a 984), který pokryje tematické a žánrové spektrum tiskařské produkce i bohemikálních rukopisů. Tyto zcela nové selekční termíny, jež výrazně zvýší kvalitu výsledných rešersí a stanou se také podkladem pro *Mapu tiskařské produkce Čech a Moravy do roku 1800*, byly v roce 2017 použity i pro záznamy 17. století.

3. Integrované vyhledávání v portálu: V roce 2017 byla testována první verze integrovaného vyhledávání ve vyhledávacím rozhraní nástroje VuFind a následně byla vytvořena nová verze s rozšířenou funkcí, která zohledňuje uživatelské požadavky, jež vznikly při testování. Nová verze umožňuje sofistikovanější vyhledávání (např. dynamickou kombinaci různých kritérií při vyhledávání) a je i uživatelsky vstřícnější. V roce 2017 byla do vyhledávání zapojena také Databáze knihovědné a kodikologické literatury.

4. *Mapa tiskařské produkce Čech a Moravy do roku 1800*: Mapa bude uplatněna jako výsledek výzkumu v roce 2019. V roce 2017 bylo na základě analýzy dat indexovaných rozhraní rozhodnuto o architektuře systému a probíhá diskuse nad způsobem integrace do webového portálu.

5. Výstava *Modlitební knihy v pozdním středověku*: Výstava bude uplatněna jako výsledek výzkumu v roce 2019. V roce 2017 proběhlo se zástupci vedení NK ČR jednání o konkrétních prostorových možnostech realizace výstavy v Klementinu a spolufinancování výsledku ze strany NK ČR (tisk panelů, instalace, restaurátorská příprava, ostraha a další náklady, které nebudou financovány z projektu). Byla také vytvořena podrobná koncepce výstavy a doprovodné publikace a byl proveden výběr exponátů.

6. Tištěné výstupy: V roce 2017 probíhala příprava edukativní monografie *Počátky českého a moravského knižtisku* (plánovaný výstup na rok 2018, zajišťuje NK ČR) a také pokračovaly práce na dvoudílné monografii *Barokní frontispis v tiskařských bohemikálních tiscích* (plánovaný výstup na rok 2020, zajišťuje KAV). Projekt je řešen v souladu s podaným návrhem a smlouvou (včetně dodatků) a probíhá podle naplánovaného harmonogramu. Přestože jsou hlavní výsledky projektu plánovány až na závěr první a druhé etapy, bylo již dosaženo několika vedlejších výsledků. Vznikly dvě odborné studie zaměřené na metodologické a pramenné otázky spjaté s výzkumem a zpřístupněním pramenů k české knižní kultuře. Vedle webových stránek informujících o projektu (<http://knihoveda.cz>) jsou dostupné také profily na sociálních sítích Facebook a Twitter, které propagují projekt a budou širokou veřejnost průběžně seznamovat s jeho výsledky.

ARCLib – komplexní řešení pro dlouhodobou archivaci digitálních (knižních) sbírek

Doba řešení: 2016–2020

Hlavní řešitel: Martin Lhoták, KAV

Řešitel za NK: Zdeněk Vašek

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI II

V roce 2017 pokračovaly práce realizované v rámci projektu ARCLib – vývoj řešení pro archivaci digitálních fondů v knihovnách. NK ČR se na projektu podílí jako spoluřešitel společně s KAV, MZK a MU. Cílem projektu je vyvinout volně dostupný systém pro dlouhodobou ochranu dat (LTP) a tento systém následně nabídnout k využívání paměťovým institucím, které vlastní či spravují digitální data (zejména knihovny), ale nemohou si dovolit drahé komerční řešení. Softwarové řešení však představuje jen nezbytný základ služeb dlouhodobého uchovávání digitálních dokumentů. Další nezbytnou součástí jsou kvalifikovaní pracovníci využívající dokumentované postupy a manuály. Cílem projektu je mj. poskytnout tyto metodické dokumenty, podle kterých bude možné nastavovat strategie v dlouhodobém úložišti a řídit jeho provoz. NK ČR se na projektu podílí jako instituce spravující standardy a dlouhodobou ochranu digitálních dat, která má zkušenosti s největším objemem dat vzniklých digitalizací moderních knižních fondů. Díky zapojení NK ČR bude možné zaručit, že nový systém bude schopen přijímat digitální data z různých knihoven v ČR a zároveň bude možné bez dalších nákladů tato data uložit v systému NK ČR a naopak.

V roce 2017 bylo hlavní aktivitou v rámci projektu vytvoření návrhu metodiky pro provádění kroků logické ochrany digitálních dokumentů. Součástí metodiky je např. i doporučený postup, jak zavést v rámci organizace fungující dlouhodobé úložiště, jaké kroky je nutné provést k jeho certifikaci a jaké další nároky jsou s tím spojené. Metodika také poskytuje informace o datovém modelu systému ARCLib a doporučuje postupy pro kurátory spravující data v tomto systému. Metodika byla na podzim 2017 předložena k certifikaci MK ČR. Zástupci NK ČR se na přípravě metodiky aktivně podíleli. V rámci širších úkolů spojených s tímto projektem byl připraven návrh standardu pro digitalizaci a dlouhodobé uložení zvukových dat. Systém ARCLib má být schopen uchovávat různorodá digitální data a to i ta, která se v ČR zatím nezpracovávají. Pracovníci NK ČR proto ve spolupráci s dalšími odborníky připravili tento standard, aby mohl být systém připraven i na tento typ dat, který se začne v knihovnách od roku 2018 pilotně zpracovávat.

Průzkum, konzervace a péče o novodobé knižní fondy – materiály a technologie

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Petra Vávrová

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI

Cílem projektu, který v roce 2017 skončil, bylo vytvoření metodik průzkumu fyzického stavu novodobých knižních fondů s využitím vybraných instrumentálních metod; vývoj speciálních materiálů pro obnovu a restaurování novodobých knižních fondů; vývoj a optimalizace specifických pracovních postupů a moderních technologií pro konzervaci a restaurování novodobých knižních fondů. Všechny tyto cíle byly splněny a metodiky a památkové postupy jsou certifikovány.

V roce 2017 byl dokončen výzkum zaměřený na průzkum, konzervaci a péči o novodobé knihovní fondy a vývoj nových materiálů pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů. Probíhaly tyto dílčí úkoly: dokončení měření a analýz pro tvorbu metodik a památkových postupů, tvorba knihy, organizace workshopů a konference – prezentace výsledků projektu.

Na realizaci projektu se mimo odborníků z řad NK ČR účastnili i vědečtí pracovníci z Textilní fakulty TU v Liberci, kteří v roce 2017 získali užité vzory na vyvinuté speciální textilní materiály a adheziva pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů, a to konkrétně speciální alkalické lepidlo pro textilní vazby a plátno se zátěrem vhodné pro textilní vazby novodobých knihovních fondů a další materiály pro vazbu, převazbu a restaurátorské zásahy.

V rámci projektu se konala 10. října 2017 konference s názvem *Péče o novodobé knihovní fondy – teorie s praktickými s ukázkami* zaměřená na prezentaci výsledků práce na projektu téměř stovce pracovníků knihoven a restaurátorů z celé ČR i ze zahraničí. Byla vydána kniha s názvem *Konzervace a restaurování novodobých knihovních fondů*, shrnující všechny získané poznatky během realizace výzkumu a vývoje v projektu.

Národní knihovna – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Hanuš Hemola

Finanční podpora: MŠMT

URL: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/ostatni-projekty/lr1308>

Hlavním cílem projektu bylo upevnění a další rozvoj informační infrastruktury pro poskytování informací z oblasti humanitních a společenských věd pro sféru vědy, výzkumu a inovací v ČR prostřednictvím zpřístupnění 18 titulů multioborových a oborově specializovaných databází v konsorciálních a individuálních licencích a zabezpečení primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovních služeb.

Předmětem podpory projektu bylo zejména zabezpečení kontinuálního přístupu k ověřené a průběžně inovované nabídce elektronických informačních zdrojů z předmětné oblasti, kterou NK ČR systematicky buduje od konce 20. století pro profilové uživatele ze sféry VaVal jak v rámci individuálních, tak i konsorciálních licencí ve spolupráci s relevantními informačními, akademickými a výzkumnými institucemi. Základem podporované nabídky jsou primární a sekundární multioborové zdroje s tematickým těžištěm v humanitních a společenských vědách a specializované zdroje pro zabezpečení tzv. malých oborů (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika). Projekt podporuje navazující služby zpřístupnění primárních dokumentů prostřednictvím center mezinárodních meziknihovních služeb. Projekt prošel závěrečným oponentním řízením a byl úspěšně obhájěn v listopadu 2017.

Další aplikační projekty

Národní projekty

Program Veřejné informační služby knihoven (VISK)

Všechny projekty v jednotlivých podprogramech jsou jednoleté. Tyto projekty se týkají podpory konkrétních činností knihoven v oblasti vzdělávání, provozu digitálních knihoven, produkce digitálních dat (retrospektivní konverze katalogů, digitalizace sbírek), provozu informačních portálů, přístupu k digitálním zdrojům atp. V seznamu projektů již nadále nejsou uváděny statutární činnosti, dříve hrazené z programu VISK, na které NK ČR dostala finanční prostředky přímo do rozpočtu.

VISK 1

Koordinační centrum programu VISK

Odpovědný pracovník: Vít Richter

URL: <http://visk.nkp.cz/>

Koordinační centrum programu VISK zajišťovalo veškeré odborné, organizační a koordinační činnosti související s realizací celého programu VISK.

Sociologický výzkum České děti a mládež jako čtenáři v roce 2017

Odpovědný pracovník: Vít Richter

URL: <http://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/ctenarstvi-1>

Ve spolupráci s firmou Nielsen Admosphere byl realizován výzkum, který je kombinací kvantitativní a kvalitativní metody výzkumu. Výzkum byl zaměřen na čtenářské chování českých dětí, obvyklé způsoby trávení volného času, vlivy rodinného a školního prostředí na vztah dětí ve věku 6 až 19 let ke knihám a čtení obecně. Předmětem šetření bylo přes 2 000 dětí včetně rodičů.

Analytická bibliografie koncepce národního systému a příprava vzniku odborného pracoviště v NK ČR

Odpovědný pracovník: Hanuš Hemola

URL: <https://sites.google.com/view/analyticka-bibliografie-cr/>

Cílem projektu je navrhnout a popsat funkční model koordinovaného systému analytického zpracování českých seriálů s možností propojení na plné texty, včetně návrhu udržitelného finančního modelu, a vytvořit základ pro konstituování speciálního pracoviště analytické bibliografie v NK ČR.

Historická data

Odpovědný pracovník: Zuzana Kvašová

V roce 2017 pokračoval projekt *Historická data*, jenž navazoval na projekt *Konverze historických dat* z roku 2016 a jehož cílem bylo připravit a sjednotit digitální data vytvořená před rokem 2012 dle odlišných standardizací od standardizace NDK a zajistit jejich dlouhodobou ochranu uložením do LTP úložiště NK ČR.

VISK 2

Kurzy základní informační gramotnosti

Odpovědný pracovník: Eva Dostálková

URL: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=04_Vzd/03_OV_Akce/01_kurzy.htm

V rámci kurzů získávají frekventanti znalosti a dovednosti v rozsahu European Computer Driving Licence jako minimálního standardu vzdělání v oblasti práce s informačními a komunikačními technologiemi i pokročilé kompetence v oblasti počítačové a informační gramotnosti.

VISK 5

Retrospektivní konverze Generálního katalogu UKF I NK ČR

Odpovědný pracovník: Nataša Mikšovská

Cílem projektu byl předvýběr a příprava cca 31 300 záznamů tisků. Záznamy byly připraveny pro další etapu retrokonverze. Zároveň bylo zpracováno 18 300 nových záznamů ve formátu MARC 21, které byly zpřístupněny v bázi NKC a předány do SKC. Zpracovány byly záznamy abecedního rozsahu HAEN-HELISQ zahraniční knižní produkce z let 1801–1950. Finanční spoluúčast byla použita na doplnění 11 520 již dříve zpracovaných záznamů z retrokonverze o vybrané prvky věcného popisu.

Rekatalogizace starých tisků uložených v ORST NK ČR

Odpovědný pracovník: Alena Císařová Smítková

V roce 2017 proběhla další etapa rekatalogizace starých tisků. Do jednotné báze STT bylo doplněno dalších 3 100 záznamů, které byly následně odeslány do SKC. Záznamy byly zpracovány dle pravidel RDA/MARC 21.

VISK 6

Digitalizace historických dokumentů NK ČR

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2016 bylo v rámci VISK 6 z fondu NK ČR (ORST a SK) digitalizováno celkem 75 dokumentů, tj. 28 918 obrazů. Všechny digitalizované dokumenty byly zařazeny do digitální knihovny Manuscriptorium.

Digitalizace vzácných historických rukopisů a tisků z fondu Hudebního oddělení NK ČR

Odpovědný pracovník: Zuzana Petrášková

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2017 bylo v rámci VISK 6 z fondu Hudebního oddělení digitalizováno 31 rukopisných dokumentů, tj. 4 455 obrazů. Byly vybrány hudebniny z tzv. Mozartova Památníku, významné sbírky spravované Hudebním oddělením, která je badatelsky využívána v mezinárodním měřítku. Digitalizované hudebniny jsou propojené se záznamem mezinárodního soupisu hudebních pramenů RISM a specializovaným badatelům užívajícím tuto databázi dostupné ke studiu na adrese www.rism.info a v digitální knihovně Manuscriptorium.

VISK 7

Odkyselování a další ochrana vybraných novodobých fondů NK ČR

Odpovědný pracovník: Tomáš Foltýn (garant programu), Michaela Bežová (realizace projektu)

URL: <http://kramerius-info.nkp.cz/>; <http://visk.nkp.cz/visk-7>

Primárním cílem *Národního programu ochrany a digitalizace dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru KRAMERIUS* je ochrana tištěných dokumentů, které jsou ohroženy křehnutím a degradací papírového nosiče. Špatný fyzický stav těchto dokumentů znemožňuje nejen jejich půjčování uživatelům nebo zhotovování kopií pro zájemce, ale rovněž zkracuje jejich životnost a zhoršuje jejich uchovávání do dalších let. Pomocí programu VISK 7 je možné žádat o dotaci na jednotlivé podporované aktivity, které se týkají ochrany dokumentů – jedná se o digitalizaci, odkyselování dokumentů, které jsou poškozeny degradací dřevitého papíru, zhotovení ochranných obalů z lepenky archivních kvalit, nebo o konzervátorské a restaurátorské zásahy. Rovněž je možné pomocí tohoto programu žádat o instalaci nové verze Kramerius.

V roce 2017 se NK ČR v projektu pro tento program zaměřila na různé způsoby ochrany dokumentů. Došlo ke kompletní digitalizaci periodika *Venkov* vycházejícího v první polovině 20. století, které je ve velmi kritickém fyzickém stavu, a není prakticky možné ho půjčovat uživatelům. Svazky, které prošly digitalizací, byly nejen opraveny, ale rovněž uloženy do ochranných krabic z lepenky archivních kvalit. Technologií hromadného odkyselování bylo odkyseleno 1 764 ks svazků knih s celkovou hmotností 1 094,48 kg z fondu NK ČR, které byly ohrožené kyselou hydrolyzou papíru. Technologie hromadného odkyselování PaperSave Swiss byla vybrána na základě jejího předchozího testování v laboratorích oddělení vývoje a výzkumných laboratoří a na základě výběrového řízení. Na výběru, přípravě, kontrole a zpracování se významně podíleli pracovníci OOKF (Oddělení preventivní konzervace i Oddělení vývoje a výzkumných laboratoří). Rozvíjely se i aplikace pro průzkum novodobých knihovnických fondů a Registru odkyselených dokumentů, které pomáhají zapojeným institucím při výběru dokumentů na odkyselování.

Kromě provedení vlastního projektu se NK ČR také aktivně zapojila do koordinace projektů jiných institucí, především při konzultacích ohledně procesu hromadného odkyselování nebo při výrobě ochranných krabic z lepenky archivních hodnot. Umožnila také zápůjčku chybějících ročníků či vydání digitalizovaných svazků. Rovněž ostatní řešitele informovala o chystaných novinkách v programu VISK 7, ať již na pravidelných setkáních, které se organizují v květnu a listopadu na pracovišti knihovny v Hostivaři, nebo například na celostátním semináři knihovníků muzeí a galerií, který se konal v září 2017 v Plzni.

VISK 8

Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

URL: <http://www.jib.cz/>; <http://info.jib.cz/>

Podpora umožnila plynulý provoz Jednotné informační brány (JIB). V rámci projektu byla v roce 2017 udržena nabídka zdrojů. Celkový počet aktivních zdrojů v JIB, který je spravován v lokální znalostní bázi, je 348. Počet dotazů Z39.50 služby přebírání záznamů byl v roce 2017 rekordní (od roku 2004), činil 1 820 319. Proti roku 2016 došlo k nárůstu o cca 700 000 dotazů. Vedle pozvolného každoročního nárůstu docházelo i během roku 2017 k automatizovanému hromadnému dotazování několika českých knihoven při doplňování jejich katalogů a aktualizaci záznamů. Na 60 500 (tedy o 40 %) se snížil počet záznamů konvertovaných z UNIMARC, většina knihoven přešla na MARC 21. Podrobné statistiky jsou vystavovány na informačním portálu JIB (<http://info.jib.cz/>). Dílčí rozvoj probíhá v souladu s rozvojem připravovaného Centrálního portálu knihoven.

Multilicenční zpřístupnění elektronických informačních zdrojů

Odpovědný pracovník: Hana Nová

URL: <http://visk.nkp.cz/visk-8-a>

V roce 2017 pokračovalo zajištění služby přístupu k elektronickým informačním zdrojům. České zdroje – Mediální databázi firmy Anopress – využívalo 62 knihoven a databázi právních informací ASPI firmy WoltersKluwer 30 knihoven. Databázi zahraničních deníků a populárně-naučných časopisů Library-PressDisplay si vybralo 21 knihoven.

Zajištění provozu a rozvoje oborových informačních bran v celonárodním měřítku pro obory knihovnictví a vědeckých informací a hudby

Odpovědný pracovník: Eva Bartůňková

URL: <http://kiv.nkp.cz/>

Hlavním cílem projektu v roce 2017 bylo pokračovat v rutinním provozu dvou oborových bran NK ČR, a to KIV (knihovnictví a informační věda) a MUS (hudba).

V oblasti knihovnických činností pokračoval výběr, hodnocení a zpracování internetových zdrojů do databází KKL (pro KIV) a NKC (pro MUS) včetně kontroly a oprav odkazů internetových zdrojů v databázi KKL a NKC. Oborová brána MUS ve svém informačním portálu přináší oborové zpravodajství, informace o projektech apod. Oborová brána KIV je součástí portálu KI Informace pro knihovny (IPK), který tak plní oborovou informační funkci. Oborová brána si ponechala vyhledávací funkce a informace týkající se brány samé, jejich zdrojů a vyhledávání. V technické oblasti podpora umožnila fungování služeb MetaLib a SFX.

Mezinárodní projekty

Spolupráce se společností Google

Odpovědný pracovník: Miroslava Hejnová; Adolf Knoll

Finanční podpora: MK ČR/VISK 6 (financování přípravy dokumentů k digitalizaci)

Spolupráce na PPP projektu *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* rozvrženého do šesti let (2011–2016) byla prodloužena o rok s možností dalšího prodloužení. Stejně jako v předchozích letech i v roce 2017 proběhly přípravné práce pro hromadnou digitalizaci historických a vzácných dokumentů a také vlastní digitalizace dokumentů. Současně byla zpřístupňována digitální data veřejnosti, a to především prostřednictvím Google Books a následně také prostřednictvím elektronických databází NK ČR, tj. přes elektronický katalog SK <http://aleph.nkp.cz/cze/slk> a přes databázi starých tisků <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>. Do Manuscriptoria bylo v roce 2017 konvertováno dalších cca 20 500 komplexních digitálních dokumentů do standardu TEI P5 ENRICH SCHEMA dle parametrů podprogramu VISK 6.

V průběhu roku se uskutečnilo osm transportů knih k digitalizaci v časovém intervalu cca šesti týdnů a bylo digitalizováno 33 107 historických a vzácných dokumentů. Do konce listopadu 2017 bylo předáno k digitalizaci 37 965 dokumentů; staženo do datového úložiště NK ČR a dešifrováno bylo 37 964 dokumentů. Od počátku projektu tak bylo digitalizováno 154 086 dokumentů.

Statistiky Google Books ukazují, že z první nejvíce využívané stovky knih ze segmentu zaznamenala za uplynulých šest měsíců nejvíce využívaná kniha přístupy od 29 205 uživatelů, zatímco knihu na 100. místě konzultovalo 2 788 uživatelů. Z celého množství využitých knih bylo nejvíce knih v němčině (54 %), latině (20 %), ve francouzštině (6 %) a dále v italštině, ruštině, polštině, češtině a dalších jazycích (vše 5 a méně %). Staré tisky se postupně konvertují do Manuscriptoria. Všechny digitalizované knihy jsou dostupné prostřednictvím odkazů z katalogu starých tisků a katalogu SK v digitální knihovně Google Books.

Česko-slovenská spolupráce při akvizici dokumentů

Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v NK ČR

Doba řešení: od roku 2006 průběžně

Odpovědný pracovník za NK ČR: Jeanne Janoušková

Finanční podpora: MK ČR, MK SR

Projekt je realizovaný na základě dohody ministerstev kultury obou zemí. V rámci projektu nakoupila NK ČR pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě (UKB) 912 titulů knih za 300 057,84 Kč. Celkově byly přidělené finanční prostředky přečerpány o 57,84 Kč. Částka 12 000 EUR, poskytnutá MK SR na nákup slovenských publikací pro fondy NK ČR a SK, byla přečerpána o 11,65 EUR: nakoupilo se celkem 977 publikací, 188 svazků (v hodnotě 2 823,22 EUR) pro NK ČR a 789 svazků (v hodnotě 9 188,43 EUR) pro SK. Podle průzkumu čtenářských preferencí patří slovenské knihy dlouhodobě mezi nejvíce půjčované cizojazyčné tituly (po titulech v angličtině) v NK ČR.

Projekt je velmi úspěšný a přínosný pro obě zúčastněné strany i kvůli garanci vzájemné vydavatelské dostupnosti. Slovenské přírůstky získané postupně za dobu trvání projektu jsou přístupné na webových stránkách NK ČR: <http://aleph.nkp.cz/web/csknih/2017/index.htm>.

Finanční mechanismus EHP a Norska

Knihy znovu nalezené

Doba řešení: 2015–2017

Odpovědný pracovník za NK ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Finanční mechanismus EHP a Norska, tzv. Norské fondy

Projekt *Knihy znovu nalezené* (EHP-CZ06-OV-1-039-2014) byl financován prostřednictvím finančního mechanismu EHP a Norských fondů v rámci programu CZ06 – *Kulturní dědictví a současné umění*. Řešiteli projektu byly NK ČR a norská nadace Stiftelsen Arkivet.

Základním cílem projektu bylo zmapování zhruba 12 000 svazků nebohemikálních dokumentů z období 2. světové války a krátce po ní, jejich následné zpracování dle platných standardů, bezpečné uložení a adekvátní prezentace uživatelům NK ČR. Všechny zpracované svazky jsou zpřístupněny v elektronickém katalogu NK ČR a dále i v bázi SKC, samozřejmostí je pak zajištění jejich zpřístupnění ve studovnách NK ČR. Vedle samotných knihovnických činností byl projekt zaměřen i na archivní výzkum, který měl osvětlit cesty a způsoby, jakými se dotčené knižní svazky dostaly do fondů NK ČR a zasadit tyto informace do kulturních dějin Evropy první poloviny 20. století. Právě tyto činnosti byly akcentovány v poslední fázi realizace projektu od ledna do dubna 2017. Jedním z dosažených výstupů je soupis archivních pramenů uložených v českých archivech, ve kterých lze provádět výzkum dané problematiky. Tento soupis, který je doplňován, je dostupný prostřednictvím webové stránky projektu. Dalším výstupem je studie popisující obecné otázky pohybu knižních celků na území tehdejšího Československa po 2. světové válce, která přehledným způsobem shrnuje rozsáhlé přesuny majetku v letech 1945–1950. V rámci dalších výstupů projektu byla připravena v prostorách norské nadace Stiftelsen Arkivet výstava o přesunech knih norské provenience na naše území, na jejíž přípravě se podíleli i pracovníci NK ČR, přičemž několik svazků knihovna do Norska zapůjčila. Posledním výstupem byla nová, aktualizovaná verze projektového webu, který je dostupný na adrese www.knihyznovunalezene.eu.

Realizace projektu byla v dubnu 2017 úspěšně završena. Během řešení projektu byly splněny všechny závazné cíle a dosaženo všech výsledků. V některých aktivitách zahájených projektem bude NK ČR dále pokračovat.

Fondy pro bilaterální spolupráci (BFB iniciativy) EHP a Norských fondů

Iniciativa III. Teorie v praxi – využití edukačního programu

Doba řešení: únor–duben 2017

Odpovědný pracovník za NK ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Fond pro bilaterální spolupráci (BFB iniciativy) EHP a Norských fondů

V rámci realizovaného projektu *Knihy znovu nalezené* byly vedle žádosti o prodloužení projektu podány i další dílčí projekty zaměřené na aktivní spolupráci českých a norských výzkumných organizací formou bilaterální spolupráce, ke které byly znovu přizváni odborní pracovníci norské nadace Stiftelsen Arkivet. Třetí BFB iniciativa úzce navázala na dvě předchozí iniciativy i na samotný projekt *Knihy znovu nalezené*. Hlavním cílem bylo využití edukačního programu, vytvořeného ve druhé BFB iniciativě, v praxi – při přednáškovém turné v ČR a v Norsku. Pracovníci projektu navštívili celkem deset vybraných středních a vysokých škol (po pěti v Norsku a ČR). První část turné probíhala v Norsku, kde řešitelé projektu navštívili vzdělávací a kulturní instituce v Kristiansandu, Arendalu, Oslu a přilehlém okolí. V rámci přednáškového cyklu po ČR volně navazujícího na norskou část přednáškového turné navštívili pracovníci NK ČR

a Gro Kvanvig z norské nadace Stiftelsen Arkivet ÚISK FF UK v Praze, Slezskou univerzitu v Opavě, Matiční gymnázium v Ostravě, FF Univerzity Pardubice a Vyšší školu informačních studií a knihovnictví v Praze. Jednotlivé přednášky otevřely diskusi o prezentaci kulturního dědictví a spolupráci mezi pamětovými institucemi, školami, studenty a pedagogy, včetně srovnání mezi vzdělávacími programy ukotvenými v norském a českém školském systému. Součástí realizace BFB iniciativy byla i aktivní účast na konferenci *Where are the libraries that were looted by the Nazis?*, kde byl vystaven speciální roll-up banner, jehož cílem bylo ukázat, že právní předchůdce NK ČR – Národní a universitní knihovna – navrátila v průběhu let 1945–1949 tisíce knih do spojeneckých zemí. Banner zároveň reflektoval chronologickou návaznost repatriací a demonstroval, že ne všechny nebohemikální knihy uložené v Rezervních fondech NK ČR jsou zahraniční provenience, což je otázka, která nebyla dosud dostatečně reflektována nejen zahraničními médii, ale ani zainteresovanou veřejností. Na závěr iniciativy se v Praze uskutečnil seminář projektu, na němž byla diskutována nová zjištění dosažená v rámci mezinárodní spolupráce.

Iniciativa IV. Prohlubování výzkumu kulturního dědictví

Doba řešení: květen–září 2017

Odpovědný pracovník za NK ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Fond pro bilaterální spolupráci (BFB iniciativy) EHP a Norských fondů

I tato iniciativa byla realizovaná v návaznosti na projekt *Knihy znovu nalezené*. V jejím rámci byly naplánovány celkem čtyři aktivity, jejichž cílem bylo dále prohloubit mezinárodní dosah všech výstupů projektu. Řešitelé projektu se v rámci iniciativy zúčastnili mezinárodní konference *Accepting and Holding Objects "in Trust" – an International and Interdisciplinary Perspective*, která se uskutečnila v květnu 2017 ve Vídni. T. Foltýn a M. Strouhalová přednesli během konference příspěvek nazvaný *Looted, stolen, confiscated or just given? About the most common questions arising during the Books Discovered Once Again project realization*. Příspěvek je zároveň shrnut do podoby odborného článku, který vyjde ve sborníku z této akce. Další realizovanou aktivitou byl souvislý dvoutýdenní badatelský pobyt M. Strouhalové v Bundesarchivu v Berlíně v červnu 2017. V rámci tohoto výzkumu objevila M. Strouhalová dosud badatelsky nevyužitě informace k problematice přesunů kulturních statků knižní povahy v období 2. světové války a pořídila řadu kopií těchto dokumentů, které umožní další výzkum. Tyto informace byly následně použity při sepsání odborné monografie *Hidden or forbidden? Remarkable history of the books stored in Reserve Collections of the National Library of the Czech Republic*, která byla dalším samostatným výstupem realizované iniciativy. Na konci realizace iniciativy byl pak v Kristiansandu uskutečněn společný workshop za účasti pracovníků z ČR i Norska, kde se diskutovaly další možnosti výzkumu provenienčních znaků, relevantní archivní zdroje i možnosti zapojení do dalších mezinárodních projektů.

Koncepce integrace cizinců v roce 2017

V roce 2017 NK ČR poprvé s podporou MV ČR a MK ČR realizovala projekty vedoucí k naplňování *Koncepce integrace cizinců*. Celkem se jednalo o pět projektů zaměřených na interkulturní vzdělávání knihovníků a rozvoj interkulturních služeb v českých knihovnách.

Kurz interkulturních kompetencí

Doba řešení: 2017

Odpovědný pracovník: Kateřina Nekolová

Finanční podpora: MK ČR

Spolupracující organizace: Slovo 21

V roce 2017 se uskutečnily dva dvoudenní kurzy interkulturních kompetencí pro knihovníky. Na základě doporučení MV ČR byly kurzy zajišťovány spolupracující organizací Slovo 21. Prvního kurzu, který se konal v Brně ve dnech 9. května – 22. června, se zúčastnilo 11 knihovnic a knihovníků. Druhý kurz se konal ve dnech 6. září – 26. října v Praze v sídle organizace Slovo 21. Evaluační obou kurzů byly pozitivní.

Workshop: zavádění interkulturních knihovnických služeb

Doba řešení: 2017

Odpovědný pracovník: Kateřina Nekolová

Finanční podpora: MK ČR

Workshop se uskutečnil 24. října v učebně KI v pražském Klementinu. Obsahem byly základní informace o tématu. V diskusní části se řešila témata jako financování, jednání se zřizovatelem, postoje zaměstnanců a uživatelů atd.

Centrální zpracování základních informací o knihovně a propagačních materiálů do cizích jazyků

Doba řešení: 2017

Odpovědný pracovník: Kateřina Nekolová

Finanční podpora: MK ČR

V rámci tohoto projektu byly připraveny letáky a plakáty, které mají představit knihovnické služby lidem, kteří neovládají dobře češtinu. Pro grafické zpracování plakátů byla vybrána ilustrátorka Eva Roverová. Vzhledem k tomu, že umístění všech situací na jeden plakát by nebylo vhodné, vytvořily se dvě verze. Jedná se o překlady vět „vítejte v knihovně“ a „knihovna pro všechny“, které jsou vždy doplněny čtyřmi ilustracemi. Dále byl vytvořen krátký text přibližující fungování českých knihoven. Tento text byl na letáčcích doplněn stejnými ilustracemi, které se objevily na plakátu. Také byly do angličtiny, ruštiny, vietnamštiny a ukrajinštiny přeloženy fráze a pojmy, které poslouží jednotlivým knihovnám při přípravě informačních materiálů o vlastní činnosti.

Pilotní projekt zavádění interkulturních služeb v Městské knihovně Chodov

Doba řešení: 2017

Odpovědný pracovník: Kateřina Nekolová

Finanční podpora: MK ČR

Spolupracující instituce: Městská knihovna Chodov

Tento projekt měl za cíl podporu Městské knihovny Chodov při zavádění interkulturních knihovnických služeb. NK ČR uzavřela s Městskou knihovnou Chodov smlouvu o spolupráci. V rámci projektu byly stanoveny čtyři hlavní body: interkulturní vzdělávání, pořízení cizojazyčného fondu, doučování a jednorázové akce ve formě výstav a besed. Uskutečnila se výstava, Živá knihovna se studenty a lekce interkulturního vzdělávání, doučování navštěvovaly děti původem z Vietnamu, nakoupeny byly cizojazyčné publikace i učebnice češtiny. Aktivity pořádané v rámci projektu měly pozitivní odezvu.

Pilotní projekt zavádění interkulturních služeb v Masarykově veřejné knihovně Vsetín

Doba řešení: 2017

Odpovědný pracovník: Kateřina Nekolová

Finanční podpora: MK ČR

Spolupracující instituce: Masarykova veřejná knihovna Vsetín

Tento projekt měl za cíl podporu Masarykovy veřejné knihovny ve Vsetíně při zavádění interkulturních knihovnických služeb. NK ČR a Masarykova veřejná knihovna Vsetín uzavřely smlouvu o spolupráci. V rámci projektu byl rozšířen fond cizojazyčné a vícejazyčné literatury a učebnic češtiny, rozšířila se spolupráce s Centrem pro integraci cizinců, uskutečnily se prohlídky knihovny s tlumočením, konala se výstava, Živá knihovna a beseda s fotografem Janem Šibíkem. Aktivity v rámci projektu se setkaly s pozitivní odezvou.

D. Ostatní

Analýza mzdové, věkové a vzdělanostní struktury zaměstnanců knihoven v ČR v letech 2016–2017

Doba řešení: 2017

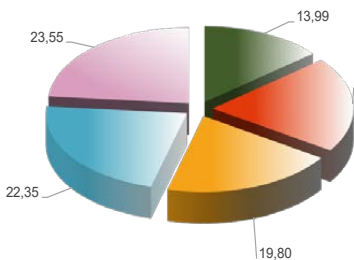
Hlavní řešitel: Vít Richter

Finanční podpora: MK ČR, účelová dotace

URL: <http://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/pruzkumy/analyzy-mzdove-vekove-a-vzdelanostni-struktury-pracovniku-knihoven-CR>

Opakovaný celostátní průzkum byl realizován v průběhu května 2017, zúčastnilo se ho 748 veřejných a specializovaných knihoven. Údaje byly poskytnuty celkem za 5 559 pracovníků knihoven. Sběr dat byl uskutečněn formou formalizovaného dotazníku v podobě webového formuláře, který vznikl ve spolupráci s NIPOS.

Ekonomické ukazatele, statistika, grafy

Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2017

Knihovní jednotky celkem	7 275 680
• z toho rukopisy	21 247
Počet exemplářů docházejících periodik	10 763
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	39 868
Přírůstky knihovních jednotek ve svazcích	87 908
Úbytky knihovních jednotek ve svazcích	4 636
Počet vlastních specializovaných databází (mimo elektronický katalog)	32
Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů	288 145
Registrovaní čtenáři	24 523
Návštěvníci v knihovně (fyzické návštěvy)	423 914
• z toho návštěvníci půjčoven a studoven	239 737
• z toho využívající internet v knihovně	67 194
• z toho návštěvníci kulturních akcí	105 675
• z toho návštěvníci vzdělávacích akcí	11 308
Návštěvníci online služeb z prostoru mimo knihovnu	13 269 227
Návštěvníci webových stránek knihovny	2 134 232
Výpůjčky celkem	536 468
• z toho výpůjčky periodik	26 077
Požadavky na meziknihovní služby celkem	11 422
• z toho objednané v zahraničí	3 396
Online informační služby (počet zodpovězených dotazů)	23 001
Porady a konzultace pro knihovníky, knihkupce a vydavatele	17 763
Vzdělávací akce pro knihovníky (semináře, kurzy, aj.)	572
Kulturní akce pro veřejnost (besedy, výstavy, exkurze, aj.)	236
Vzdělávací akce pro veřejnost (semináře, kurzy, aj.)	57
Počet titulů vydaných neperiodických publikací dle zák. č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů	11
Náklad (počet výtisků v ks)	19 763
Počet titulů vydaného periodického tisku dle zák. č. 46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů	1
Náklad (počet výtisků v ks)	500
Počet titulů vydaných audiovizuálních děl dle zák. č. 273/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů	0
Náklad (počet v ks)	0
Počet titulů vydaných elektronických dokumentů včetně internetu	8 titulů e-publikací 4 tituly e-periodik
Počet studijních míst	499
• vybavených počítačem	57
• z toho s počítači napojenými na internet	29
• vybavených jiným technickým zařízením	20
Počet míst v přednáškových sálech a učebnách	112
• z toho vybavených počítačem	15
Počet míst k relaxaci a občerstvení	106
Plocha knihovny pro uživatele v m²	6 682
Počet hodin pro veřejnost týdně	80
Pracovníci knihovny (přepočtený stav)	455

Finanční hospodaření

NK ČR dosáhla k 31. 12. 2017 v hlavní činnosti zlepšeného výsledku hospodaření 606 tis. Kč, v jiné činnosti zlepšeného výsledku hospodaření 83 tis. Kč, celkem zlepšený hospodářský výsledek je 683 tis. Kč.

Základní údaje z výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč)

Název položky	hlavní činnost	jiná činnost
Náklady celkem	479 757	2
Náklady z činnosti	476 837	2
<i>v tom: věcné náklady</i>	251 055	1
<i>osobní náklady</i>	225 782	1
Finanční náklady	253	0
Daň z příjmů	2 667	0
Výnosy celkem	480 379	85
Výnosy z činnosti	35 773	85
Finanční výnosy	188	0
Výnosy vybraných ÚVI z transferů	444 418	0
Výsledek hospodaření po zdanění	622	83

Podíl financování nákladů NK ČR z vlastní činnosti a z výnosů z transferů

Název položky	v tis. Kč	v %
Výnosy z činnosti NK ČR a finanční výnosy	35 961	7,48
Výnosy vybraných ÚVI z transferů – poskytovatel MK ČR	422 917	88,04
Výnosy vybraných ÚVI z transferů – ostatní poskytovatelé	21 501	4,48
Výnosy celkem	480 379	100,00

Rozpis účtu 671 a přehled čerpání investičních prostředků (skutečnost v tis. Kč)

Činnost/program	Neinvestiční prostředky (účet 671)	Investiční prostředky	Zdroj financování
I. Poskytnuto zřizovatelem – MK ČR			
I.1 Příspěvek na provoz	366 832		MK ČR
Příspěvek na provoz	343 740		MK ČR
Udržitelnost provozních kapacit NDK	0		MK ČR
VÍSK 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8	16 115		MK ČR
Knihovna roku 2017	117		MK ČR
KA-7380 Workshop: zavádění interkulturních knihovnických služeb	5		MK ČR
KA-7381 Centrální zpracování základních informací o knihovně a propagačních materiálů do cizích jazyků	110		MK ČR
KA-7382 Kurz interkulturních kompetencí	70		MK ČR
KA-7383 Pilotní projekt zavádění interkulturních služeb v Masarykově knihovně v Chebu	57		MK ČR
KA-0503 Analýza mzdové, věkové a vzdělanostní struktury zaměstnanců knihoven v České republice 2016–2017	34		MK ČR
KA-7384 Pilotní projekt zavádění interkulturních služeb v Městské knihovně Chodov	47		MK ČR
KA 7385 Standard pro dobrý knihovní fond	60		MK ČR
KA 7386 S knížkou do života	50		MK ČR
Odměny autorům za půjčování děl v knihovnách	22 543		MK ČR
I.2 Účelové dotace	39 951	139 836	MK ČR
z toho:			
Výzkum a vývoj institucionální – DKRVO	8 101	92	MK ČR
Výzkum a vývoj NAKI	6 717		MK ČR
Výkupy inkunábulí s přívazkem ISO/C – Starý tisk Löhneysen	250	0	MK ČR
Výkupy inkunábulí s přívazkem ISO/C – modlitební kniha	100		MK ČR
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví ISO/D – Systém Harwell	0	150	MK ČR
Rekonstrukce depozitáře Hostivař, akce č. 134V123000006	6 175	3 341	MK ČR
II. etapa Revitalizace Klementinum, akce č. 134V123000007	15 503	136 253	MK ČR
Instalace aut. systému distribuce dokumentů v Klementinu – 134V123000010	0	0	MK ČR
II. nový depozitář v Hostivaři – 134V123000011	0	0	MK ČR
NF – Knihy znovu nalezené, akce č. 234V114000027	1 886	0	MK ČR
BBF – I. iniciativa – Výzkum provenienčních znaků	506	0	MK ČR /FMEHP
BBF – II. iniciativa – Vytvoření edukačního programu	443	0	MK ČR /FMEHP
BBF II – Výzkum edukačního programu	270		
NK – obnova a rozšíření stávající systémové infrastruktury 134V112000314	0	0	MK ČR /FMEHP
NK – obnova a rozšíření stávající infrastruktury pro ukládání 134V112000315	0	0	MK ČR /FMEHP
Celkem ad I. poskytnuto MK ČR	422 898	139 836	
II. Ostatní poskytovatelé			
Výzkum a vývoj program LR1308	19 847	0	MŠMT
Výzkum a vývoj program NAKI	1 654	0	KAV ČR
Dary	0	0	tuzem. + zahr.
Projekty EU	0	0	EU
Celkem ad II. ostatní poskytovatelé	21 501	0	
III. Odpisy z transferu			
Výzkum a vývoj NAKI	19	0	
I., II. a III. celkem	444 419	139 836	

Pozn.: Údaje o investičních prostředcích jsou uvedeny nákladově, ne jako výdaj.

Vysvětlivky:

DKRVO – Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
 EU – Evropská unie
 FMEHP – Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru a Norska
 KAV ČR – Knihovna Akademie věd ČR, v. v. i.

MK ČR – Ministerstvo kultury ČR – zřizovatel
 MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 NAKI – program Národní kulturní identita
 NDK – Národní digitální knihovna

Ostatní poskytovatelé – NK ČR se aktivně zapojila jako hlavní řešitel či partner do řady projektů financovaných z programů EU, MŠMT, AV ČR. Jedná se zejména o projekty výzkumu, vývoje a inovací.

Závazné ukazatele

Příspěvek na provoz a účelové dotace poskytnuté v průběhu roku byly použity v souladu s účelem poskytnutí. V účetnictví byly sledovány odděleně (analytické účty, střediska).

Odvod z odpisů a staveb

Do 31. 12. 2017 byla na příjmový účet MK ČR odvedena částka 7 946 tis. Kč jako odvod z odpisů z nemovitého majetku. Závazek stanovený rozpisem schváleného rozpočtu NK ČR pro rok 2017 byl v termínu splněn.

Odvod příjmů z prodeje nemovitého státního majetku

NK ČR v roce 2017 neprodala žádný nemovitý majetek, proto nebyl žádný odvod příjmů z prodeje.

Podmiňující ukazatel čerpání příspěvku na provoz

V příspěvku na provoz bylo přiděleno 9 027 tis. Kč na úhradu věcných nákladů na realizaci statutárních činností, které byly v minulosti financovány formou účelové dotace z programu MK ČR *Veřejné informační služby knihoven*; z toho bylo na ostatní osobní náklady (OON) poskytnuto 726 tis. Kč. Prostředky byly beze zbytku na jednotlivé činnosti vyčerpány.

Čerpání fondů

Fond reprodukce majetku byl rozpočtován jako doplňkový zdroj financování oprav, údržby a pořízení drobného majetku ve výši 22 019 tis. Kč, použito bylo 6 074 tis. Kč. Prostředky fondu odměn byly použity na úhradu překročení limitu platu zaměstnanců ve výši 2 469,- Kč. Prostředky rezervního fondu NK ČR z HV nebyly čerpány.

Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku (v tis. Kč)
(investiční výdaje)

A) MK ČR poskytlo a bylo použito celkem	143 278
z toho:	
1. Obnova a rozvoj materiální základny NK ČR	137 644
z toho:	
Rekonstrukce stávající části depozitáře v Hostivaři	242
Rekonstrukce stávající části Klementina – II. etapa	136 253
Instalace automatického systému distribuce dokumentů	1 149
2. Podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení	5 392
z toho:	
NK ČR – E-knihovna	5 392
NK ČR – obnova a rozšíření stávající infrastruktury pro ukládání	0
3. Výdaje na výzkum, vývoj a inovace celkem	92
z toho:	
Výzkum a vývoj institucionální DKRVO	92
Výzkum a vývoj NAKI	0
4. ISO D – Systém Hanwell pro monitoring mikroklimatu	150
B) Fond reprodukce majetku NK ČR	13 815
Investiční výdaje celkem	157 093

Základní mzdové údaje k 31. 12. 2017 v tis. Kč

Ostatní poskytovatelé – NK ČR se aktivně zapojila jako hlavní řešitel či partner do řady projektů financovaných především z programů MK ČR, MŠMT, AV ČR a projektů výzkumu, vývoje a inovací.

Limit mzdových nákladů byl ve schváleném rozpisu rozpočtu stanoven ve výši celkem 139 559 299 Kč, z toho platy 136 094 299 Kč a ostatní osobní náklady (OON) 3 465 000 Kč a povinné pojistné placené zaměstnavatelem (DNP) 900 000 Kč.

Rozpočtovými úpravami v průběhu roku 2017 byl navýšen rozpočet na mzdové náklady na celkem 162 607 920 Kč, z toho 150 797 820 Kč platy zaměstnanců a 11 810 100 Kč OON.

Nedočerpané prostředky na platy

- 1) Nedočerpané účelové mzdové prostředky – platy – poskytnuté z programu MK VVal NAKI na projekty:
  - a) „IN-PROVE“ – odvod platy 130 442 Kč
  - b) „INDIHU“ – odvod platy 6 371 Kč
- 2) Nedočerpané mzdové prostředky na platy 576 Kč
Bylo zohledněno ve výsledku hospodaření NK ČR.

Nedočerpané prostředky na OON

- 1) Nedočerpané účelové mzdové prostředky – OON – poskytnuté z programu MK VVal NAKI na projekty:
  - a) „IN-PROVE“ – odvod OON 200 Kč
- 2) Nedočerpané účelové mzdové prostředky – OON – poskytnuté z programu VISK 1 a VISK 7 na projekty:
  - a) „Zpracování historických dat“ – odvod OON 400 Kč
  - b) „Odkyselování a další ochrana novodobých fondů“ – odvod OON 1 590 Kč

Překročení čerpání prostředků na OON

- 1) z programů DKRVO – institucionální podpora na VAV o 60 Kč
- 2) z programů MK VVal NAKI o 139 Kč
- 3) z programů VISK o 290 Kč
- 4) z rozpočtu na provoz NK ČR o 1 980 Kč

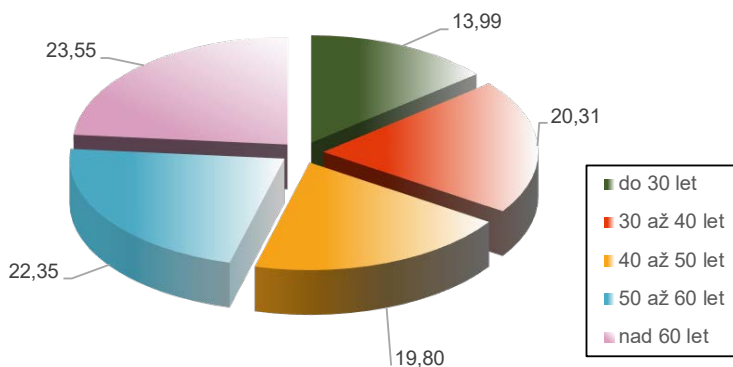
Celkem překročení mzdových prostředků na OON o 2 469 Kč bylo uhrazeno z fondu odměn.

Limit přepočteného počtu zaměstnanců byl stanoven schváleným rozpočtem na 462. Během roku nebyl tento ukazatel upravován.

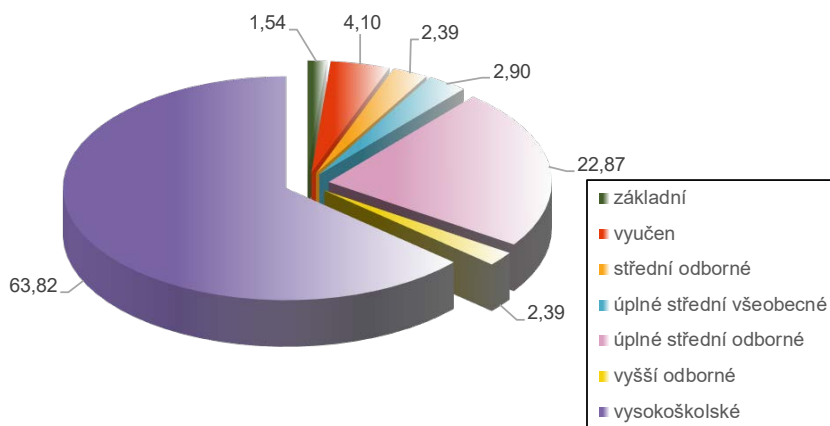
Skutečný přepočtený počet zaměstnanců pro rok 2017 byl 455.

Personální údaje

Členění zaměstnanců podle věku (v %)

Členění zaměstnanců podle vzdělání (v %)

Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2017

Roční výkaz o neperiodických publikacích zpracováváný každoročně NK ČR je určen pro oficiální statistické výkaznictví České republiky. Zasílán je MK ČR, které jej postupuje Českému statistickému úřadu. Vykazované údaje reprezentují knižní produkci České republiky také v zahraničí, přebírá je EUROSTAT i UNESCO.

Tabulky výkazu informují o neperiodických publikacích vydaných v České republice. Údaje jsou zpracovány podle dané metodiky*, a to na základě povinných výtisků, které NK ČR získala v roce 2017.

Tabulka I.

Tituly neperiodických publikací podle tematických skupin

Tabulka II.

Neperiodické publikace podle jazyka vydání

Tabulka III.

Neperiodické publikace – překlady z jiných jazyků

***Metodické vysvětlivky**

Výkaz je sestaven v návaznosti na Revidované doporučení týkající se produkce a distribuce knih, novin a časopisů, přijaté na 23. zasedání Generální konference UNESCO v roce 1985. Týká se všech tištěných neperiodických publikací dle zákona č. 37/95 Sb., které byly v daném roce vydány v ČR a jsou dostupné veřejnosti.

Nezahrnují se publikace pro reklamní účely, tj. např. obchodní katalogy, prospekty, obchodní, průmyslové a turistické reklamy, nabídkové publikace zboží a služeb, jízdní řády, ceníky, telefonní seznamy, programy divadelních aj. pořadů, stanovy společnosti, kalendáře, mapy apod.

Zahrnují se i státní publikace, tj. publikace vydané veřejnou správou aj. kromě těch, určených pouze pro zahraniční distribuci, školní učebnice, vysokoškolská skripta, přetisky částí knih nebo periodik už publikovaných, pokud mají vlastní titul, stránkování a pokud tvoří samostatné dílo, publikace, které jsou součástí série, ale které tvoří oddělenou bibliografickou jednotku, ilustrovaná díla, jako jsou soubory tisků, reprodukcí uměleckých děl, kreseb apod., pokud tvoří kompletní stránkované svazky a jsou doplněny alespoň stručným vysvětlujícím textem, obrázkové knihy pro děti, komiksy apod.

Kniha je neperiodická publikace o alespoň 49 stránkách, brožura je neperiodická publikace o 5 až 48 stránkách.

Údaje byly zpracovány na základě povinných výtisků neperiodických publikací zaslaných vydavateli do NK ČR v uvedeném roce.

Roční výkaz o neperiodických publikacích za rok 2017

Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2017. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Zpravodajská jednotka je povinna poskytnout všechny požadované údaje. Děkujeme za spolupráci.

Název zpravodajské jednotky	Národní knihovna ČR
Adresa	Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Telefon	221 663 111
Kraj	Praha
www	www.nkp.cz
Zřizovatel/zakladatel (vyplní se slovně)	Ministerstvo kultury ČR
IČO	00023221

I. TITULY NEPERIODICKÝCH PUBLIKACÍ PODLE TEMATICKÝCH SKUPIN

Tematická skupina		Znak MDT ¹⁾	Č. ř.	Tituly celkem			z toho první vydání		
				knihy	brožury	celkem	knihy	brožury	celkem
a		0	1	2	3	4	5	6	7
1.	Všeobecnosti	0	0101	418	92	510	371	87	458
2.	Filozofie, psychologie	1	0102	441	14	455	386	14	400
3.	Náboženství, teologie	2	0103	456	105	561	391	95	486
4.	Sociologie, statistika	30–31	0104	229	41	270	223	39	262
5.	Politika, ekonomie	32–33	0105	519	83	602	460	81	541
6.	Právo, veřejná správa, sociální zabezpečení a sociální péče, pojišťovnictví	34, 36 351–354	0106	596	26	622	481	25	506
7.	Vojenství a vojenské vědy	355–359	0107	138	22	160	122	21	143
8.	Školství, pedagogika, volný čas	37	0108	756	221	977	605	184	789
9.	Obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	338, 339, 654, 656	0109	188	38	226	137	32	169
10.	Etnografie, kulturní antropologie (obyčej, folklor, tradice)	39	0110	67	14	81	59	14	73
11.	Filologie, jazyky, jazykověda	80–81	0111	310	17	327	235	10	245
12.	Matematika	51	0112	174	27	201	144	25	169
13.	Přírodní vědy	52–59	0113	382	113	495	340	109	449
14.	Lékařské vědy, zdravotnictví	61	0114	548	148	696	447	137	584
15.	Strojírenství, technologie, stavebnictví, průmysl, obchod a řemesla	62, 66–69	0115	418	131	549	392	129	521
16.	Zemědělství, lesnictví, chov dobytka, lov zvěře a rybolov	63	0116	281	119	400	250	109	359
17.	Domácí hospodaření	64	0117	375	18	393	338	17	355
18.	Management, řízení a organizace	005	0118	244	18	262	211	17	228
19.	Územní plánování, urbanismus a tvorba krajiny, architektura	70–72	0119	256	79	335	244	74	318
20.	Sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	73–77	0120	528	159	687	515	157	672
21.	Hudba, divadlo, film apod. umění	78, 791–792	0121	282	28	310	263	28	291
22.	Hry a sport	793–799	0122	269	44	313	251	44	295
23.	a) Dějiny literatury a literární kritika	82	0123	202	15	217	187	15	202
	b) Literární texty	821	0124	4 376	609	4 985	3 599	581	4 180
24.	Geografie	91	0125	254	26	280	219	22	241
25.	Historie, biografie	92–94	0126	1 410	98	1 508	1 292	94	1 386
Úhrnem		0–94	0127	14 117	2 305	16 422	12 162	2 160	14 322
z toho	školní učebnice		0128	362	82	444	216	55	271
	dětské knihy		0129	1 198	646	1 844	1 013	603	1 616
	vysokoškolská skripta a VŠ učebnice		0130	403	9	412	277	7	284
Kontrolní součet (ř. 0101 až 0130)			0131	30 197	5 347	35 544	25 830	4 985	30 815

¹⁾ Znak Mezinárodního desetinného třídění

II. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE PODLE JAZYKA VYDÁNÍ

Jazyk vydání	Č. ř.	Počet titulů	
a	1	2	
Celkem	0201	16 422	
v tom podle jazyka vydání	čeština	0202	14 195
	čeština a jiné jazyky	0203	848
	angličtina	0204	710
	slovenština	0205	228
	ruština	0206	117
	němčina	0207	67
	polština	0208	20
	francouzština	0209	10
	španělština	0210	9
	italština	0211	7
	maďarština	0212	6
	esperanto	0213	4
	ukrajinština	0214	3
	čínština	0215	2
	chorvatština	0216	2
	korejština	0217	2
	staroslověnština	0218	2
	arabština klasická	0219	1
	ázerbájdžánština	0220	1
	bulharština	0221	1
filipínština	0222	1	
katalánština	0223	1	
nizozemština	0224	1	
norština	0225	1	
rumunština	0226	1	
řečtina nová	0227	1	
srbština	0228	1	
vícejazyčné publikace (kromě češtiny)	0229	180	
Kontrolní součet (ř. 0201 až 0229)	0230	32 844	

III. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE – PŘEKLADY Z JINÝCH JAZYKŮ

Jazyk originálu	Č. ř.	Počet titulů	
a	1	2	
Překlady celkem	0301	5 835	
v tom podle jazyka originálu	angličtina	0302	3 109
	němčina	0303	884
	slovenština	0304	332
	francouzština	0305	325
	ruština	0306	196
	španělština	0307	111
	polština	0308	100
	italština	0309	86
	švédština	0310	60
	norština	0311	37
	japonština	0312	32
	latina klasická	0313	22
	dánština	0314	21
	nizozemština	0315	20
	maďarština	0316	13
	čínština	0317	11
	srbština	0318	11
	řečtina klasická	0319	10
	finština	0320	8
	hebrejština nová (ivrit)	0321	8
	bulharština	0322	6
	chorvatština	0323	6
	portugalština	0324	6
	ukrajinština	0325	6
	rumunština	0326	5
	slovinština	0327	4
	vlámsština	0328	4
	islandština	0329	3
	ostatní staré jazyky	0330	3
	staroslověnština	0331	3
	albánština	0332	2
	běloruština	0333	2
	bošenština	0334	2
	katalánština	0335	2
	korejština	0336	2
	makedonština	0337	2
	řečtina novodobá	0338	2
	arabština klasická	0339	1
	arménština	0340	1
	ázerbájdžánština	0341	1
	filipínština	0342	1
	irština	0343	1
	latina novodobá	0344	1
	litevština	0345	1
	perština	0346	1
	romština	0347	1
	staročeština	0348	1
	tibetština	0349	1
	turečtina	0350	1
	vícejazyčné	0351	348
	neurčeno	0352	19
	Kontrolní součet (ř. 0301 až 0352)	0353	11 670

Formulář byl graficky upraven pro uveřejnění ve Výroční zprávě NK ČR.

Přírůstek domácí literatury za rok 2017

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	50 788 k. j.
tištěné dokumenty	48 738 k. j.
netištěné dokumenty	2 050 k. j.

Podíl akvizičních zdrojů na celkovém přírůstku

	k. j.	%
povinný výtisk	42 700	84,07
nákup	4 209	8,29
dary	2 525	4,97
interní zdroj	1 308	2,58
náhrady	46	0,09
Celkem	50 788	100,00

Rozbor celkového přírůstku podle určení

I. Knihy

			k. j.
a) Národní konzervační fond			20 073
z toho	povinný výtisk (PV 1)	17 451	
	nákup	1 224	
	dary	1 326	
	náhrady	1	
	interní zdroj	71	
b) Univerzální knihovní fond			21 857
z toho	povinný výtisk (PV 2)	17 216	
	nákup	2 387	
	dary	1 008	
	náhrady	45	
	interní zdroj	1 201	
c) Půjčovní (Studijní) knihovní fond			760
z toho	nákup	596	
	dary	161	
	náhrady	0	
	interní zdroj	3	
d) spotřební literatura			3
z toho	nákup	1	
	dary	2	
	interní zdroje	0	

II. Speciální dokumenty (povinný výtisk, nákup, dary)

k. j.

a) Národní konzervační fond		4 162
z toho	pohlednice	560
	plakáty	1 784
	kartografické dokumenty	1 000
	grafika	640
	hudebniny	178
b) Univerzální knihovní fond		1 883
z toho	plakáty	686
	kartografické dokumenty	767
	grafika	218
	hudebniny	212
c) fond speciálních (netištěných) dokumentů		2 050
z toho	zvukové snímky	1 260
	elektronické dokumenty	766
	videozáznamy	24

B. PERIODICKÝ TISK

tituly

a) Národní konzervační fond		5 298
z toho	povinný výtisk (PV 1)	5 298
b) Univerzální knihovní fond		4 624
z toho	povinný výtisk (PV 2)	4 542
	nákup	82
c) spotřební literatura		43
z toho	nákup	34
	dary	9

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku domácí literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na doplňování současné domácí produkce v plně druhové a tematické šíři, na doplňování nezbytných profilových multiplikátů a retrospektivně na doplňování bohemikálních deziderat. Získané dokumenty jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF), Univerzálního knihovního fondu (UKF) a do Studijního knihovního fondu (SKF).

Celkový objem přírůstku domácích neperiodických publikací byl 50 788 knihovních jednotek (dále jen k. j.), což je o 2 736 k. j. méně než v roce 2016. Na základě statistických údajů lze potvrdit kolísavý a snižující se přírůstek některých tištěných speciálních dokumentů – pohlednic bylo získáno 560 k. j., tedy o 430 k. j. méně než v roce 2016, plakátů 2 470 k. j., tedy o 90 k. j. méně než v předchozím roce. Opět ubylo elektronických dokumentů na pevném nosiči, bylo získáno a zpracováno 2 050 k. j., tedy o 460 k. j. méně než v roce 2016. Naproti tomu o 47 % přibýlo získaných kartografických dokumentů. Celkově však pokračuje tendence snižování počtu získaných speciálních dokumentů, tištěných i netištěných.

Povinné výtisky byly získávány na základě zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. Podle tohoto zákona má NK ČR právo na dva povinné výtisky z každého vydání. V roce 2017 bylo celkem evidováno 42 700 k. j. povinných výtisků neperiodických publikací, tj. 84,07 % z celkového přírůstku. Z toho bylo 34 667 k. j. *knih* (81 % z PV); *kartografických dokumentů* 1 767 k. j. (4,14 % z PV); *grafiky* 856 k. j. (2,1 % z PV); *plakátů* 2 470 k. j. (5,78 % z PV); *pohlednic* 560 k. j. (1,31 % z PV); *hudebnin* 328 k. j. (0,77 % z PV); *netištěných dokumentů* 2 026 k. j. (4,74 % z PV).

Stále není plně respektován výše citovaný zákon, a proto pokračovaly urgencye nedodaných titulů, příp. exemplářů (osobně, telefonicky, písemně, e-mailem). Je však tolerována praxe většiny velkých vydavatelů, kteří odevzdávají povinné výtisky dávkově v kumulovaných zásilkách za delší časové období. U některých titulů tak není dodržována zákonná třicetidenní lhůta pro odevzdání, ale v běžné praxi nelze vždy zjistit skutečný den vydání.

Pro roční statistiku o vydávaných neperiodických publikacích v ČR za rok 2017 bylo v souladu s doporučeními UNESCO na základě došlého povinného výtisku zpracováno 16 422 knižních titulů, tj. o 1 399 titulů méně než v roce 2016. Lze konstatovat snižující se tendenci ve vydávání sledovaných typů dokumentů a zároveň velké množství publikací dodaných v prosinci, takže zpracování probíhá v lednu následujícího roku.

Nákupem bylo získáno celkem 4 209 k. j. za 1 133 008 Kč. Podíl nákupu na celkovém přírůstku činil 8,29 %. Nákup zaznamenává stabilní růst, podařilo se nakoupit více knižních publikací za nižší finanční částku. Rozpočet byl o 27 016 Kč nižší než v roce 2016 a počet nakoupených publikací se zvýšil oproti roku 2016 o 724 k. j. Průměrné náklady na jednu zakoupenou knihovni jednotku činily 269 Kč, tj. o 64 Kč méně než v roce 2016. Z toho pro retrospektivní doplňování bylo nakoupeno celkem 2 085 k. j. za 477 543 Kč včetně bibliofilii. Průměrné náklady na jednu knihovni jednotku zakoupenou v antikvariátech činily 229 Kč, tj. o 253 Kč méně než v předchozím roce. Při nákupu byly dojednávány a využívány slevy, které celkem činí 46 232 Kč za retrospektivní nákup.

Z aktuální nabídky bylo nejvíce publikací – 2 387 k. j. – zakoupeno pro UKF, pro SKF 596 k. j., pro NKF 1 224 k. j. Pro interní potřebu pracovišť byla zakoupena 1 k. j.

Dary starší literatury jsou stále důležitým zdrojem pro retrospektivní doplňování fondů, dary publikací z aktuální produkce nejsou tak běžné, nicméně i v rámci agendy povinného výtisku bývá občas nakladateli odevzdáno více exemplářů, ty jsou pak použity k doplnění fondů NK ČR, nebo jsou buď předány dalším knihovnám podle jejich zaměření, nebo je využije NK ČR k digitalizaci. Oddělení doplňování domácích dokumentů doplňuje z darů také tištěné a netištěné speciální dokumenty.

Výběr knižních publikací pro retrospektivní doplňování fondů byl zaměřen především na získání bohemikálních deziderat, náhradu ztrát a na získání dalších exemplářů žádaných titulů. Celkem bylo darem získáno 2 525 k. j., tedy 4,97 % z celkového přírůstku. Do NKF bylo zařazeno 1 326 k. j., do UKF pak 1 008 k. j. a do SKF 161 k. j.

Z tzv. **interních zdrojů** bylo zařazeno do fondů celkem 1 308 k. j. včetně hudebnin, kartografických dokumentů a grafiky. Výběr byl zaměřen na bohemikální deziderata. Podíl interních zdrojů na celkovém přírůstku byl 2,58 %.

Jako čtenářské **náhrady** bylo do fondů zařazeno celkem 46 k. j. (1 k. j. do NKF a 45 k. j. do UKF).

Přírůstek zahraniční literatury za rok 2017

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	11 486 k. j.		
tištěné dokumenty	10 722	netištěné dokumenty	764
z toho:			
výměna	2 716 (23,64 %)	mikrodokumenty	757 (6,60 %)
dary	3 581 (31,18 %)	CD-ROM	2 (0,01 %)
nákup	4 425 (38,52 %)	zvukové záznamy	5 (0,05 %)

Rozbor celkového přírůstku podle zemí

Země	Výměna	Dary	Nákup	SDZ ^{a)}	Celkem
1. USA	362	588	780	757	2 487
2. Německo	403	1 034	791	0	2 228
3. Velká Británie	1	274	890	2	1 167
4. Slovensko	34	551	0	2	587
5. Rusko	216	49	273	0	538
6. Francie	38	126	326	0	490
7. Španělsko	29	21	434	0	484
8. Polsko	268	198	16	0	482
9. Rakousko	112	109	56	3	280
10. Čína	252	1	0	0	253
11. Itálie	5	83	133	0	221
12. Švýcarsko	0	97	91	0	188
13. Maďarsko	105	40	28	0	173
14. Nizozemsko	0	44	123	0	167
15. Srbsko	139	18	2	0	159
16. Belgie	6	32	110	0	148
17. Chorvatsko	83	13	18	0	114
18. Bulharsko	71	23	0	0	94
19. Portugalsko	1	5	83	0	89
20. Moldavsko	73	2	7	0	82
21. Japonsko	71	6	3	0	80
22. Rumunsko	52	17	8	0	77
Švédsko	63	14	0	0	77
23. Kanada	0	45	31	0	76
24. Bosna a Hercegovina	5	2	63	0	70
25. Brazílie	0	4	60	0	64
26. Bělorusko	44	4	10	0	58
27. Finsko	49	6	0	0	55
28. Kolumbie	44	1	3	0	48
29. Litva	39	5	0	0	44
30. Ázerbájdžán	36	2	0	0	38
31. Makedonie	24	8	0	0	32
32. Ukrajina	14	12	2	0	28
33. Jižní Korea	18	9	0	0	27
34. Mexiko	0	14	8	0	22
35. Černá Hora	21	0	0	0	21
36. Dánsko	8	10	0	0	18
Slovinsko	4	14	0	0	18
37. Lucembursko	8	9	0	0	17
38. Indie	0	10	3	0	13
Singapur	0	0	13	0	13
39. Argentina	0	2	9	0	11
40. Austrálie	1	7	2	0	10

41.	Estonsko	6	2	0	0	8
	Filipíny	0	8	0	0	8
42.	Chile	0	0	7	0	7
	Vatikán	0	3	4	0	7
43.	Bangladéš	0	1	5	0	6
	Lotyšsko	1	5	0	0	6
	Tchajwan	6	0	0	0	6
44.	Kuba	4	1	0	0	5
	Libanon	0	5	0	0	5
	Peru	0	0	5	0	5
45.	Egypt	0	1	3	0	4
	Gruzie	0	3	1	0	4
	Jamajka	0	0	4	0	4
	Kazachstán	0	3	1	0	4
46.	Nepál	0	4	0	0	4
	Albánie	0	3	0	0	3
	Guatemala	0	1	2	0	3
	Norsko	0	3	0	0	3
	Saúdská Arábie	0	3	0	0	3
	Turecko	0	2	1	0	3
	Uruguay	0	1	2	0	3
47.	Bolívie	0	0	2	0	2
	Írán	0	2	0	0	2
	Korejská lid. dem. rep.	0	2	0	0	2
	Lichtenštejnsko	0	2	0	0	2
	Malta	0	0	2	0	2
	Maroko	0	0	2	0	2
	Mongolsko	0	2	0	0	2
	Paraguay	0	0	2	0	2
	Sýrie	0	2	0	0	2
	Zimbabwe	0	2	0	0	2
48.	Arménie	0	1	0	0	1
	Dominikánská rep.	0	1	0	0	1
	Etiopie	0	1	0	0	1
	Irsko	0	1	0	0	1
	Izrael	0	1	0	0	1
	Jihoafrická republika	0	0	1	0	1
	Kostarika	0	0	1	0	1
	Kuvajt	0	1	0	0	1
	Monako	0	0	1	0	1
	Nová Kaledonie	0	0	1	0	1
	Nový Zéland	0	1	0	0	1
	Řecko	0	1	0	0	1
	Svatý Martin	0	1	0	0	1
	Salvador	0	0	1	0	1
	Seychely	0	1	0	0	1
	Turkménie	0	1	0	0	1
	země neznámá	0	0	1	0	1
celkem		2 716	3 581	4 425	764	11 486
% z celkového přírůstku		23,65 %	31,18 %	38,53 %	6,65 %	100,00 %

*) zahrnuje CD-ROM, mikrodokumenty, video a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle oborů

k. j. %

Obory	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	Celkem	
1. všeobecnosti	263	162	342	25	792	6,90
2. filozofie, psychologie	57	187	257	0	501	4,36
3. náboženství, teologie	62	214	212	1	489	4,26
4. sociologie, statistika	102	103	202	4	411	3,58
5. politika, ekonomie	264	174	518	154	1 110	9,66
6. právo, veřejná správa, pojišťovnictví	189	115	119	246	669	5,82

7.	vojenství a vojenské vědy	29	24	46	42	141	1,23
8.	školství, pedagogika, volný čas	46	93	37	24	200	1,74
9.	obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	13	19	17	71	120	1,04
10.	etnografie, kulturní antropologie	77	45	112	0	234	2,04
11.	filologie, jazyky, jazykověda	123	125	182	0	430	3,74
12.	matematika	26	48	37	0	111	0,97
13.	přírodní vědy	118	88	178	69	453	3,94
14.	lékařské vědy, zdravotnictví	34	39	36	38	147	1,28
15.	technika, technologie, průmysl, řemesla	11	71	14	35	131	1,14
16.	zemědělství, lesnictví	10	18	5	36	69	0,60
17.	domácí hospodaření	2	9	4	1	16	0,14
18.	management, řízení a organizace	8	28	14	1	51	0,44
19.	urbanismus, architektura	57	45	95	6	203	1,77
20.	sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	157	286	213	0	656	5,71
21.	hudba, divadlo, film apod. umění	114	919	209	6	1 248	10,87
22.	hry a sport	7	11	10	2	30	0,26
23.	literární věda	263	176	473	0	912	7,94
24.	geografie	53	67	39	0	159	1,38
25.	historie, biografie	535	342	949	3	1 829	15,92
26.	literární texty	96	173	105	0	374	3,26
	Celkem	2 716	3 581	4 425	764	11 486	100,00

*) zahrnuje CD-ROM, mikrodokumenty, video a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle určení

		k. j.	%
1.	Národní konzervační fond	890	7,75
2.	Studovny a příručky celkem	2 784	24,24
	z toho		
	Všeobecná studovna	112	
	Studovna společenských a přírodních věd	248	
	Studovna rukopisů a starých tisků	303	
	Studovna hudebního oddělení	970	
	Studovna vědeckých pracovníků	28	
	Referenční centrum	14	
	Studijní zóna	1 101	
3.	Univerzální knihovní fond (včetně fondu OSN)	7 812	68,01

Rozbor aktivních výměnných kontaktů podle zemí

Výměnné kontakty celkem – 155 (živých) partnerů ve 44 zemích

	země	počet partnerů
1.	Německo	20
2.	Španělsko	16
3.	USA	9
4.	Maďarsko	8
5.	Polsko	7
6.	Rusko	7
7.	Chorvatsko	6
8.	Slovensko	4

Počet partnerů v ostatních zemích byl menší než 4.

B. PERIODICKÝ TISK

Celkem titulů: 373

z toho:	tituly	%
výměna	90	24,00
dary	22	6,00
nákup	261	70,00

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku zahraniční literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na výběrové získávání dokumentů z profilových oborů (obory společenských věd, přírodních věd, kultury a umění). Získané publikace jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF) a do Univerzálního knihovního fondu (UKF). Ve výjimečných případech jsou publikace předávány do fondu Slovanské knihovny (SK) a Knihovnického institutu (KI).

Celkový objem přírůstku zahraničních neperiodických publikací byl 11 486 knihovních jednotek (dále jen k. j.). Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 23,64 % (2 716 k. j.), darů 31,18 % (3 581 k. j.), nákupu 38,52 % (4 425 k. j.). Netištěné dokumenty byly získány jak nákupem, tak darem nebo výměnou, ale vzhledem k malému objemu přírůstku (6,66 %, tj. 764 k. j.) není uváděn statistický rozbor způsobu nabytí.

Podíl způsobu nabytí ve sledovaném období 1995–2017 potvrzuje pokles a následnou stagnaci výměny (z 59,5 % na 23,64 % v roce 2017), od toho se odvíjí podíl darů (pohyboval se mezi 26 % až 38,31 %), a nákupu, který se nověji udržuje ve vyšším pásmu (celkově v rozmezí mezi 13,5 % až 38,52 %). Z celkového přírůstku – bez ohledu na způsob nabytí – bylo nejvíce publikací získáno z USA (2 487), Německa (2 228), Velké Británie (1 167), Slovenska (587), Ruska (538), Francie (490), Španělska (484). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Mezinárodní výměna publikací má v posledních letech již zmíněnou stagnující tendenci (od roku 1995 do roku 2017 jde o pokles podílu na celkovém doplňování zahraniční literatury téměř o 36 %). Nicméně výměna stále představuje významný zdroj doplňování zahraniční literatury. Samozřejmou a nedílnou součástí procesů výměny publikací je trvalé vyhodnocování efektivnosti konkrétních výměnných vztahů a vzájemné porovnávání výhodnosti a vyváženosti výměnných kont. Výměnné kontakty jsou proto proměnlivé, mění se i porovnávatelná skladba předmětu výměny (periodika, tituly z aktuální nakladatelské produkce, vlastní publikace, nabídky duplikátů, v některých případech i elektronické publikace). Mimořádně významná je výměna periodik, která mohou být získána mnohdy i za nižší finanční náklady, než je běžné předplatné.

Aktivní výměnné kontakty byly udržovány se 155 partnery (národní knihovny, univerzity, specializované knihovny, odborné instituce) ve 44 zemích. Bližší údaje o počtu výměnných partnerů v jednotlivých zemích jsou uvedeny v tabulkách. Nejvíce publikací bylo získáno z Německa (403), USA (362), Polska (268), Číny (252) a Ruska (216). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Kromě stálých **darů**, které knihovna dlouhá léta dostává z titulu členství České republiky nebo NK ČR v mezinárodních organizacích, byly přijaty dary od nejrůznějších domácích i zahraničních institucí a organizací, zastupitelských úřadů, odborných pracovišť, vystavovatelů na pražských knižních veletrzích apod. V rámci darů přicházejí do NK ČR též odborné tituly kvůli celostátnímu hodnocení publikačních výsledků výzkumných organizací (RIV). Nechyběly ani dary od soukromých osob. V zásadě jsou přijímány dary, které jsou v souladu s profilem doplňování; v ideálním případě je skladba daru dohodnuta předem. V opačných případech je dar odmítnut a dárci je většinou doporučena jiná odpovídající knihovna. V krajních případech je dar nebo jeho část podle dohody redistribuován.

V roce 2017 získala NK ČR darem 3 581 zahraničních dokumentů od celkem 50 dárců.

Hudební oddělení obdrželo velkorysý dar významného amerického muzikologa a badatele George R. Hilla, který postupně předává do Oddělení doplňování zahraničních dokumentů (ODZD) ke zpracování. Badatelsky se profesor Hill věnoval především hudbě 18. století a na toto téma se také zaměřil při své návštěvě Prahy v sedmdesátých letech 20. století. Jako dík za umožnění studia pramenů k jeho badatelskému záměru, kterým byla tvorba katalogu děl skladatele českého původu Floriana Leopolda Gassmanna (1729–1774), věnoval NK ČR přes 2 000 svazků kvalitní muzikologické literatury, knih i hudebnin, které za svůj život shromáždil. Z těch bude do našich fondů přijato asi kolem 1 500 svazků. Přáním dárců je, aby dokumenty sloužily ke studiu budoucím hudebním historikům. Tematicky je Hillova knihovna zaměřena na historii hudby všech epoch jejího dlouhého vývoje. Dokumenty jsou opatřeny razítkem se jménem G. R. Hilla, díky kterému se o jejich původu dozví v budoucnu každý badatel, který k nim usedne ve studovně Hudebního oddělení.

V červnu 2017 NK ČR přijala darem několik stovek knih od Knihovny FF UK. Ty původně pocházely od českého lékaře Jiřího Tilšera, který po únorovém komunistickém převzetí moci emigroval do Kanady, roku 2014 se vrátil do Prahy, kde následujícího roku ve věku 89 let zemřel. Často pobýval v indických buddhistických kláštrech, a jeho zanícení pro danou problematiku se odrazilo i v tom, že shromáždil obsáhlou, anglicky psanou sbírku především orientalistické religionistické literatury (tibetský buddhismus, džinismus, hinduismus). Z kolekce, která byla roku 2014 předána FF UK, byly vybrány knihy, které by pro fondy NK ČR měly představovat největší přínos. Některé z nich se zabývají například aplikovatelností východních nauk v soudobé západní psychologii a psychoterapii, další přibližují kulturní a duchovní dědictví kanadských indiánů.

V červnu 2017 získala knihovna několik tisíc svazků z knihovny významného českého rusisty a komparatisty, profesora FF UK Vladimíra Svatoně. Sbírkou knih, které nashromáždil, odráží jeho erudici i šíři odborných

zájmů. Zastoupena je v ní hlavně kvalitní beletrie, literární věda a filozofie. Některé ze svazků obsahují rovněž osobní věnování od autorů, například od Petera V. Zimy. Nechybí ani originální vpisky samotného Svatoně, které možná jednou budou vystavovány stejně jako dnes vlastnoruční rukopisné poznámky českých klasiků. O knihy se podělily SK a ODZD, domácí bohemika budou zařazena do NKF a rezervních fondů.

NK ČR rovněž darem obdržela komplet 104 svazků současné knižní muzikologické literatury, popř. další literatury týkající se hudby, a 40 svazků tištěných notových materiálů. Iniciátorkou daru je paní Ivana Rentsch, která pedagogicky působí na hamburské univerzitě v Institutu historické muzikologie a zároveň je redaktorkou muzikologického periodika *Die Musikforschung* s mezinárodním renomé. Dar patří k významným počínům obohacujícím fond Hudebního oddělení, a tím pádem i NK ČR. Většina zastoupených titulů je německé provenience a jejich prostřednictvím jsme názorně informováni o aktuálním stavu i úrovni nejnovějšího muzikologického výzkumu, což ocení především vědecko-výzkumní pracovníci a pedagogové i studenti muzikologie, jakož i hudebních, hudebně vzdělávacích a uměnovědných institucí ad. Obsahově se tituly zabývají historií německé hudby, významnými hudebními centry, zásadními představiteli německé hudby, ale jsou mezi nimi i díla o hudební interpretaci. Jsou věnovány hudební teorii i hudebně-etnologickému výzkumu, hudební pedagogice a dalšímu, rovněž mezioborovému bádání. Některé svazky jsou sborníky z muzikologických konferencí a symposií věnované různým tématům hudebně-vědného výzkumu.

Na konci roku 2017 NK ČR obdržela dar asi 200 knih od Národní knihovny Republiky Kazachstán v Astaně. Publikace v kazaštině, ruštině i dalších jazycích se budou zpracovávat postupně, protože zvláště u těch prvních nebude popis snadný. Knihy se zabývají kazašskou historií, literaturou, přírodními krásami i soudobým rozvojem a perspektivami.

V důsledku mnohaletého kritického nedostatku finančních prostředků na akvizici, který je částečně zmírňován účelovými dotacemi MK ČR, byl **nákup** zahraniční literatury zaměřen na získání nezbytných profilových titulů, na zajištění kontinuu, na doplnění nepostradatelných referenčních online přístupů do elektronických databází a na nákup jednotlivých elektronických publikací metodou PDA (akvizice řízená uživatelem).

Bylo nakoupeno 4 425 zahraničních dokumentů. Tohoto výsledku se podařilo dosáhnout díky využití cílených akcí, nákupu na pražském knižním veletrhu a přímému nákupu v zahraničí – jak v knihkupectvích, tak i na veletrzích. Prostřednictvím slev sjednaných především na veletrzích se podařilo ušetřit z rozpočtu na zahraniční akvizici 933 009 Kč.

V oblasti doplňování zahraniční literatury je velmi důležité se zúčastňovat pravidelných **mezinárodních knižních veletrhů** (Frankfurt n. M., Lipsko, Praha a další). Tomu vždy předchází obsáhlá odborná příprava na přímý nákup dokumentů, která je založená na znalostech doplňovaných profilových oborů, úrovně zde zastoupených vydavatelů a distributorů. Projednávají se a korigují dodavatelsko-odběratelské vztahy, navazují se nové kontakty a zejména se v konkrétním čase a místě sjednávají výhodné finanční podmínky, resp. slevy poskytované přímo NK ČR. Každoročně se potvrzuje, že NK ČR je v této oblasti vysoce váženým a respektovaným partnerem.

Programově byly využívány i další nabízené slevy na příležitostných výstavách zahraničních dodavatelů, akční slevy a cílené nabídky zahraničních dodavatelů/vydavatelů. Díky tomu průměrné náklady na jednu zakoupenou publikaci (včetně poštovného a DPH) byly v roce 2017 relativně nízké (1 095 Kč). Nejvíce publikací bylo nakoupeno ve Velké Británii (890), v Německu (791) a v USA (780). V roce 2017 byly ze zvláštní položky hrazeny online přístupy do databází a elektronických publikací celkem za 601 448 Kč.

Dalším významným počinem bylo pokračování projektu *Česká knihovna – Slovenská knihovna* (projekt je realizován v rámci dohody MK ČR a MK SR o kulturní spolupráci). Nákup české literatury pro UKB dotovalo MK ČR částkou 300 058 Kč, nákup slovenské literatury pro NK ČR pak MK SR dotovalo částkou 12 012 €. Obě strany tak získaly stovky titulů publikací z druhé země. Nákupy se uskutečnily podle cílených objednávek slovenské strany. Slovenská deziderata zahrnovala především původní českou prózu, populárně-naučnou literaturu, literaturu faktu, monografie z různých vědních oborů a příručky odpovídající akvizičnímu profilu UKB (celkem 912 svazků). Podle sdělení UKB je česká literatura nakoupená v rámci projektu čtenářsky velmi žádaná. Deziderata NK ČR zahrnovala především literaturu z oblasti společenských a přírodních věd, umění a kultury, specifická deziderata SK byla zaměřena na jazykovědné slavistické příručky a slovenskou krásnou literaturu, jak klasickou, tak i moderní. Celkem bylo nakoupeno pro NK ČR 977 slovenských publikací, z toho 789 pro SK. Slovenské publikace jsou čtenářsky velmi žádané – v neposlední řadě i kvůli neexistující jazykové bariéře. Přínosem projektu *Česká knihovna – Slovenská knihovna* je především garance vzájemné dostupnosti vydavatelské produkce obou zemí a ve výsledku výrazné prohlubování oboustranných kulturních vztahů.

Celkový objem přírůstku zahraničních **periodických** publikací byl 373 titulů. Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 24 % (90 titulů), darů 6 % (22 titulů), nákupu 70 % (261 titulů).

ISBN

Do mezinárodního systému standardního číslování knih (ISBN) se přihlásilo 269 nových vydavatelů. Celkový počet registrovaných českých účastníků systému ISBN v ČR tak k 31. 12. 2017 dosáhl počtu 6 986.

Správnost čísel ISBN byla ověřena ve více než 20 000 titulech (kromě tištěných knih též v knihách na CD-ROM nebo DVD-ROM). Pokračovalo přidělování individuálních čísel ISBN jednotlivým titulům (téměř výhradně e-mailem, ale též osobně) vydávaným subjekty, které nejsou účastníky systému ISBN. Tímto způsobem bylo přiděleno 1 854 čísel ISBN (včetně neuvedených v knize a přidělených dodatečně).

Od července 2010 bylo zahájeno přidělování čísel ISBN online publikacím. Záznamy jsou uváděny ve služební bázi 49 (v roce 2017 bylo zpracováno 13 226 záznamů, od července 2010 celkem 69 469 záznamů). Mechanismus přidělování a hlášení čísel ISBN je jinak stejný jako u tištěných knih a knih na CD-ROM: vydavatel pokračuje v bloku čísel ISBN jemu přidělených a hlásí tituly na webovém formuláři. Poté probíhá korektura záznamů, stejně jako je tomu u tištěných publikací uváděných v periodiku *O. K. – Ohlášené knihy*. Záznamy online publikací s přidělenými čísly ISBN se ale jinak nezveřejňují.

Průběžně je aktualizována databáze nakladatelů (NAK), takže denně se v ní mění údaje – veřejné i služební. Bylo zpracováno 24 čísel elektronického čtrnáctideníku *O. K. – Ohlášené knihy* se 6 977 záznamy o knihách chystaných k vydání.

Pokračovaly pracovní kontakty s Mezinárodní agenturou ISBN v Londýně (MA ISBN). Odeslán byl soupis chybných čísel ISBN přidělených v roce 2016 českými vydavateli. Odeslána byla též úplná aktualizovaná databáze českých nakladatelů/vydavatelů pro Mezinárodní adresář vydavatelů ISBN (Global Register of Publishers – GRP).

45. výroční zasedání Mezinárodní agentury ISBN se konalo v září v kanadské Ottawě. Národní agentura ISBN v ČR na jednání nebyla zastoupena.

ISMN

Do systému ISMN se nově přihlásili čtyři hudební vydavatelé. Celkový počet účastníků systému ISMN v ČR k 31. 12. 2017 dosáhl počtu 117.

Správnost čísel ISMN byla zkontrolována ve 189 titulech hudebnin a 25 titulům bylo přiděleno číslo ISMN ze sběrného identifikátoru Národní agentury ISMN v ČR.

Statistiky zpracovatelských útvarů

Novodobé fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v Odboru doplňování a zpracování fondů (ODZF) (domácí knihy, hudebniny a mapy částečně v rámci sdílené katalogizace ve spolupráci s MZK a VKOL), Knihovnickém institutu, Slovanské knihovně, Hudebním oddělení, Oddělení periodik a Oddělení archivace webu.

Knihy	75 074
Periodika	1 186
Články v českých novinách a časopisech	783
Grafika	3 149
Kartografické dokumenty	1 082
Zvukové záznamy	690
Hudebniny	3 631
Elektronické zdroje	719
Mikrodokumenty	761
Videodokumenty	17

Historické fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v odboru Historické a hudební fondy, malý podíl starých tisků zpracovala i Slovanská knihovna.

Rukopisy	73
Staré tisky	17 732

Přírůstek záznamů do souborných katalogů a databází

Souborný katalog ČR	296 813
Soubory národních autorit	380 092
Články v českých novinách a časopisech	50 916

Statistické ukazatele služeb

Přehled poskytnutých služeb v půjčovnách a studovných Národní knihovny ČR v roce 2017

Sledované položky	Hala služeb	Všeobecná studovna	Studovna společenských a přírodních věd	Studovna vědeckých pracovníků	Referenční centrum	Studovna periodik	Studovna rukopisů a starých tisků	Studovna hudebního oddělení	Studovna Hostivař	Knihovna knihovnické literatury	Slovanská knihovna	Archiv NK ČR
Protokolované výpůjčky	239 618	144 758	1 042	62 007	9 582	20 481	2 249	1 294	3 172	5 857	46 187	221
z toho: absenční	239 618	0	0	0	1 693	340	0	72	0	5 007	32 317	1
prezenční	0	144 758	1 042	62 007	7 889	20 141	2 249	1 222	3 172	850	13 870	220
Registrovaní čtenáři	21 623				1 810						1 077	13
z toho: nové průkazy	4 649										234	
Čtenářské návštěvy	137 969	50 545	12 601	6 747	13 390	5 551	1 172	439	740	1 650	8 890	43
Objednávky čtenářů	231 391											
z toho: vyřízeno kladně	230 340											
Požadavky na meziknihovní služby					10 884						538	
z toho: objednáno v zahraničí					3 378						18	
Upomínky přes advokátní poradnu	37										2	
Kopie a tisky pro uživatele	32 699		80 051		48 850	6 903			194		4 763	

Národní knihovna ČR poskytuje knihovnické a informační služby jako základní statutární činnost za podmínek vymezených Knihovním řádem. Spektrum základních služeb je stabilní a je soustředěno nejen na využití fyzických sbírek na místě, ale zpřístupňování obsahu dokumentů online a prostřednictvím digitálních knihoven se stává běžnou součástí základních služeb. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány v souladu s autorským právem jak přímo v knihovně, tak i vzdáleně. Pořizované elektronické informační zdroje jsou v souladu se sjednanými licenčními podmínkami zpravidla zpřístupňovány v tzv. vzdáleném přístupu po autentizaci registrovaného uživatele knihovny. Postupná virtualizace služeb snižuje fyzickou návštěvnost na nezbytné minimum. Celkovou fyzickou návštěvnost knihovny ovlivňují také pokračující stavební práce na revitalizaci Klementina. Revitalizace Klementina se spolu s nedostupností částí fondu v rámci stěhování a přípravy na rekonstrukci starého objektu knihovny v Hostivaři promítá negativně do návštěvnosti, kterou navíc ovlivňuje i umístění některých studoven a půjčoven v náhradních a nestandardních podmínkách – studovna Hudebního oddělení, Referenční centrum a Slovanská knihovna (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb ...* a graf 8).

Pro registrované uživatele byla nedostupnost částí fondů částečně kompenzována možností získat požadovaný dokument prostřednictvím meziknihovních služeb. U naprosté většiny dokumentů měli čtenáři NK ČR zájem o výpůjčku knihy (98 objednávek), ve zbývajících devíti případech byla pro čtenáře zajištěna kopie článku či kapitoly. U 70 % objednávek byla výpůjčka či kopie zprostředkována z české knihovny, z toho více než polovinu dokumentů nám zapůjčily pražské knihovny. Požadavky na mezinárodní meziknihovní služby tvořily 30 % objednávek. Výpůjčky dokumentů ze zahraničí byly v tomto specifickém případě poskytovány registrovaným čtenářům zdarma. U kopii hradili čtenáři pouze poměrnou část vynaložených nákladů.

Návštěvnost knihovny jako vzdělávacího a kulturního centra a zejména jako památkově chráněného objektu byla ve sledovaném roce rovněž omezena přípravnými pracemi (archeologické průzkumy) a po většinu roku byla uzavřena tzv. turistická trasa. Kulturní akce přesto navštívilo více než 105 tisíc návštěvníků. Největší zájem veřejnosti vzbudila světelná, zvuková a kouřová show Festivalu světla Signal, která se konala jak v interiéru Zrcadlové kaple, tak i na nádvoří Klementina. Vysokou návštěvnost vykazují i další kulturní akce, které knihovna pořádá – koncerty v Zrcadlové kapli, jarmarky u příležitosti sezónních svátků, letní hudební produkce. V průběhu roku uspořádala knihovna 572 seminářů, workshopů a dalších akcí pro odbornou veřejnost, kterých se v prostorách knihovny zúčastnilo více než 11 tisíc osob, z toho více než 10 % v prostorách knihovny v Hostivaři.

Nejnávštěvovanější ze čtenářských prostor je trvale Hala služeb jako centrum prvního přijetí uživatelů. Mezi studovnamí je nejvyužívanější Všeobecná studovna s nejvyšším počtem studijních míst – 205 i s nejdelší otevírací dobou – 75 hodin týdně (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a grafy 3 a 8). Stablní úroveň návštěvnosti vyazuje Studovna vědeckých pracovníků (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a grafy 3 a 8). K poklesu návštěvnosti Referenčního centra (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a graf 8) přispívá zejména nestandardní prostor, kde je z důvodu pokračující revitalizace Klementina centrum umístěno. Pokles jeho návštěvnosti lze přičíst i využívání vzdáleného přístupu k licencovaným elektronickým zdrojům, u kterých byl ve srovnání s předešlým rokem zaznamenán vyšší celkový počet návštěv (viz graf 11).

Ze sledovaných ukazatelů byl v roce 2017 zaznamenán pokles počtu výpůjček, což je ovlivněno zejména postupným vyřazováním větších fondů v rámci stěhování, vyvolaných probíhající revitalizací (viz tabulky *Přehled poskytnutých služeb...* a *Základní služby NK ČR v číslech...* a grafy 4 a 7). I v uplynulém roce se udržela vysoká úroveň procentuální úspěšnosti kladného vyřízení požadavku – 99,5 %. Faktor spojený s revitalizací a fondy vyřazenými z oběhu ovlivnil zřejmě i počet objednávek čtenářů (viz *Základní služby NK ČR...*), přičemž většina objednávek byla podána online. Uživatelé si přivykli i komfortu připomínek a upozornění, kterých automatizovaný výpůjční systém rozešle desítky tisíc. S uvedenými trendy souvisí i pokles počtu nových registrací, kterých bylo necelých 4 900. *Procházka Národní knihovnou*, jejímž účelem je informování nových uživatelů a zájemců o studovnách a službách knihovny, patří již ke standardní nabídce služeb.

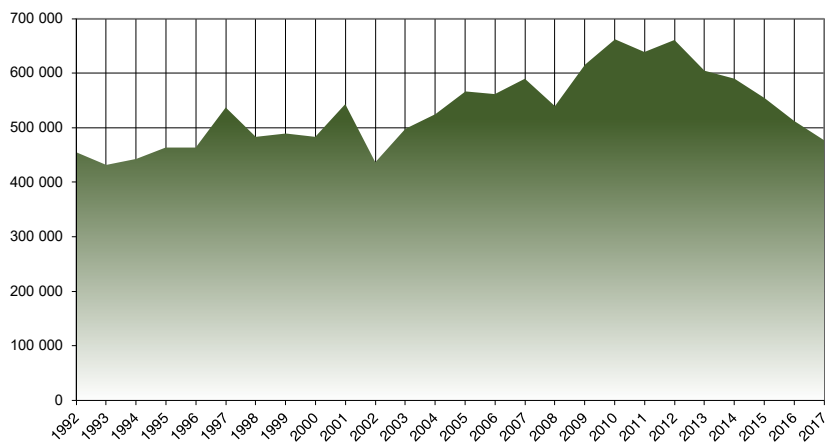
Meziknihovní služby ve světě internetu a online zpřístupňovaných předplacených databázích pokrývají zejména velmi specializované požadavky na získání výpůjček a kopií, zpravidla se pak jedná o náročně zjistitelné dokumenty, jejichž získání je vysoce finančně nákladné, a to zejména ty, které je nutné vyříditi ze zahraničí. Údaje za rok 2017 potvrdily klesající počet požadavků na meziknihovní služby vnitrostátní a zahraniční (viz graf 5). Jedním z faktorů, které pravděpodobně mají na tento trend vliv, je i dostupnost širokého spektra licencovaných online informačních zdrojů, které lze navíc prohledávat prostřednictvím multivyhledávače EBSCO Discovery Service (EDS). V této souvislosti nutno rovněž zmínit rostoucí cenu mezinárodních meziknihovních služeb, které jsou poskytovány za finanční spoluúčasti čtenářů. Trvale sestupný trend je charakteristický pro oblast reprografických služeb, zejména při zhotovování tištěných výstupů (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a graf 6). Dynamicky jsou rozvíjeny služby na jednotlivých webech provozovaných knihovnou. Návštěvnost stránky virtuální referenční služby *Ptejte se knihovny* nadále roste, a tak je nejvyužívanější doménou, kterou knihovna provozuje (viz graf 10). Vysokou míru využití vykazují digitální knihovny a portály, které knihovna buduje, stejně jako další elektronické informační zdroje (viz grafy 11 a 12), jež svým registrovaným uživatelům zprostředkovává. Vysoká míra využití je charakteristická pro digitální knihovny Kramerius a Manuscriptorium (viz grafy 11 a 12).

Elektronické informační zdroje se staly jednou z rozhodujících oblastí, která nejvíce ovlivňuje uživatele a veřejnost při hodnocení kvality online informačních služeb knihovny. Standardní součástí služeb knihovny jsou výpůjčky do vlastních čtecích zařízení z elektronických knihoven (ProQuest Ebook Central, EBSCO eBook Collection a dalších), z nichž si uživatelé vypůjčili téměř 6 000 e-knih. Hlavní katalogy knihovny a elektronické zdroje jsou zpřístupňovány rovněž přes rozhraní EDS, u kterého byl v roce 2017 zaznamenán nárůst počtu přístupů na bezmála 56 000. Většina návštěvníků knihovny při svém pobytu ve studovnách využívá přístupu k internetu prostřednictvím Wi-Fi, tato síť pokrývá všechny hlavní studijní i relaxační prostory v knihovně. Nejvyužívanějšími přístupovými místy jsou hlavní čtenářské prostory.

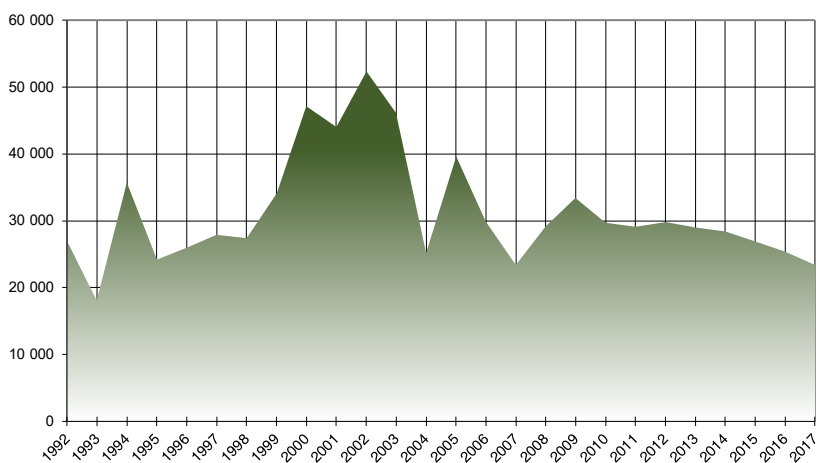
Základní služby NK ČR v číslech od roku 2001 do roku 2017

Sledované položky		Protokolované výpůjčky (všechny registrované absenční a prezenční výpůjčky včetně výpůjček realizovaných v průběhu poskytování reprografických a meziknihovních služeb)	Registrované čtenáři (všechny nově vystavené čtenářské průkazy, resp. čtenářské průkazy s obnovenou platností, a povolení ke vstupu do studoven)	Čtenářské návštěvy (návštěvníci čtenářských prostor včetně návštěvníků vzdělávacích akcí, odborných porad a seminářů)	Objednávky čtenářů	z toho kladně vyřízených	Úspěšnost objednávek v procentech	Požadavky na meziknihovní služby	z toho objednané v zahraničí	Kopie a tisky pro uživatele
Průměr let 2001 až 2010	počet	553 764	35 324	435 476	290 720	278 075	95,65 %	24 447	6 987	492 546
	index	100	100	100	100	100		100	100	100
2011	počet	638 731	29 130	344 362	322 766	317 151	98,26 %	18 040	4 784	460 736
	index	115	82	79	111	114		74	68	94
2012	počet	661 102	29 799	350 179	343 971	341 394	99,25 %	16 582	4 622	386 132
	index	119	84	80	118	123		68	66	78
2013	počet	603 926	28 975	322 987	295 804	293 403	99,19 %	15 882	4 541	354 532
	index	109	82	74	102	106		65	65	72
2014	počet	589 323	28 388	316 529	316 044	313 910	99,32 %	15 671	4 612	303 696
	index	106	80	73	109	113		64	66	62
2015	počet	554 506	26 897	294 118	283 068	281 632	99,49 %	15 081	4 552	249 712
	index	100	76	68	97	101		62	65	51
2016	počet	512 280	25 453	270 898	261 799	260 866	99,64 %	12 757	4 230	203 597
	index	93	72	62	90	94		52	61	41
2017	počet	477 488	23 433	226 803	231 391	230 340	99,55 %	10 884	3 378	168 503
	index	86	66	52	80	83		45	48	34

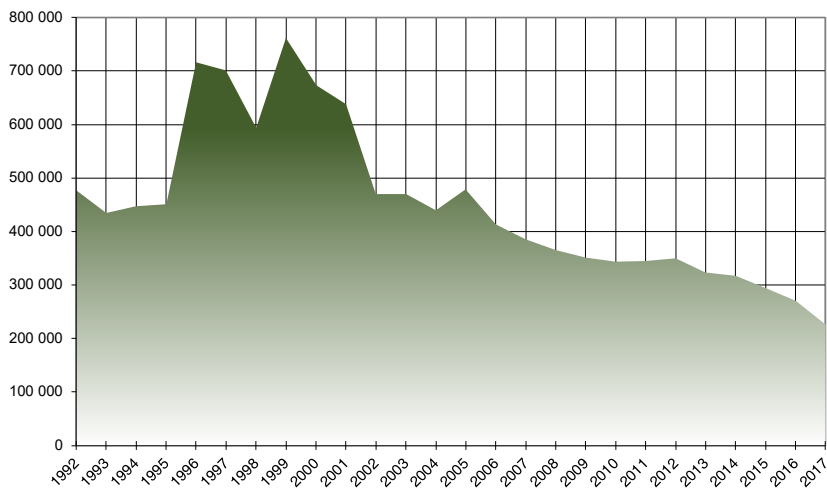
1. Výpůjčky

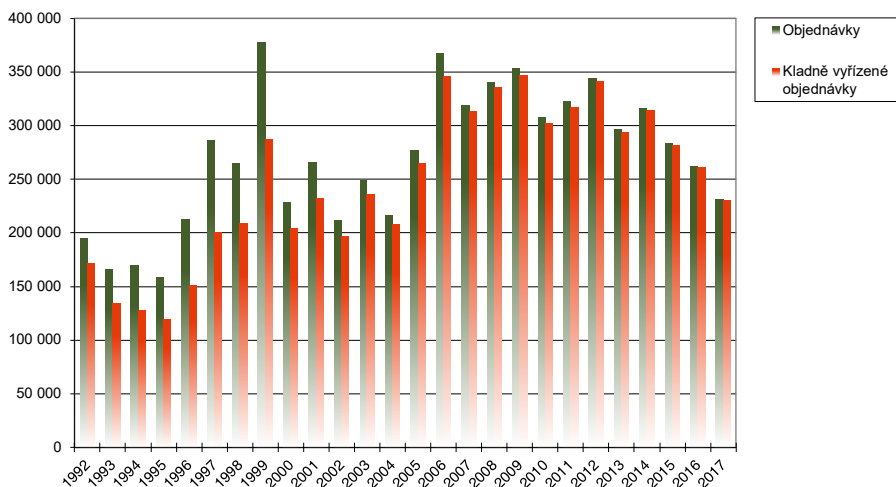
2. Registrovaní čtenáři

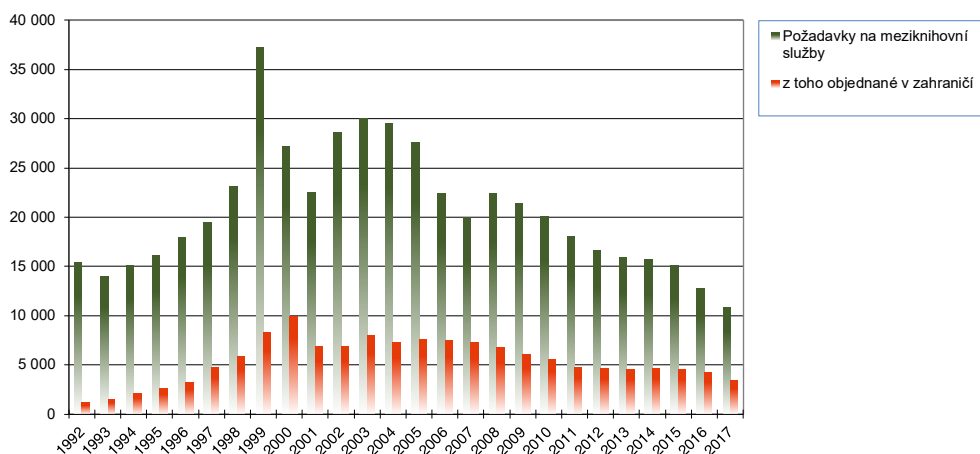
3. Návštěvnost půjčoven a studoven

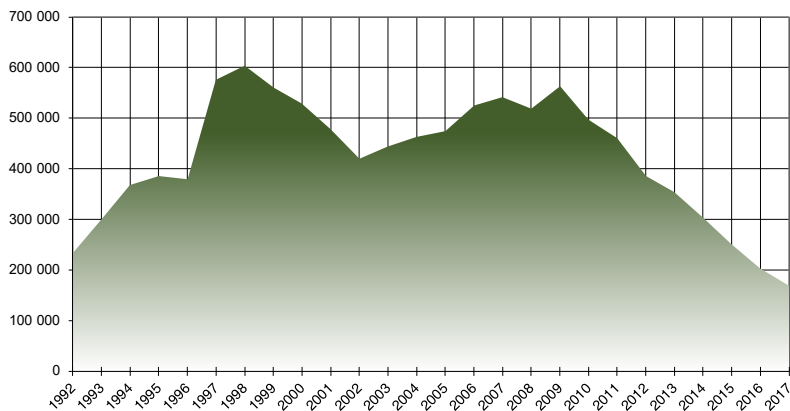
4. Objednávky

5. Meziknihovní služby

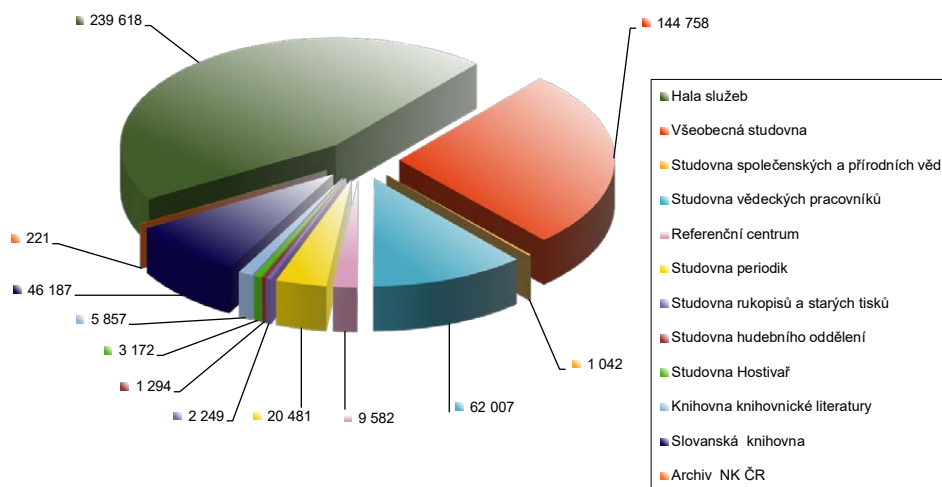

6. Kopie a tisky

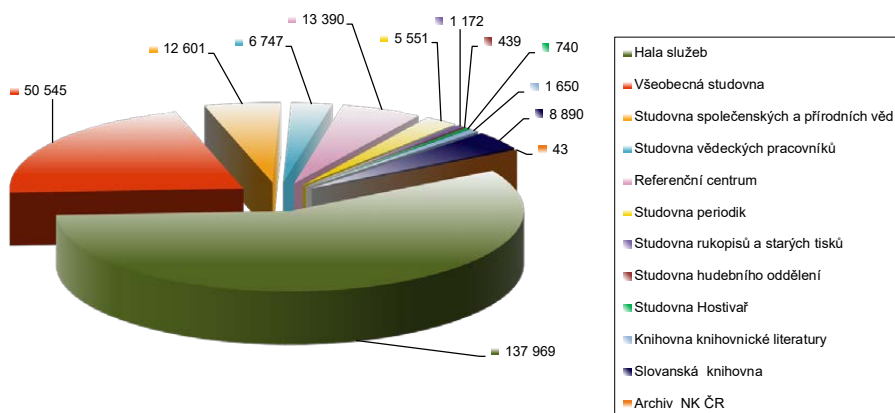

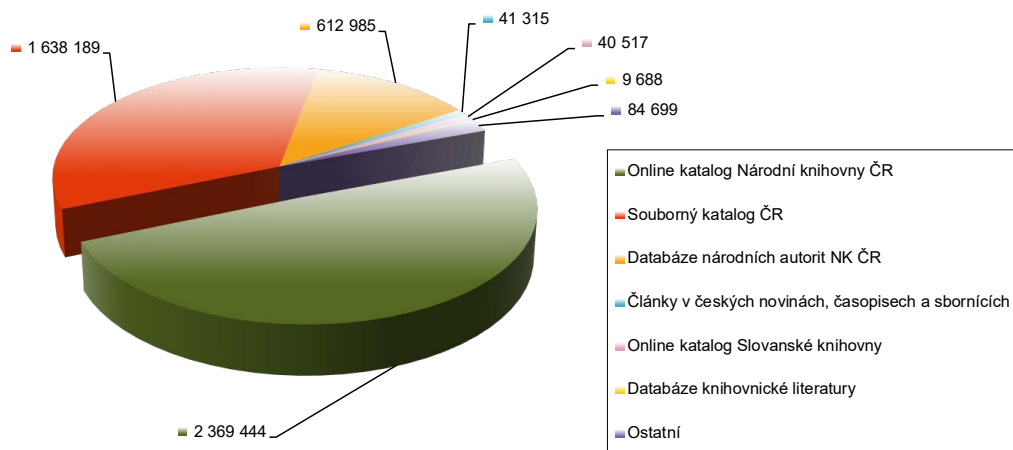
7. Protokolované výpůjčky

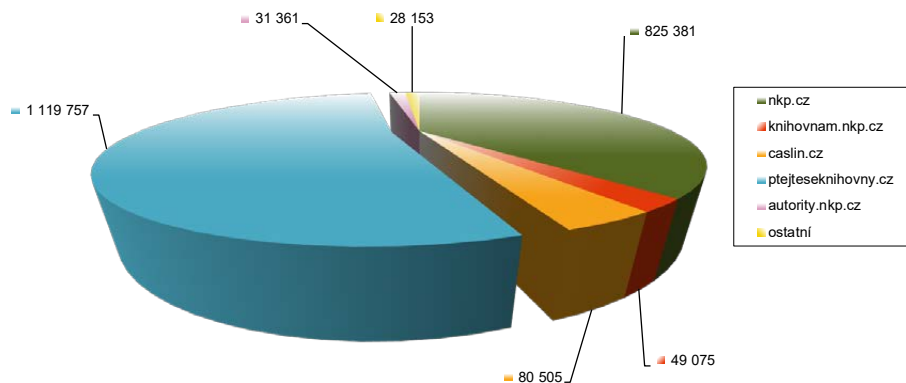
8. Čtenářské návštěvy

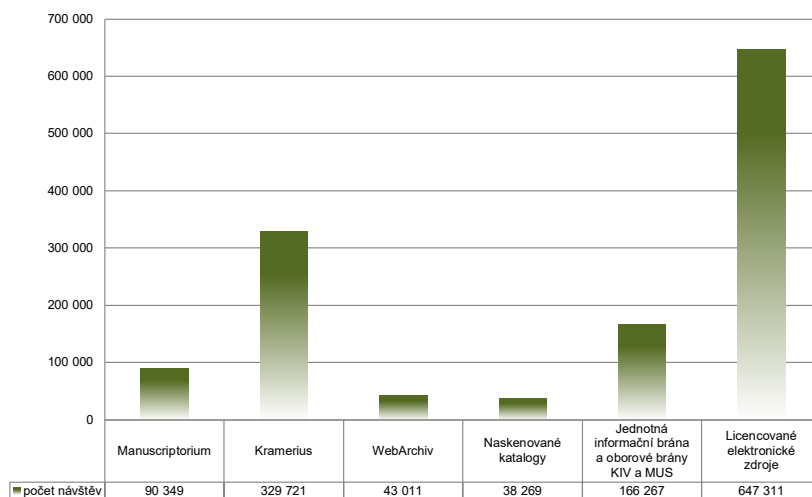
9. Využívání katalogů aází NK ČR

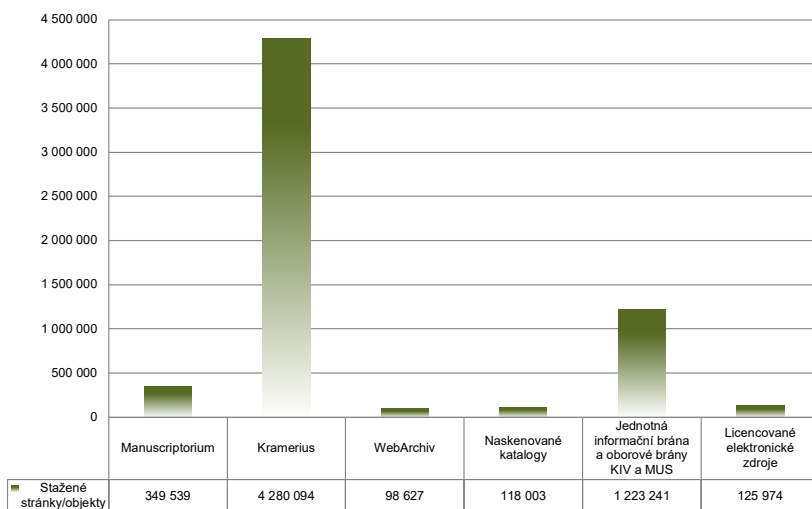
10. Návštěvnost domén NK ČR

11. Návštěvnost elektronických informačních zdrojů

12. Využití elektronických informačních zdrojů

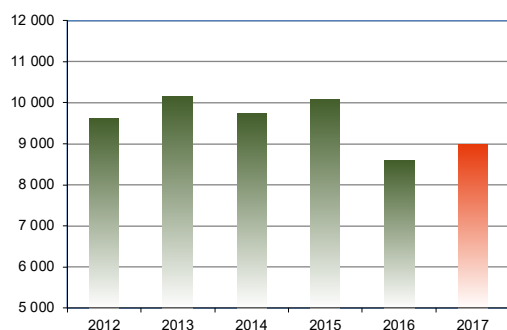
Slovanská knihovna

Služby

Počet registrovaných uživatelů k 31. 12. 2017	1 077
Počet čtenářských návštěv	8 890
Počet evidovaných výpůjček	46 187

Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2012	9 620
2013	10 150
2014	9 720
2015	10 082
2016	8 600
2017	9 000

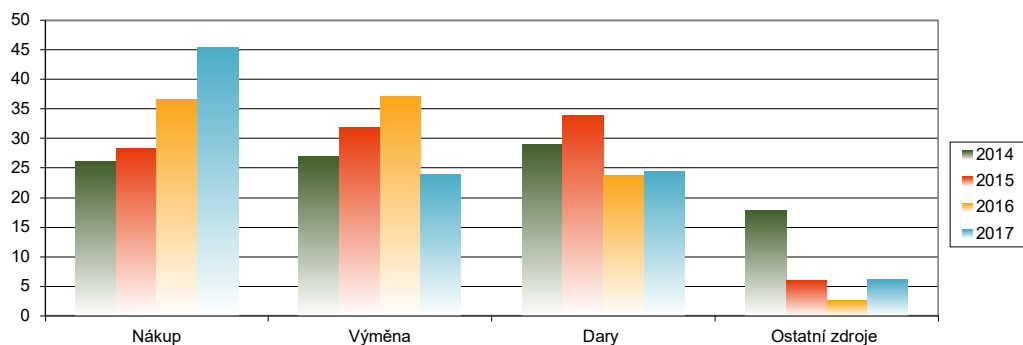
Podíl nákupu, výměny, darů a ostatních zdrojů v roce 2017

	k. j.	%
Celkem	9 000	100,00
Nákup	4 099	45,54
Výměna	2 154	23,93
Dary	2 197	24,42
Ostatní zdroje	550	6,11

Struktura přírůstku v letech 2014–2017 (v %)

	2014	2015	2016	2017
Nákup	26,00	28,23	36,64	45,54
Výměna	27,00	31,81	37,14	23,93
Dary	29,10	33,96	23,72	24,42
Ostatní zdroje	17,90	6,00	2,50	6,11

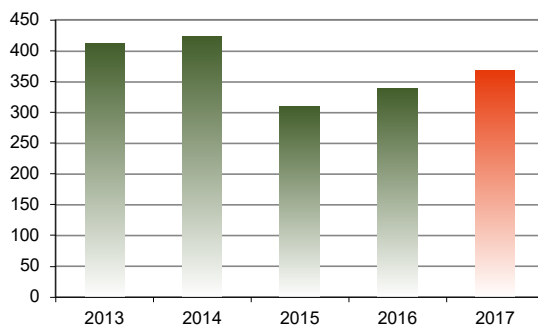
Knihovna knihovnické literatury

Služby

Počet čtenářských návštěv	1 650
Počet evidovaných výpůjček	5 867

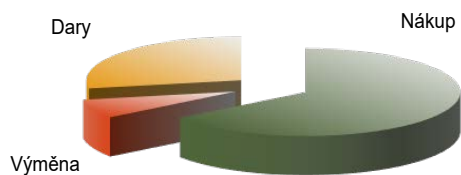
Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2013	412
2014	423
2015	310
2016	339
2017	368

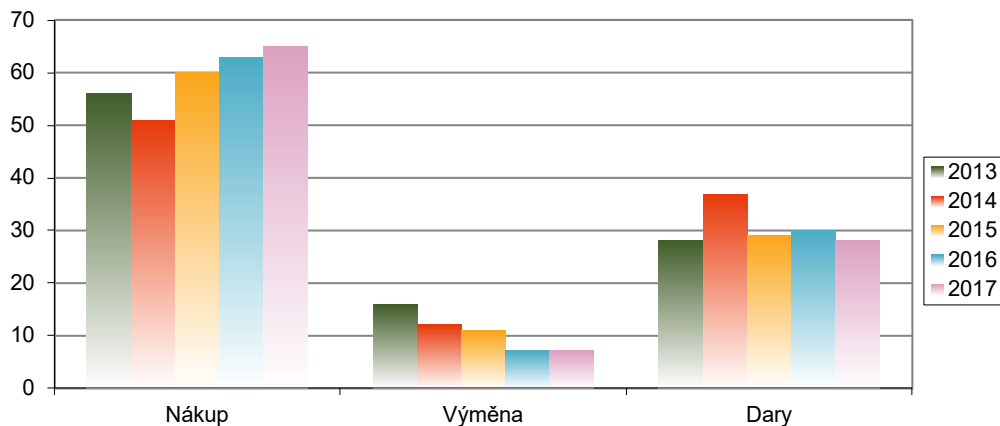
Podíl nákupu, výměny, darů v roce 2017

	k. j.	%
Celkem	368	100
Nákup	242	65
Výměna	25	7
Dary	101	28

Struktura přírůstku v letech 2013–2017 (v %)

	2013	2014	2015	2016	2017
Nákup	56	51	60	63	65
Výměna	16	12	11	7	7
Dary	28	37	29	30	28

Správa knihovních fondů

V roce 2017 fungovala všechna pracoviště Odboru správy fondů NK ČR (OSF) v běžném režimu beze změn významného charakteru. V rámci své pracovní náplně realizovali pracovníci dotčených útvarů všechny své standardní činnosti spojené se zpracováním, doplňováním, správou a dlouhodobým uložením novodobých knihovních fondů. Vedle těchto standardních činností byly v rámci OSF řešeny výzkumné a vývojové projekty z různých segmentů moderního knihovnictví, byla vykazována metodologická činnost a podpora dalším paměťovým institucím, včetně odborné prezentační a publikační činnosti.

V rámci realizace výzkumných a vývojových projektů pokračovalo v roce 2017 plnění cílů dvou projektů podpořených dotačním mechanismem MK ČR NAKI. Šlo o projekty *IN-PROVE : budování INtegrovaného prostředí pro PRůzkum, Ochranu, Výzkum a Evidenci novodobých knihovních fondů a INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities*, přičemž oba se nacházejí ve druhém roce své realizace. Plnění jednotlivých výzkumných cílů probíhá v plném souladu se stanoveným harmonogramem a je průběžně dosahováno všech výsledků. V první polovině roku 2017 pak pracoviště OSF připravila do stejného dotačního mechanismu další čtyři projekty, které byly podány do veřejné soutěže a přijaty k hodnocení. Na jeho základě byly na konci roku tři z těchto projektů schváleny a doporučeny k finanční podpoře. Konkrétně jde o projekty *Virtuální rekonstrukce rozptýlených provenienčně bohemikálních knižních celků v tuzemských i zahraničních knihovnách*, na jehož realizaci se mimo NK ČR budou podílet i pracoviště NM a NPÚ, *RightLib – elektronické zpřístupnění chráněných publikací*, v rámci něhož se ve spolupráci NK ČR, MZK a KAV budou v souladu s aktuálními zákonnými požadavky dále vyvíjet nástroje pro zpřístupnění novodobých digitalizovaných dokumentů, a konečně pak projekt *Vývoj centralizovaného rozhraní pro vytěžování velkých dat z webových archivů*, v němž se za účasti NK ČR, Západočeské univerzity v Plzni a Sociologického ústavu AV ČR bude aktivně pracovat s daty získanými prostřednictvím harvestů českých webů. V září 2017 byla ukončena realizace projektu *Knihy znovu nalezené* včetně návazných BFB iniciativ. Tento projekt byl uzavřen finančním auditem a ověřením dosažení všech výsledků, přičemž obě tyto kontroly neseznaly v rámci realizace projektu jakékoli nedostatky.

V rámci vnitřních činností odboru je nutné za rok 2017 zdůraznit plnění tří činností – knižní vazby, průzkum fondů včetně následného výběrového odkyselování a zabezpečení přestěhování části UKF do náhradních prostor. Co se týče knižní vazby novodobých knihovních dokumentů, intenzivně pokračovaly práce spojené se snížením počtu dokumentů z předchozích let, u nichž nebyla z kapacitních a finančních důvodů vazba možná. V roce 2017 bylo opatřeno vazbou 11 303 dokumentů, zejména větších formátů. Ve spolupráci s Odborem ochrany knihovních fondů (OOKF) byly i nadále prováděny souvislé průzkumy fyzického stavu novodobých knihovních fondů za účelem zmapování jejich fyzického stavu, díky němuž lze strategicky zvažovat kroky v oblasti ochrany fondů, konzervátorských zásahů či výroby ochranných obalů z nekyselých lepenky. Na základě průzkumů několika tisíc svazků bylo vybráno 1 764 z nich, které byly za podpory dotačního programu VISK 7 odkyseleny prostřednictvím technologie PaperSave Swiss. V závěru roku 2017 se v souvislosti s rekonstrukčními pracemi v prostorách NK ČR v Praze-Hostivaři projevila potřeba uvolnit část skladovacích prostor v této lokalitě pro jejich budoucí úpravu. Pracovníci Oddělení správy UKF se podíleli na koordinaci stěhování několika signatur do náhradního prostoru v Měšicích a zároveň dohlíželi na správné uložení a označení fondů. Během zhruba jednoho měsíce bylo přestěhováno několik tisíc běžných metrů knih, přičemž nebylo identifikováno žádné poškození či ztráta.

Další činností, kterou je třeba zmínit ve výčtu aktivit OSF, je příprava dokumentů pro digitalizační linku NDK a koordinace výběru titulů určených pro digitalizaci i v rámci dalších českých institucí. V roce 2017 bylo připraveno 12 060 svazků, přičemž oproti předchozím letům se větší důraz kladl na přípravu významných periodických titulů. Uvést lze digitalizaci deníků, mezi něž patří tituly *Venkov*, *Hospodářské noviny*, *MF DNES*, *Lidové noviny* apod.

V roce 2017 pokračovalo postupné zpracování tzv. Rezervních fondů, umístěných v neratovickém depozitáři. Spolu s průběžným zpracováním fondů bohemikálních, které slouží v rostoucí míře i pro doplňování především UKF, pokračovalo i zpracování nebohemikálních knižních fondů a také v předšlém roce započaté zpracování rozsáhlých rezervních fondů periodik. Celkově bylo v roce 2017 pro rezervní fondy zpracováno 21 654 dokumentů, jejichž záznamy jsou dostupné přes jednotlivé báze

NK ČR a SKC a lze je nyní poskytovat v souladu s pravidly NK ČR jak v jednotlivých studovnách, tak i prostřednictvím meziknihovních výpůjčních služeb.

V rámci sledování klíčových statistických ukazatelů došlo v porovnání s předchozími lety opět k výraznému úbytku celkové hodnoty expedice fondů UKF, což je však vynuceno uzavřením několika dalších signatur, jež je způsobené postupem rekonstrukčních prací v rámci jednotlivých objektů NK ČR. Činnosti spojené se správou NKF a uživatelskými požadavky vykazují dlouhodobě podobné hodnoty, lze však očekávat, že s postupem stavebních prací bude poptávka po fondech NKF narůstat, což s ohledem na jeho status archivního fondu není příliš žádoucí. Postupně narůstá počet zpracovaných dokumentů, zejména ve výše uvedených Rezervních fondech. Viditelný nárůst je možné vysledovat v počtu dokumentů připravovaných pro proces digitalizace.

Pracovníci OSF se v uplynulém roce věnovali i realizaci koncepčních dokumentů vytvářených v rámci MK ČR i NK ČR samotné. Mezi nimi je nutné uvést zejména plnění cílů *Koncepce rozvoje knihoven na léta 2017–2020*, kde pracovníci OSF koordinují a následně realizují mnohé činnosti směřující k trvalému uchování knižních fondů.

Statistické informace OSF

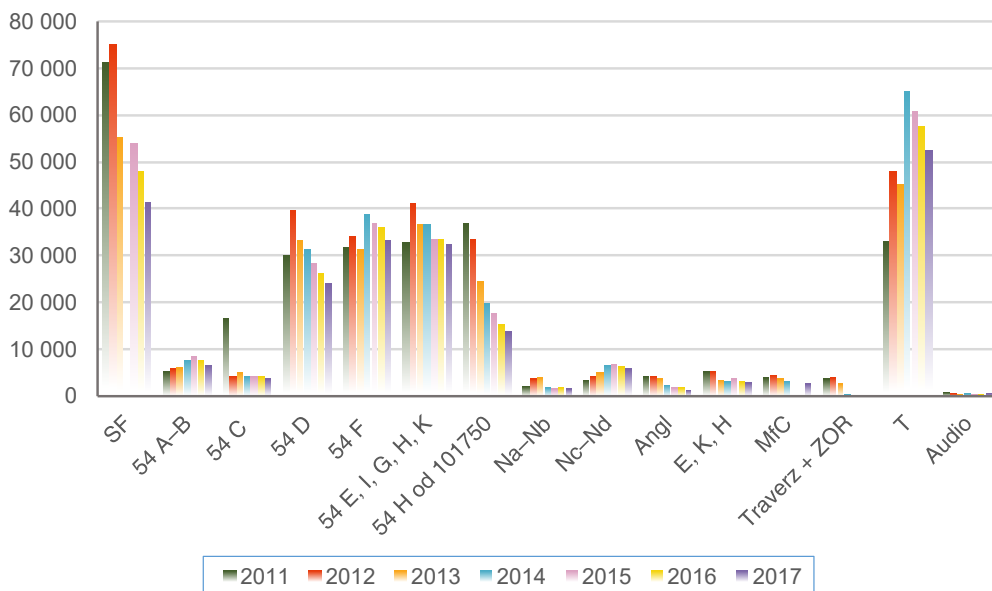
Správa knihovních fondů

Signování přírůstků UKF	43 746
Signování přírůstků NKF	39 433
Zpracování dokumentů 19. století	1 264
Zpracování dokumentů v Rezervních fondech	21 654
Příprava dokumentů pro účely digitalizace (svazky)	12 060
Externí vazba	11 123
Pátrání po nezvěstných dokumentech	705
Počet zrevidovaných svazků	201 732
Odpisy knihovních fondů (svazky)	4 636
Expedice celkem	242 317
Expedice UKF Klementinum	224 475
Expedice UKF CDH	7 390
Expedice Studijní fond	41 574
Expedice NKF	10 452

Objem expedice v letech 2011–2017 podle signatur

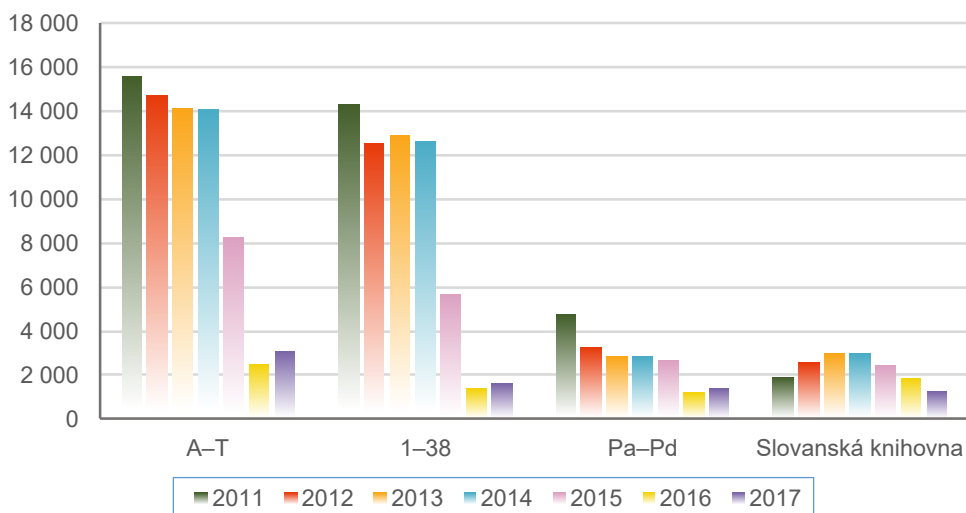
Expedice knihovních fondů v Klementinu

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SF	71 228	74 934	55 206	60 321	53 945	48 032	41 574
54 A–B	5 192	5 854	6 042	7 678	8 462	7 748	6 714
54 C	16 680	4 120	5 028	4 135	4 261	4 158	3 684
54 D	30 173	39 597	33 133	31 289	28 341	26 001	24 026
54 F	31 741	33 980	31 469	38 892	36 926	35 968	33 137
54 E, I, G, H, K	32 640	41 054	36 662	36 627	33 457	33 470	32 505
54 H od 101750	37 080	33 522	24 625	19 864	17 600	15 352	13 823
Na–Nb	2 040	3 785	3 963	1 804	1 509	1 905	1 435
Nc–Nd	3 447	4 273	4 962	6 579	6 947	6 449	5 842
Angl	4 291	4 330	3 696	2 409	1 854	1 771	1 206
E, K, H	5 302	5 141	3 501	3 226	3 600	3 243	2 795
MfC	3 860	4 339	3 609	3 227	3 410	3 342	2 710
Traverz + ZOR	3 607	3 944	2 592	72	0	0	0
T	32 884	48 150	45 205	65 042	60 605	57 634	52 415
Audio	724	559	375	588	376	374	418

Expedice knihovních fondů v Hostivaři

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A-T	15 592	14 715	14 120	14 066	8 276	2 526	3 070
1-38	14 303	12 519	12 893	12 634	5 669	1 396	1 594
Pa-Pd	4 747	3 282	2 843	2 843	2 663	1 180	1 396
Slov. knihovna	1 937	2 538	2 979	2 979	2 423	1 833	1 257

Činnosti Oddělení správy NKF

Signování

Čtvrtletí	Knihy	Periodika	Speciální dokumenty	Celkem
I.	5 753	4 343	1 399	11 495
II.	5 002	4 879	1 590	11 471
III.	4 983	1 955	1 419	8 357
IV.	5 150	1 585	1 375	8 110
Celkem	20 888	12 762	5 783	39 433

Čtvrtletí	Vytvořené jednotky	Služební výpůjčky NKF	Kopie a skeny služební	Kopie badatelé	Dohledání, opravy, prověření	Zakládka
I.	2 079	349	1 522+16	34	1 677	1 680
II.	1 449	357	2 042+41	54	1 032	2 195
III.	3 422	336	2 812+14	72	1 258	3 090
IV.	4 629	385	9 572+23	15	723	2 060
Celkem	11 579	1 427	15 948+94	175	4 690	9 025

Studovna – 35 hodin / týden

Měsíc	Badatelé	Počet svazků
Leden	63	215
Únor	66	290
Březen	71	376
Duben	74	300
Květen	84	314
Červen	73	290
Červenec	55	218
Srpen	48	256
Září	59	263
Říjen	67	353
Listopad	41	150
Prosinec	39	147
Celkem	740	3 172

Ochrana knihovních fondů

Činnosti v oblasti ochrany knihovních fondů, v Odboru ochrany knihovních fondů (OOKF), se soustředily především na kontrolu klimatických parametrů a mikrobiologické aktivity v depozitářích NK ČR, prevenci poškození a na zajištění projektu hromadné digitalizace společností Google z hlediska ochrany fondů a jejich dobrého fyzického stavu. Cílem všech činností OOKF byla odborná péče o knihovní fondy NK ČR, ale i ostatních českých institucí spravujících knihovní fondy. OOKF poskytuje konzultace státním organizacím i soukromým subjektům v problematice konzervace a restaurování knihovních fondů a jejich preventivní ochrany. Plní funkci Mezioborového metodického centra konzervace novodobých dokumentů a zhodnocuje výsledky projektu NAKI *Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie*. V roce 2017 v rámci plnění cílů tohoto projektu NAKI byla zorganizována konference s mezinárodní účastí s názvem *Péče o novodobé knihovní fondy – teorie s praktickými ukázkami*, která se konala 10. října 2017 na pracovišti NK ČR v Hostivaři, a byla vydána kniha s názvem *Konzervace a restaurování novodobých knihovních fondů*. V roce 2017 byly připraveny přihlášky dalších čtyř projektů NAKI, ze kterých byly koncem roku tři přijaty k realizaci – a to konkrétně projekt *Syntetické materiály v knihovních fondech* s identifikačním kódem DG18P02OVV001, projekt *Využití zobrazovacích metod pro studium skrytých informací v knihách* s identifikačním kódem DG18P02OVV024 a projekt s názvem *Výzkum a vývoj pokročilých technik čištění knih a rukopisů* s identifikačním kódem DG18P02OVV048.

Oddělení vývoje a výzkumných laboratoří (OVVL) a jeho pracovníci se významně podílejí na ochraně a péči o knihovní fondy od nejstarších po současné knihovní dokumenty ve fondech NK ČR. Výzkum a vývoj prováděný v laboratořích se zaměřuje na všechny aspekty knižní vazby – materiálové složení, průzkum poškození, predikce poškození na základě chemicko-fyzikálních vlastností materiálů a ověřování účinků restaurátorsko-konzervátorských zásahů. Laboratoř se zaměřuje i na problematiku odkyselování papíru, především hromadných procesů odkyselování, a světlostalosti materiálů. Výzkumní pracovníci se také podílejí na organizaci a vyhodnocení plošného průzkumu fyzického stavu fondů NK ČR. Kromě přírodních materiálů, jež tvoří knižní vazby, je pozornost věnována i syntetickým materiálům a jejich restaurování a ochraně. Laboratoř je vybavena například systémem Mikrofadometr pro měření světlostalosti materiálů za účelem účinnější ochrany materiálů kulturního dědictví citlivých na světlo. Do nadstandardního vybavení laboratoře patří přístroj SurveNIR pro nedestruktivní analýzu papíru a plastů na základě blízké infračervené spektroskopie (NIR), pro který byla pořízena nová databáze spekter pro identifikaci křídových papírů, nitrocelulózy a acetátu celulózy. Vizuální neinvazivní průzkum stavu a složení materiálů tvořících knižní vazbu je prováděn 3D digitálním mikroskopem HIROX, který je využíván i pro průzkumy a 3D analýzy vzorků pro externí subjekty, například odborné školy. V roce 2017 byly prováděny testy lepidel pro restaurátorské zásahy na knihách se syntetickými deskami nebo obalových materiálů, jako například Oddy test na uvolňování korozičních plynů. V OVVL probíhala v roce 2017 průběžná kontrola depozitářů z hlediska mikrobiálního napadení a dezinfekce knih v parách butanolu.

3D mikroskop Hirox – na obrazovce výkvět na olověném kupónu z Oddyho testu. Foto: Jitka Neoralová

OPK – oprava japonským papírem. Foto: Dana Hřebecká

OPK – vyrovnávání papírů pomocí s restaurátorské špachtle. Foto: Dana Hřebecká

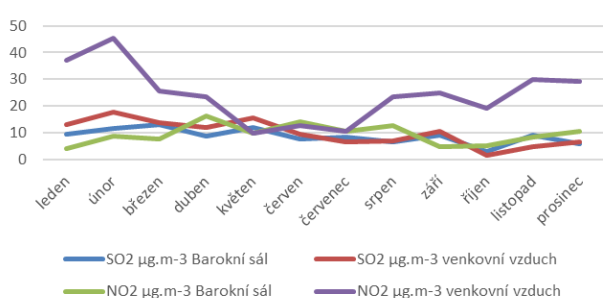
Dále pracovníci OOKF navštívili několik pracovišť, aby konzultovali problémy spojené s preventivní péčí a problémy s plísněmi. Jednalo se především o zámeckou knihovnu v Nelahozevsi, zámeckou knihovnu na Kynžvartu, muzejní knihovnu v Lounech a depozitář Vysoké školy ekonomické v Točném. V loňském roce probíhala průběžná kontrola depozitářů z hlediska mikrobiálního napadení pomocí stěrových tamponů. Během pravidelné roční kontroly ve fondech SK (Klementinum), UKF (Klementinum, Hostivař)

Snímek poškození reliéfu knižní desky z nitrátu celulózy. Foto: Jitka Neoralová

a NK (Hostivař) bylo proměřeno i ovzduší. V průběhu roku 2017 stejně jako v předešlých letech probíhala i dezinfekce knih v parách butanolu. Kontrola kvality ovzduší v Barokním knihovnickém sále v Klementinu je prováděna ve spolupráci s dalšími organizacemi – SVÚOM a Akademií věd, kde probíhá dlouhodobě od roku 2012 měření koncentrací plyných polutantů – oxidů síry a dusíku. Měření je prováděno pasivními senzory, které jsou umístěny do Barokního knihovnického sálu a pro srovnání s vnějším ovzduším i do venkovního prostoru za oknem v předsálí. Sensory selektivně zachycují plynné polutanty a po měsíční expozici jsou laboratorně analyzovány. Doporučené koncentrace vzdušných polutantů podle normy ČSN/ISO 11799 (2003) „Informace a dokumentace – Požadavky na ukládání archivních a knihovnických dokumentů“ jsou pro oxid siřičitý $\leq 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a pro oxidy dusíku $\leq 5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. V Barokním knihovnickém sálu jsou tyto hodnoty mnohonásobně překračovány (graf 1).

Znečištění ovzduší v Barokním knihovnickém sálu

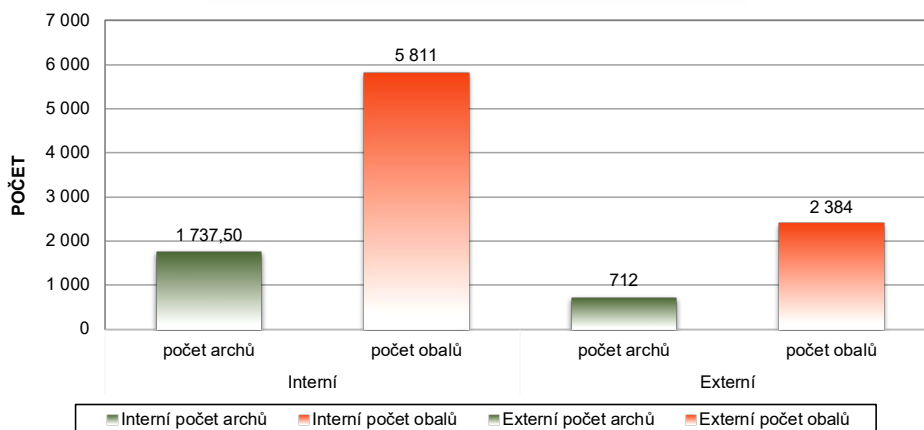

V roce 2017 bylo na základě schválené žádosti o dotaci z programu VISK 7 úspěšně odkyseleno 1 764 svazků knih z fondu NK ČR, které byly ohrožené kyselou hydrolyzou papíru, technologií hromadného odkyselování. Technologie hromadného odkyselování PaperSave Swiss byla vybrána na základě předchozího testování technologie v laboratořích OVVL, NK ČR a na základě výběrového řízení. Na výběru, přípravě, kontrole a zpracování se významně podíleli pracovníci Oddělení preventivní konzervace (OPK) i OVVL. Pracovníci OPK a OVVL realizovali v roce 2017 několik workshopů pro odbornou veřejnost s tématem péče o knihovní fondy, například v Hospitálu Kuks nebo na pracovišti NK ČR.

V roce 2017 pracovníci Oddělení restaurování (OR) převážně připravovali tuzemské i zahraniční výstavy, pokračovali v dlouhodobě naplánovaných aktivitách na poli komplexního restaurování vzácných historických fondů NK ČR, realizovali a zabezpečovali přípravy historických tisků na digitalizaci ve spolupráci s firmou Google a v neposlední řadě se připravovali na stěhování oddělení v době rekonstrukce. Jedním z velkých úspěchů bylo dokončení dlouhodobého projektu restaurování velmi vzácného a velkoformátového atlasu z fondu ORST, který byl v roce 2010 nalezen v sutí v prostorách Klementina. Projekt obsahoval mnoho problematických postupů k zajištění záchrany exempláře jako sterilizaci exempláře v etylenoxidové komoře ve spolupráci s NA, četnou kontrolu aktivity plísní ve spolupráci s mikrobiologickou laboratoří NK ČR, postupnou separaci zcela splepených listů knižního bloku, fixaci rozpustných médií, celkové dolévání velkoformátových listů knižního bloku a v neposlední řadě rozhodnutí o restaurování původní vazby a její realizaci. Z dlouhodobých projektů pokračovala příprava výstavy univerzitních tezí; byla provedena adjustace části sbírky velkoformátových tezí. Dále oddělení pracovalo na restaurování a přípravě exponátů několika výstav: *Mýtus Ulrich Creutz. Vizualní kultura v Kadani za Jana Hasištejnského z Lobkowicz* v Severočeské galerii výtvarného umění v Litoměřicích, *Arcivévoda Ferdinand Tyrolský (1529–1595)* ve Valdštejnské jízdárně Národní galerie, *Russion Revolution: Hope, Tragedy, Myths* v British Library v Londýně ad. V roce 2017 také OR pokračovalo v restaurování a adjustaci sbírky rukopisných zlomků a spolupracovalo na zpřístupnění významných hebrejských zlomků z 12. století nalezených ve třech exemplářích vzácných tisků v původním fondu františkánské knihovny v Chebu, nyní uchovávané v NK ČR.

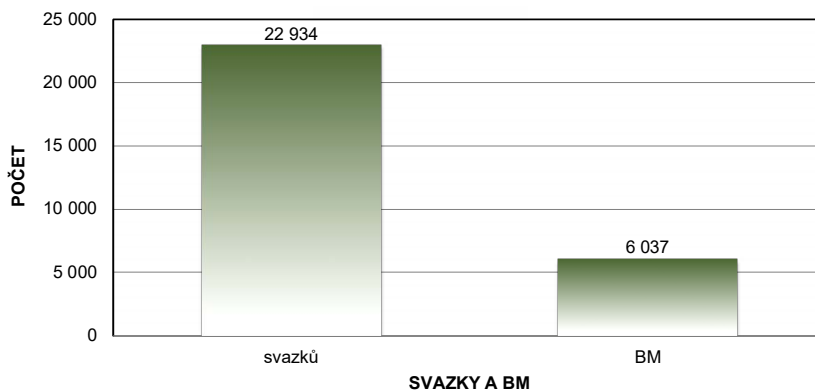
V roce 2017 proběhl v Oddělení preventivní konzervace (OPK) zkušební provoz plotteru Kongsberg X 22 na výrobu ochranných obalů. Nakoupeny byly doplňkové softwary pro jeho využití a pro skladové hospodářství materiálů na výrobu ochranných obalů. Proběhlo také odborné zaškolení pracovníků. Díky tomu se zefektivnila výroba obalů a podařilo se vyrobit více ochranných obalů z různých druhů materiálů než v minulém roce. Celkem bylo v roce 2017 vyrobeno 8 195 ks ochranných obalů na plotteru. Spotřebovalo se 2 450 archů lepenek. Pro interní oddělení se vyrobilo celkem 5 811 ochranných obalů, pro externí instituce se vyrobilo 2 384 ks ochranných obalů. Počet vyrobených obalů je za osm měsíců, kdy byl stroj v provozu. Celková produkce plotteru Kongsberg X 22 je tedy vyšší než v minulém roce. Obaly byly vyrobeny převážně z lepenky Box Board o tloušťce 1 mm, dále potom z vlnité lepenky. Tento rok došlo k parametrizaci šablon a návrhu dalších typů obalů z kartonplastu.

Výroba ochranných obalů pro interní a externí potřebu – přehled spotřeby lepenky

Vzhledem ke stěhování knihovních fondů v NK ČR pokračovalo strojní čištění knihovních svazků na stroji Depulvera® i mechanické ruční čištění ve větší míře než v loňském roce – celkem bylo mechanicky očištěno přes 6 000 bm knih, tedy více jak dvojnásobek oproti předešlému roku. Počet svazků v grafu odpovídá strojnímu čištění na stroji Depulvera, kde bylo vyčištěno 1 117 bm knih z celkového počtu 6 036,8 (viz graf).

Očista fondů – celkový počet vyčištěných svazků a bm za rok 2017 (čištění ruční i strojní Depulverou)

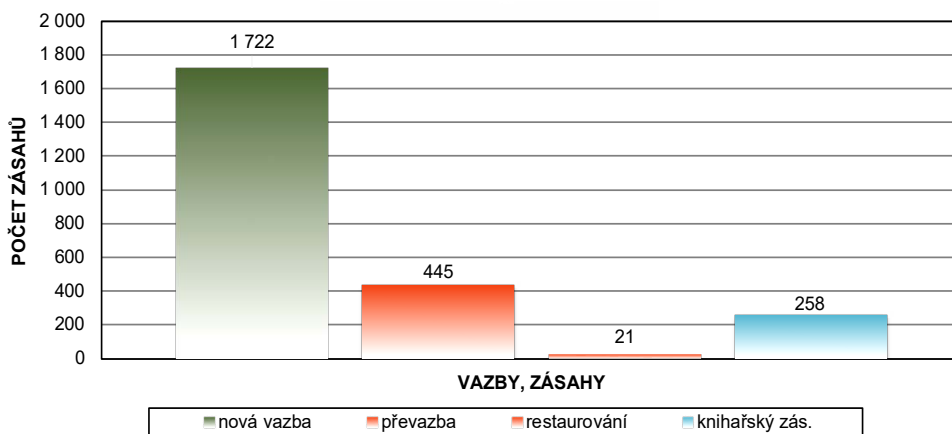

Čištění pro jednotlivá oddělení, kde je možné sledovat přesun pracovníků očisty na aktuálně potřebné či stěhované fondy, je uvedeno v tabulce:

Oddělení	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	celkem bm
Oddělení přípravy dokumentů	13	15	14	14	14	12	15	6	13	18	5	0	139
Hudební oddělení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	149	366	255,5	770,5
UKF	235	270	383	204,5	0	0	0	0	0	0	0	0	1 092,5
Fond 19. století	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
NKF	0	0	0	56	216	235	133	24	27	0	0	0	691
Slovanská knihovna	0	0	0	33,3	73,5	243	203,5	227	467	289	0	53,5	1 589,3
pracovní chodba v Klementinu	0	0	0	0	0	27	0	0	0	0	0	0	27
Studovna vědeckých pracovníků	0	0	0	0	0	0	367	0	0	0	0	0	367
Studovna přírodních věd	0	0	0	0	0	0	333,5	115	0	0	0	0	448,5
Všeobecná studovna	0	0	0	0	0	0	0	672	0	0	0	0	672
Referenční centrum se skladem	0	0	0	0	0	0	0	238	0	0	0	0	238
celkem vyčištěno bm	248	287	397	307,8	303,5	517	1 052	1 282	507	456	371	309	6 036,8

Knihářská dílna se kromě běžných oprav zaměřila na opravy konzervačního charakteru z fondu 19. století. Knižní vazba a převazba probíhala v knihařské dílně a za rok 2017 bylo zpracováno 2 436 svazků. Převážně se vázala nová vazba, došlo k zaškolení vybraných pracovníků na restaurování knih 19. století.

Výkaz vazby celkem dle zásahů za rok 2017

oddělení	počet ks
Oddělení přípravy dokumentů	239
Hudební oddělení	99
UKF	153
Fond 19. století	10
NKF	777
Slovanská knihovna	130
Hala služeb	8
Oddělení doplňování zahraničních dokumentů	41
Studovna přírodních věd	2
Oddělení studoven	19
Knihovna knihovnické literatury	68
Oddělení organizace fondů	852
Oddělení rukopisů a starých tisků	28
Mzdové oddělení	9
Oddělení doplňování domácích dokumentů	2
Oddělení doplňování zahraničního fondu	9
celkem svázáno/opraveno	2 446

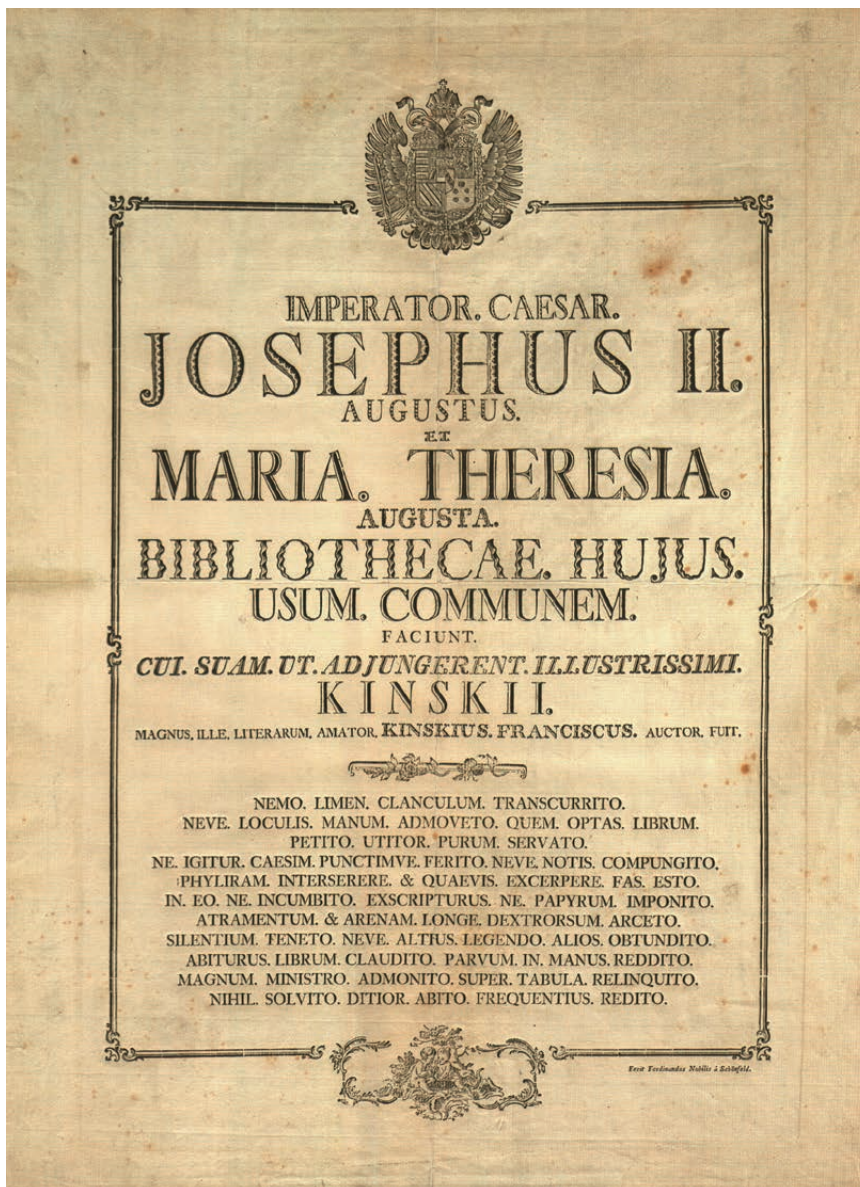
Výsledky činnosti, výzkumu a vývoje pracovišť OOKF byly prezentovány na několika tuzemských i mezinárodních konferencích, seminářích či workshopech, jmenovitě např. na mezinárodní konferenci *Remeslo a kniha* v Martině na Slovensku, konferenci SEAHA v Anglii, konferenci TECHNART ve španělském Bilbao, na přednáškách o činnosti OOKF v Národní knihovně Nového Zélandu ve Wellingtonu a v Národní knihovně Austrálie v Canbeře, na workshopu *Ochrana, průzkum a konzervace fondů v současné praxi*, na akcích *Konference konzervátorů a restaurátorů* v Litomyšli, *Technologie hromadného odkyselování knih – záchrana rozpadajícího se kyselého papíru!*, *Restaurování a konzervace plastů*, *Péče o novodobé knihovní fondy – teorie s praktickými ukázkami*, byl realizován cyklus přednášek ve španělském Museum of Altamira a na 41. semináři knihovníků muzeí a galerií, ad.

Statistické údaje OOKF za rok 2017

typ činnosti	počet
Odborné konzultace – mimo NK ČR	158
Exkurze	61
Účast na konferencích – pasivní	60
Účast na konferencích – aktivní (přednášky, postery)	32
Odborné stáže v oboru – české	3
Odborné stáže v oboru – mezinárodní	4
Organizace konferencí	1
Vzdělávání (přednášky pro veřejnost)	15
Mikrobiologické stěry – celkem	216
• Stěry v rámci NK ČR (mimo Google)	157
• Kontrola ovzduší	66
• Stěry pro projekt Google	16
• Stěry mimo NK ČR	43
Vysoušení knih ve víceúčelové vakuové komoře	
Vysoušení knih – interní	využití pro experimenty a vývoj metody odkyseloání ve vakuové komoře
Vysoušení knih – externí	sušení pro Přírodovědeckou fakultu MU v Brně; celkem 9 dní sušení za 17 tis. Kč (vč. DPH)
Výroba ochranných obalů – celkem (v ks)	15 696
Výroba ochranných obalů na plotru – pro interní potřebu	5 811
Výroba ochranných obalů ruční – pro interní potřebu	7 501
Výroba ochranných obalů na plotru – pro externí potřebu (v rámci projektů VISK, jiné knihovny)	2 384
Mechanická očista knihovních fondů	
Mechanická očista knihovních fondů (Klementinum, Hostivař, Neratovice)	6 036,8 bm
Mechanická očista tisků připravených k digitalizaci společností Google	11 350 tisků
Mechanická očista knihovních fondů ve studovných novodobých fondů – ve spolupráci se studenty VOŠ a SPŠ grafická	1 450 bm
Opravy a restaurování	
Opravených knih – interní vazba	2 436 svazků
Restaurování pro interní potřebu	105 svazků či grafických listů
Restaurování pro externí subjekty	0
Výstavy (restaurování, instalace, deinstalace, facility report, kontrola klimatických podmínek)	5 tuzemských a 1 zahraniční
Analýzy pro externí subjekty	25
Účast na projektech	
Vedení výzkumných projektů	1
Odpovědný řešitel výzkumného projektu za NK ČR	1
Řešitel výzkumného projektu	10
Příprava projektu	7
Dezinfekce	
Dezinfekce v parách butanolu – v rámci NK ČR	20 knih
Dezinfekce v parách butanolu – pro externí instituce	150 knih
Dezinfekce místností nebo depozitářů – v rámci NK ČR	–

Archiv Národní knihovny

Archiv Národní knihovny ČR (ANK) vznikl v roce 1990. V říjnu 2007 mu byla po splnění podmínek daných zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě udělena odborem archivní správy a spisové služby MV ČR akreditace. V síti veřejných archivů je zařazen do skupiny specializovaných archivů. Jeho posláním je shromažďovat, zpracovávat, chránit a zpřístupňovat archivní fondy NK ČR a jejich právních předchůdců, jakož i fondy a sbírky soukromých osob a právnických institucí, které byly knihovně předány nebo byly vytříděny z jejich vlastních fondů. Dále dohlíží na spisovou službu NK ČR.

Oznámení
Josefa II.
a Marie Terezie
o ustavení
veřejné knihovny.

Fondy a sbírky ANK jsou postupně zpracovávány a zpřístupňovány prostřednictvím inventářů. Vzhledem k tomu, že došlo ke změně pravidel pro pořádání archiválií, budou další fondy pořádány podle těchto nových pravidel.

V roce 2017 převzal ANK v mimoskartačním řízení 21 evidenčních jednotek v celkovém rozsahu 0,54 bm. Skartační řízení v roce 2017 neproběhlo.

Byl vytvořen jeden nový fond Sběrka tisků se spolkovými, družstevními a zaměstnaneckými záležitostmi [1890]–[1946]. Počet fondů a sbírek se tím však nezměnil, protože jeden archivní fond byl naopak rozhodnutím MV ČR – odboru archivní správy převeden do péče jiného archivu. Jedná se o Hudební klub v Praze 1911–1932, který byl v rámci delimitačního řízení předán Masarykovu ústavu a Archivu AV ČR, kde jsou uloženy i další dokumenty Hudebního klubu.

V současné době mají fondy a sbírky ANK 6 217 hlavních evidenčních jednotek (4 018 nezpracovaných, 2 199 zpracovaných, z toho 2 187 inventarizovaných).

Fyzický stav archivních souborů – poškozeno je zhruba 74 % archiválií. Jedná se hlavně o poškození prachem (34,01 %), trhliny a přelomení (31,29 %) a křehkost a lámavost (14,28 %).

Do poloviny roku byly psány články z historie knihovny do rubriky *Střípky z Archivu NK* v e-zpravodaji NK ČR. Pro *Bulletin SKIP* byl připraven článek o výstavě uspořádané archivem v roce 2017.

K 240. výročí otevření klementinské knihovny pro veřejnost uspořádal archiv v Zrcadlové kapli výstavu s názvem *To se Marii Terezii povedlo*.

V součinnosti s OPK byly průběžně zhotovovány v rámci ochrany archiválií ochranné obaly.

ANK poskytl data do satelitního účtu kultury zpracovávaného Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu.

Průběžně byly poskytovány konzultace z oblasti spisové služby zaměstnancům knihovny i jiných institucí. Připomínkován byl návrh novelizovaného spisového řádu knihovny.

Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek	73
Běžné metry celkem	412,98
Počet evidenčních jednotek (v ks)	6 217

Stupeň zpracovanosti archivních souborů (výpočet z metráže v %)

Zpracováno	60,27
Inventarizováno	57,53

Referát vnitřního auditu Národní knihovny ČR

V souladu se zněním zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ust. § 31, odst. 3 zákona, referát vnitřního auditu:

Hodnotí obecnou kvalitu vnitřního kontrolního systému.

Analyzuje výskyt závažných nedostatků, včetně nedostatků ve fungování vnitřního kontrolního systému.

Předkládá doporučení ke zkvalitnění řízení provozní a finanční činnosti orgánu veřejné zprávy.

NK ČR má vytvořený samostatný referát interního auditu, organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur, funkčně nezávislý a přímo podřízený generálnímu řediteli. Funkční nezávislost referátu interního auditu je plně a trvale zajištěna Statutem interního auditu a Etickým kodexem interního auditu, který je součástí Organizačního řádu NK ČR. K výkonu činnosti referátu interního auditu jsou využívána pravidla Mezinárodního rámce profesní praxe interního auditu a metodika ministerstva financí pro výkon interního auditu.

Interní auditor	v plánu 2017	audit vykonán v roce 2017
1. Audit účinnosti vnitřního řídicího a kontrolního systému	✓	✓
2. Audit systému hospodaření s majetkem	✓	
3. Audit procesu uzavírání smluv v CDH	✓	✓
4. Audit vybírání poplatků od zákazníků za služby poskytované NK ČR	✓	
5. Audit nájemních vztahů	✓	
6. Vnitřní předpisy organizace	✓	

Výkon činnosti referátu interního auditu probíhal na základě Ročního plánu interního auditu na rok 2017, který byl schválen generálním ředitelem NK ČR.

Referát interního auditu nebyl v roce 2017 pověřen úkoly, které jsou v rozporu s nezávislým plněním jemu stanovených úkolů a které by narušovaly jeho nezávislost.

Roční plán vycházel z konkretizace cílů a záměrů vyjádřených ve Střednědobém plánu interního auditu na období 2017–2019, objektivního hodnocení rizik interního auditu na léta 2017–2019, která vyplývají ze stanovených úkolů organizace, dosavadních výsledků o nastavení a fungování vnitřního kontrolního systému a skutečností zjištěných předchozími audity a kontrolami. Roční plán dále obsahuje další úkoly vyplývající z funkce interního auditu – úkoly v konzultační činnosti. Roční plán v průběhu roku 2017 nebyl doplněn o operativně zařazené mimořádné audity a kontroly, které by vycházely z aktuální potřeby. Důvodem bylo ukončení pracovního poměru obou auditorů (duben, srpen). V útvaru interního auditu v roce 2017 pracovali dva auditoři, jeden na celý úvazek, druhý na poloviční úvazek.

Plán interního auditu na rok 2017 tedy nebyl splněn. Z původních šesti auditů byly provedeny pouze dva.

Auditní akce byly zaměřeny na:

vnitřní předpisy zaměřené na utajované informace, ochranu osobních údajů, svobodný přístup k informacím, tvorba účetní závěrky, škodní komise – pravomoci odpovědnosti, postupy, etický kodex zaměstnanců, politika řízení lidských zdrojů, dodržování zákona o finanční kontrole, řízení rizik, archivace a spisová služba, nedostatky smluvních dokumentů, dodržování interních dokumentů, nastavení strategického řízení.

Z vykonaných auditů a kontrol v roce 2017 bylo navrženo celkem 22 doporučení k odstranění zjištěných nedostatků. Veškerá doporučení jsou obsahem dokumentu *Plnění opatření z interních auditů za rok 2017*. Jedná se především o aktualizaci vnitřních předpisů.

Nebyl zaznamenán žádný případ korupčního jednání a žádné kontrolní zjištění nebylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních předpisů.

Kulturní, vzdělávací
a publikační aktivity
knihovny

Kalendárium významných akcí

13. 1. **National Literary Award for Young Writers v Zrcadlové kapli**
Vyhlášení 10. ročníku literární soutěže v angličtině pro mladé autory žijící na území České republiky a Slovenska, jejichž mateřským jazykem není angličtina.

25. 1. **Má ukrajinština svou historii?**
Přednáška předsedy Mezinárodní asociace ukrajinistů prof. Michaela Mosera a prezentace jeho nové publikace *New Contribution to the History of the Ukrainian Language*. Uspořádala Slovanská knihovna.

Publikace M. Mosera. Foto: ciuspress

15. 2. **Návštěva velvyslance Běloruské republiky v ČR J. E. Valerije N. Kurdjukova v NK ČR**

31. 3.

Noc s Andersenem v Klementinu

V rámci 17. ročníku akce na podporu dětského čtení připravila NK ČR zajímavý program na téma Čtyřlístek pro děti svých zaměstnanců.

Noc s Andersenem v Klementinu.
Foto: Kateřina Šmatová

11. 4. **Velikonoční jarmark v Klementinu poprvé s bazarem knih**
Nabídka rukodělných výrobků oživil první bazar knih pro veřejnost v Klementinu a možnost prohlídky Zrcadlové kaple zdarma.

Velikonoční jarmark v Klementinu. Foto: Monika Chundelová

25. 4. **Beseda s ukrajinskou literární vědkyní a překladatelkou Irynou Zabiiaukou** věnovaná literárním překladům na Ukrajině. Uspořádala Slovanská knihovna.

26. 4. **Návštěva poradkyně Velvyslanectví Turecké republiky v ČR paní Bengu Tetik v NK ČR**

11. – 14. 5. **23. mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha 2017**
Prezentace vydavatelských aktivit a knihovnických služeb na stánku NK ČR a nákup publikací do fondů knihovny.

22. 5. **Návštěva zástupců The Getty Conservation Institute v NK ČR**

31. 5. **Ministr kultury Daniel Herman jmenoval generálním ředitelem NK ČR PhDr. Martina Kocandu.** Ve vedení knihovny vystřídal PhDr. Petra Kroupu, pověřeného řízením před dvěma lety.

Nově jmenovaný generální ředitel Martin Kocanda s ministrem kultury Danielem Hermanem.

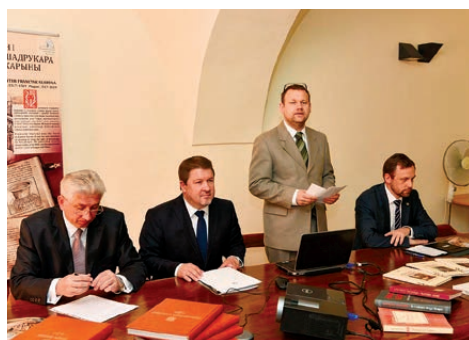
Foto: NK ČR

8. 6. **Slavnostní udělení Ceny Rudolfa Medka pro rok 2017**

Cena byla předána historikovi Mečislavu Borákovi in memoriam a literárnímu historikovi, rusistovi a filologovi Martinu C. Putnovi. Cenu předávají Slovanská knihovna a spolek Ruská tradice.

15. 6.

František Skorina a Praha – k 500. výročí vydání Skorinovy pražské Bible

Mezinárodní sympóziu konané u příležitosti vydání prvního překladu Bible do církevní slovanštiny. František Skorina, lékař a překladatel pocházející z Polocku v dnešním Bělorusku, vytiskl v Praze v letech 1517–1519 pod názvem *Bible ruská* celkem 23 starozákonních knih. Sympózia pořádaného ve spolupráci s Národní knihovnou Běloruska a Velvyslanectvím Republiky Bělarus v České republice se zúčastnili badatelé z České republiky, Ruska, Běloruska a Litvy.

Generální ředitel NK ČR Martin Kocanda (stojící) při zahájení mezinárodního sympózia František Skorina a Praha. Zleva: generální ředitel Národní knihovny Běloruska Roman Motušskij, velvyslanec Běloruské republiky v ČR Valerij Kurdjukov, zcela vpravo velvyslanec Litevské republiky v ČR Edvilas Raudonikis. Foto: Eva Hodíková

15. 6. **Návštěva ministra zahraničí Běloruské republiky Vladimira Vladimiroviče Makeje v NK ČR**

23. 6. **Návštěva ministra kultury, kulturního dědictví a cestovního ruchu Italské republiky Daria Franceschini v NK ČR**

4. 7. – 31. 12. **„... a slovo se stalo hudbou“**

Unikátní virtuální výstava, na níž se podíleli odborníci z různých institucí, především z NK ČR a FF UK, vznikla při příležitosti 45th Medieval and Renaissance Music Conference 2017.

„... a slovo se stalo hudbou“ – pozvánka (grafická úprava: Ústav hudební vědy FF UK)

12. 7. **Setkání pracovní skupiny pro zpracování hudebních dokumentů**

Schůzka katalogizátorů sdílejících knihoven – NK ČR, MZK a VKOL – věnovaná strategii pro věcnou katalogizaci dokumentů s hudebním obsahem.

26. 7. **Návštěva premiéra vlády Bohuslava Sobotky a ministra kultury Daniela Hermana v NK ČR**

Oba vládní představitelé si nejprve v doprovodu generálního ředitele NK ČR Martina Kocandy prohlédli zrevitalizované prostory po dokončení II. etapy, poté proběhla bilanční schůzka na vládní úrovni, po níž následovala tisková konference, jednání premiéra se zástupci odborů a odpoledne prohlídka objektů NK ČR v Hostivaři.

Foto: Milena Kárná

7. 8. **Návštěva velvyslance Státu Izrael v ČR J. E. Daniela Martina Merona v NK ČR**

18. 8. **Návštěva ředitele Státní knihovny v Kalifornii Grega Lucase v NK ČR**

20. 8. – 2. 9. **Slavistický seminář v Dubrovniku**

Účast zástupce Oddělení doplňování zahraničních dokumentů.

19. – 20. 9. **Výroční zasedání České národní skupiny IAML v Krajské knihovně Františka Bartoše, jehož součástí byl odborný seminář pod názvem *Hudba východní Moravy v průběhu staletí*. Na organizaci se dále podílely NK ČR, Česká národní skupina IAML a SKIP – Region Velká Morava.**

Ze setkání České národní skupiny IAML ve Zlíně.
Foto: Jana Blažíková

5. 10.

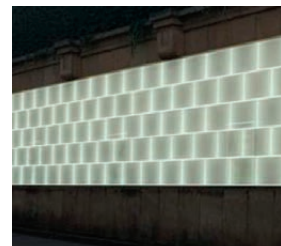
Knihovna roku 2017

Slavnostní udělení cen Knihovna roku 2017, Městská knihovna roku 2017 a MARK 2017. Předání se zúčastnil ministr kultury Daniel Herman. Knihovnou roku 2017 se stala Knihovna městysu Křtiny.

Slavnostní udělení ceny Knihovna roku 2017.
Foto: Eva Hodíková

12. – 15. 10. **Festival světla SIGNAL v Klementinu**

Světelná, zvuková a kouřová show se tentokrát konala v Klementinu na dvou místech – v Zrcadlové kapli a na venkovní zdi Haly služeb.

Světelné efekty na festivalu Signal. Foto: Pavel Mrkus

25. – 26. 10. **Konference Regionální funkce knihoven 2017**
30. 10. **Návštěva skupiny sedmi kongresmanů z USA s manželkami v NK ČR**
15. 11. **Pramen Bělonohé, poetický podvečer s Petkem R. Slavejkovem**
Literární večer konaný u příležitosti 190. výročí narození významného bulharského básníka, publicisty, folkloristy a překladatele Petka R. Slavejkova (1827–1895). Uspořádaly Slovanská knihovna, Slovanský ústav AV ČR, v. v. i. a Bulharský kulturní institut v Praze.
20. 11. **Jednání pracovní skupiny pro zpracování speciálních dokumentů s hudebním obsahem** (hudebnin a zvukových záznamů) v NK ČR.
20. – 21. 11. **Setkání ředitelů národních knihoven zemí V4 v Zrcadlové kapli**
Uspořádala NK ČR ve spolupráci se společností Ex Libris.
21. 11. **Proč? Svědectví o životě s dr. Oldřichem Peclem a o pražském procesu roku 1950**
Beseda u příležitosti vydání knihy pamětí Any Milić Peclové *Proč?*
Uspořádaly Slovanská knihovna a For Prague.

27. – 29. 11. **Muscat – program pro ukládání historických hudebních památek**
Seminář a zároveň workshop vedl, stejně jako v roce 2016, pracovník mezinárodní redakce RISM Quido Kraus. Vedle českých spolupracovníků RISM, kteří pracují na projektu NK ČR (DKRVO), se zúčastnili i kolegové ze Slovenska. Uspořádala NK ČR.

*Účastníci semináře Muscat v Klementinu.
Foto: Zuzana Petrášková*

29. – 30. 11. **Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2017**
18. konference věnovaná problematice spolupráce archivů, knihoven, muzeí, galerií a památkové péče při využívání informačních a komunikačních technologií pro ochranu a zpřístupnění kulturního dědictví.
4. 12. **Návštěva předsedy Senátu Národního kongresu Chilské republiky Andrése Zaldívarra Larraína a velvyslance Chilské republiky v ČR J. E. Renána Fuentealba v NK ČR**
8. 12. **Běloruský prokletý básník konečně česky**
Prezentace výboru z díla běloruského básníka Maxima Bahdanoviče (1891–1917) *Přetržený náhrdelník* vydaného Slovanskou knihovnou. Hlavními pořadateli byli čajovna Mist a Max Ščur.
15. 12. **Vánoční jarmark v Klementinu**
Nabídku vánočních rukodělných výrobků Klubu tvořivých knihovníků SKIP opět doplnil veřejný bazar knih a prohlídky revitalizovaných částí Klementina se vstupem do kostela Nejsvětějšího Salvátora.

Vánoční jarmark 2017. Foto: Monika Chundelová

20. 12.

Návštěva delegace z Národní akademické knihovny republiky Kazachstán v Astaně

Při příležitosti návštěvy bylo mezi oběma knihovnami podepsáno Memorandum o porozumění a spolupráci. Knihovna v Astaně navíc darovala do fondů NK ČR 200 kusů kazašských knih, které jsou reprezentativním vzorkem kazašské literární produkce, a to jak v oblasti odborné, tak krásné literatury.

Návštěva z Kazachstánu. Foto: Eva Hodíková

Semináře pro knihovníky pořádané Oddělením vzdělávání Knihovnického institutu

- 27. 2. Seminář **Design služeb pro každého (knihovníka)** s Tomášem Štefem
- 28. 2. Seminář **Registr smluv a praxe v knihovně** s Terezou Danielisovou a Ondřejem Lachnitem
- 7. 3. Seminář **Informační zdroje z oblasti zdravotnictví** s odbornými lektory Národní lékařské knihovny
- 30. 3. Seminář **Zákoník práce v roce 2017 pro ředitele, personalisty a další odborné pracovníky knihoven** s JUDr. Milošem Hejmalou
- 21. 4. Seminář **Příručka pro školní knihovníky** se Zuzanou Helínsky
- 28. 4. Seminář **Biblioterapie a její využití v knihovnách** s Marcelou Kořínkovou
- 25. 5. Seminář **Trénování paměti** se Zdeňkou Adlerovou
- 15. 6. Seminář **Digitální demence? Ano, nebo ne?** s Ivou Pekníkovou
- 28. 9. Seminář **Jak na e-learning?** s Václavem Formánkem
- 17. 10. Seminář **Fundraising pro knihovníky** s Magdalenou Špačkovou
- 30. 10. Seminář **Poruchy čtení** s Alenou Vorlíčkovou
- 13. 11. Seminář **Ochutnávka čtenářských strategií a metod kritického myšlení** s Ninou Ruttovou
- 14. 11. Seminář **Jak se učit (a naučit) cizí jazyk** s Lucií Grmelovou
- 24. 11. Seminář **Literatura pro děti a mládež v novém miléniu** s Radkem Malým

Zrcadlová kaple

Zrcadlová kaple se pod správou NK ČR již třetím rokem začleňuje mezi pražské koncertní síně. Přivítali jsme u nás mnoho známých tuzemských i zahraničních souborů nejen z oblasti vážné či populární hudby, ale i dětské soubory, školní sbory apod. Mezi jinými u nás vystoupili např. soubor Ensemble 18+, Capella Regia Praha, Czech Metal Strings a Kryštof Lecian, Victoria Ensemble, fenomenální slovenský klavírista a zpěvák Jozef Holly, hobojista Vilém Veverka, skvělý hráč na klarinet Milan Řeřicha, harfenistka Kateřina Englichová a mnoho jiných, známých umělců. Konal se zde již podruhé Taiwan Music Festival Prague–Vienna, vystoupil např. soubor Frost Chorale z University of Miami aj.

V předvánoční době k nám zavítali malí hudebníci a zpěváci ze základních uměleckých škol se svými adventními koncerty. O Velikonocích jsme s divadlem Hybernia připravili divadelní hru *Pašije*, která měla několik úspěšných repríz.

Těší nás, že máme pevné místo i v nabídce konferenčních sálů, svatebních míst, nevšedních prostor pro menší uzavřená jednání apod. Ceníme si zájmu zahraničních ambasád, které si Zrcadlovou kapli vybírají jako to pravé místo pro oslavy svých důležitých národních svátků, což svědčí o dobrém jménu, které máme i v diplomatických kruzích. Například se zde konala recepce u příležitosti oslavy Thajského národního dne, v souvislosti s konferencí a výstavou se konala v Zrcadlové kapli státní recepce Běloruska. Generální konzulát Dominikánské republiky si vybral Zrcadlovou kapli pro úžasný koncert houslové virtuosky Aishy Syed Castro.

Výběr z akcí pořádaných v Zrcadlové kapli v roce 2017

13. 1. **National Literary Award For Young Writers** – vyhlášení vítězů soutěže pro rok 2016. Soutěž je určena pro mladé autory žijící na území ČR a Slovenska, jejichž mateřským jazykem není angličtina.
9. – 11. 1. **výstava „To se Marii Terezii povedlo“**

28. 2. **cyklus Sóló pro klasicismus** – koncert La Belle Lacrime
16. 3. **Gilman School Chorus** – koncert
28. 3. **Collegium Marianum** – koncert
31. 3. **Noc s Andersenem** – vyhlášení vítězů
1. 4. **Velikonoční pašije** – Selské obchůzkové hry se hrály na vsích, před kostely, v selských staveních i na panských dvorech. Hrály se většinou o Vánocích, v čase masopustu nebo – jako ta naše pašijová – o Velikonocích.

3. 4. **Hudební slavnosti Josefa Suka – koncert**
 17. 5. **Victoria Ensemble – koncert**

22. 5. **Musica Florea – koncert**
 26. 5. **Pražské vzdělávací středisko – promoce**
 4. 6. **Thomas International School of Music – koncert**
 6. 6. **Gymnázium PORG – předání vysvědčení**
 18. 6. **Daniel Tam Art Gallery – focení**
 15. 7. **Taiwan Music Festival Prague–Vienna – koncert**
 7. 9. **Ensemble 18+ a Bohuslav Matoušek – koncert**
 25. 10. **Svatováclavské slavnosti – koncert**
 26. 10. **Collegium Marianum – koncert**
 15. 11. **Dominikánská republika – koncert.** Jedna z nejuznávanějších houslistek současnosti Aisha Syed Castro, původem z Dominikánské republiky, zavítala v rámci koncertního turné poprvé do Prahy.
 20. – 21. 11. **V4 – konference**
 29. 11. **VŠPP – inaugurace**
 29. 11. **Ensemble 18+ a Milan Řeřicha**
 1. 12. **BAJIR s.r.o. – konference**
 12. 12. **Women for women – charitativní koncert** Josefa Wágnera a společnosti Women for Women na pomoc matkám, které se ocitly v tíživé životní situaci, kterou nejsou schopné zvládnout vlastními silami.
 19. 12. **Musica Florea – koncert**

Výstavní činnost

do 8. 1. **Betlémy v Klementinu**

Výstava ve spolupráci s Muzeem betlémů Karlštejn představila výběr toho nejlepšího s důrazem na historické vyřezávané betlémy od baroka až do konce druhé světové války.
Galerie Klementinum

do 14. 1. **Josef Stepling – osvícený jezuita**

Výstava věnovaná životu a dílu našeho nejvýznamnějšího představitele matematiky, fyziky a astronomie 18. století Josefa Steplinga (1716–1778).
Výstavní chodba v přízemí

do 14. 1. **Bulharské fondy a bulharistická činnost Slovanské knihovny**

Výstava u příležitosti 100. výročí bulharistiky na FF UK v Praze představila rozsah a kvalitu bulharské sbírky Slovanské knihovny na příkladech nejstarších titulů knih, periodik a prací českých bulharistů, ale i českých překladů bulharské krásné literatury nového tisíciletí.
Předsálí Všeobecné studovny

19. 1. – 25. 2. **Bulharští Češi**

Panelová výstava, pořádaná ve spolupráci s Velvyslanectvím Bulharské republiky a Bulharským kulturním institutem, dokumentovala osudy Čechů, kteří přijeli do nově ustaveného samostatného Bulharského knížectví (1878) pomoci s jeho budováním a rozvojem. Angažovali se prakticky ve všech oblastech průmyslu i veřejného a kulturního života a jsou dodnes úzce spjati s historií Bulharska. Mnozí přijali tuto zemi za svou druhou vlast a zůstali v ní navždy. Ústřední pozornost byla věnována dvaceti nejznámějším „bulharským Čechům“. Výstava vznikla jako projekt Bulharské tiskové kanceláře a Státního úřadu Archivy, jejím kurátorem byl Ivo Chadžimišev.
Výstavní chodba v přízemí

9. – 11. 2. **To se Marii Terezii povedlo. Výstava k 240. výročí vyhlášení veřejné knihovny**

Výstava se konala u příležitosti výročí otevření klementinské knihovny pro veřejnost v roce 1777. Vystaveny byly originály dokumentů, například oznámení Josefa II. a Marie Terezie o ustavení veřejné knihovny či řád pro návštěvníky čítárny z listopadu 1785. Na přípravě výstavy se výběrem dokumentů podílel Archiv NK ČR.
Zrcadlová kaple

Vystavené dokumenty z Archivu NK ČR. Foto: Eva Hodíková

7. – 25. 3. **Írán – laskavá země**

Výstava fotografií uspořádaná ve spolupráci s Velvyslanectvím Íránské islámské republiky přiblížila Írán, kolébkou civilizace, z mnoha zajímavých a působivých zorných úhlů. Některé ze záběrů vyprávěly příběhy českých cestovatelů v Íránu a jsou zároveň vizuálním svědectvím vzájemného porozumění.
Výstavní chodba v přízemí

9. 3. – 25. 4. Historické hřbitovy

Výstava upozornila na neutěšený stav historických hřbitovů německých a židovských obyvatel v česko-německém pohraničí. Hřbitovy jsou zde velmi často opuštěné, poničené nebo zanedbané. Ani u udržovaných hřbitovů nejsou výjimkou zdevastovaná hrobová místa původních obyvatel. Výstavu připravilo Omnium z. s. ve spolupráci s Heimatpflegerin der Sudetendeutschen za podpory Česko-německého fondu budoucnosti.

Křižovnická chodba

6. 4. – 27. 5. Miloslav Troup – 100 let / ilustrace

U příležitosti 100. výročí narození významného českého malíře a ilustrátora představila NK ČR ve spolupráci se Společností TROUP 2017 průřez jeho bohatou ilustrátorskou činností, která vznikala v rozmezí 30.–80. let 20. století. Charakterizuje ji především pestrost námětová i materiálová. Troup ilustroval přes 140 knih s historickými tématy, např. báje, mýty, exotické texty, hojně též literaturu pro děti. Důmyslně a záměrně užíval různé výtvarné techniky a materiály, například enkaustiku, malbu na sklo, malbu na textil aj. Jeho kreativní a hravé ilustrace, oceňované doma i v zahraničí, nejsou pouhým výtvarným doprovodem literární předlohy, ale posilují ji a umocňují. Výstava umožnila nahlédnout do barevného světa originálních ilustrací a rovněž samotných knih, které NK ČR ochraňuje ve svých fondech.

Výstavní chodba v přízemí

11. 5. – 31. 5. Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky

Výstava představila fotografie zhotovené ve dvacátých letech 20. století na území tehdejší Podkarpatské Rusi českým úředníkem, překladatelem ukrajinské literatury a amatérským fotografem Rudolfem Hůlkou (1887–1961) vybrané z jeho rozsáhlé unikátní fotografické sbírky uložené ve Slovanské knihovně.

Výstava byla putovní a konala se na několika místech: 11. – 31. 5. Užhorod (Ukrajina), Ilko Gallery, Spolupořadatel: Ilko Gallery; 21. 9. – 31. 10. Kyjev (Ukrajina), Zabolotného státní vědecká knihovna architektury a stavitelství. Spolupořadatelé: Zabolotného státní vědecká knihovna architektury a stavitelství, České centrum v Kyjevě; 16. 11. – 10. 12. Oděsa, Muzeum současného umění Oděsy. Spolupořadatelé: Muzeum současného umění Oděsy, České centrum v Kyjevě

Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky umístěné v užhorodské galerii Ilko. Foto: Lukáš Babka

11. 5. – 24. 6. Alfred Šupík: Můj velký svět – moje domovina. Fotografické cesty 1975–2010

Výstava představila průřez rozsáhlou fotografickou tvorbou Alfreda Šupíka. Převážně černobílé snímky zachycují přírodní krásy různých částí světa, kde pracovně i soukromě pobýval, a relativizují naše představy o domovině. Precizně zpracované fotografie vyznačují poklid a harmonii, zachycují kouzlo okamžiku uprostřed dynamicky se měnícího světa.

Křížovnická chodba

Autor fotografií Alfred Šupík (druhý zleva) na vernisáži. Foto: Eva Hodíková

25. 5. – 2. 6. Gavoro – přehlídka romské literatury a literatury o Romech

Doprovodná výstava mezinárodního festivalu Khamoro 2017.

Předsálí Všeobecné studovny

14. 6. – 8. 7. František Skorina a Praha

Výstava byla součástí akcí připomínajících 500. výročí vydání prvního překladu Bible do církevní slovanštiny. František Skorina, lékař a překladatel pocházející z Polocku v dnešním Bělorusku, vytiskl v Praze v letech 1517–1519 celkem 23 starozákonních knih pod názvem *Bible ruská*. Jeho snahou bylo zpřístupnit tyto texty širšímu okruhu čtenářů východní Evropy. Od vydání *Bible ruské* odvozuje několik východoslovanských národů, zejména národ běloruský, počátek svého písemnictví. Výstavu uspořádala Slovanská knihovna ve spolupráci s Knihovnou Vrublevských Litevské akademie věd a pod záštitou Velvyslanectví Litevské republiky.

Výstavní chodba v přízemí

15. 6. – 29. 6. Běloruská grafika / současnost a tradice

Výstava zahrnovala ukázky běloruského grafického umění, které je úzce spjato s historií rukopisných i tištěných knih a po staletí v sobě organicky spojuje národní tradice s mezinárodními vlivy uměleckými i filozofickými a originálním způsobem je interpretuje. Výstava, jež přiblížila jeho aktuální podobu výběrem z tvorby tří významných představitelů soudobé běloruské grafické školy, se konala ve spolupráci s Galerií ARTPLAZ, pod záštitou Velvyslanectví Republiky Bělarus v České republice.

Galerie Klementinum

Z vernisáže výstavy. Foto: Eva Hodíková

15. 9. – 2. 11. **Knihy se těžko vystavují: Václav Sivko**

Výstava byla malým připomenutím díla významného grafika a ilustrátora Václava Sivka (1923–1974), který se v šedesátých letech věnoval i knižní grafice jako výtvarný redaktor nakladatelství Mladá fronta a Albatros i jako spolupracovník celé řady časopisů. Celkem ilustroval a graficky upravil více než 500 knih. Výstavní cyklus *Knihy se těžko vystavují*, který se věnuje významným českým poválečným knižním výtvarníkům a grafikům, pořádá Elpida, o.p.s. ve spolupráci s Archivem výtvarného umění.

Výstavní chodba v přízemí

Foto: Eva Hodíková

19. 9. – 27. 10. **Echoes – Sto let finského designu a architektury**

Panelová upoutávka na výstavu produktů finského designu a architektury *Echoes* v pražské Galerii Mánes, pořádané u příležitosti oslav 100. výročí nezávislosti Finska.

Chodba v přízemí

24. 10 – 24. 11. **Jordan Radičkov na českých divadelních scénách**

Prozaik a dramatik Jordan Radičkov (1929–2004) patří v Česku k nejpřekládanějším bulharským spisovatelům, současně byl ve 20. století v České republice snad nejhranějším bulharským dramatikem. Výstava zahrnovala bohatý fotografický materiál z těchto inscenací, divadelní programy a výběr z nejzajímavějších dobových recenzí z českého periodického tisku. Výstavu připravila Slovanská knihovna ve spolupráci s Bulharským kulturním institutem v Praze a Velvyslanectvím Bulharské republiky v ČR.

Bulharský kulturní institut v Praze

9. 11. – 22. 12. **Marina Cvětajevová – Poéma hory (bibliofilské vydání)**

Výstava byla věnovaná významnému dílu ruské lyrické poezie 20. století nazvanému *Poéma hory*, kterou napsala světoznámá ruská básnířka Marina Cvětajevová. *Poéma* vznikla na počátku roku 1924, v době, kdy autorka žila a tvořila v Praze. Inspirací pro její obsah byl vrch Petřín. Výstava prezentovala *Poému hory* v podobě bibliofilského vydání připraveného francouzskou výtvarnicí ruského původu Valjou Ejdis, která text poémy doprovodila řadou grafických listů. Ke 125. výročí narození M. Cvětajevové připravila Slovanská knihovna.

Výstavní chodba v přízemí

Výtvarnice a grafička Valja Ejdis (vpravo) během zahájení výstavy *Marina Cvětajevová – Poéma hory*.

Foto: Eva Hodíková

21. 11. 2017 – 13. 1. 2018 **Křesťanský Východ zblízka**

Výstava představila publikace z vědecké edice *Pro Oriente. Dědictví křesťanského Východu*, která existuje od roku 2007. Jako jediná v ČR se zaměřuje výhradně na východní křesťanství. Přináší jak původní odborné práce, tak překlady zásadních textů daného tématu i dosud nepublikované překlady z evropských i orientálních jazyků. Obsahem knih nejsou církevní texty, jde o odborné práce věnující se badatelsky uvedenému tématu. Součástí expozice byla také prezentace ročenky *Parrésia. Revue pro východní křesťanství*, která je jediným akademickým periodikem v Čechách a na Slovensku, jež se věnuje východnímu křesťanství v celé jeho šíři. Výstavu připravila Slovanská knihovna ve spolupráci s Nakladatelstvím Pavel Mervart.

Chodba v přízemí

Výstavy, na něž NK ČR zapůjčila dokumenty ze svých fondů

Druhý život husitství

Zápůjčka: Meissner, Alfred. *Žižka*. Leipzig: Friedrich Ludwig Herbig, 1846

Pořadatel: Národní muzeum v Praze, Historické muzeum

Místo: Národní památník na Vítkově, Praha

Termín: 12. 5. 2016 – 31. 3. 2017

Zkušenost exilu. Osudy exulantů z území bývalého Ruského impéria v meziválečném Československu

Zápůjčka: 92 dokumentů z fondu Slovanské knihovny (knihy, periodika, plakáty, výtvarné práce, mapy)

Pořadatel: Památník národního písemnictví

Místo: Letohrádek Hvězda, Praha

Termín: 16. 6. 2016 – 29. 10. 2017

„Pojď můj milý...“ Ilustrace k Písni písní

Zápůjčka: Čapek, Jan Blahoslav. *Píseň písní*. Praha: J. F. Müller, 1931. 1. sv. (přeruš. str.). Edice „Lis knihomilův“

Pořadatel: Židovské muzeum v Praze

Místo: Galerie Roberta Guttmana v Židovském muzeu v Praze

Termín: 6. 10. 2016 – 12. 3. 2017

Hans Christian Andersen – Vánoce v Dánsku

Zápůjčka: devět dokumentů, většinou děl Hanse Christiana Andersena, čtyři dokumenty z fondu 19. století

Pořadatel: Vlastivědné muzeum v Olomouci

Místo: Vlastivědné muzeum, Olomouc

Termín: 1. 12. 2016 – 12. 2. 2017

Books Discovered Once Again

Zápůjčka: čtyři dokumenty z Rezervních fondů NK ČR zpracované v rámci projektu *Knihy znovu nalezené*

Pořadatel: Stiftelsen Arkivet

Místo: Stiftelsen Arkivet, Norsko

Termín: 3. 3. 2017 – 3. 1. 2018

Russian Revolution: Hope, Tragedy, Myths

Zápůjčka: plakát „Predšestvenniki Lenina“ z roku 1924 a tři bankovky z fondu Slovanské knihovny

Pořadatel: British Library

Místo: British Library, Londýn

Termín: 28. 4. – 29. 8. 2017

Bydlet spolu. České kolektivní.

Zápůjčka: tři dokumenty z fondů NK ČR, všechny z roku 1946

Pořadatel: Muzeum umění Olomouc

Místo: Muzeum umění Olomouc

Termín: 16. 11. 2017 – 18. 2. 2018

Projekt K190 – živé umění v Klementinu

- 18. 5. Jana Bodnárová – Z periférií
- 16. 6. Jiří Studený – Tvůrčí psaní jako nástroj motivace a sebereflexe
- 10. 7. Mircea Dan Duta a Claudiu Komartin – Poezie do deště
- 6. 9. Svahilec bez přátel a bez přestávky
- 21. 9. Mladí pražští autoři + Aljaž Koprivnikar
- 31. 10. Workshop Recykliteratura s Vojtěchem Maškem

I. Odborné texty z oblasti knihovnictví, informační vědy a knižní kultury

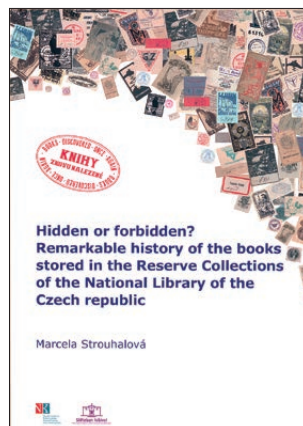
a) sborníky, příručky, studie, bibliografie, propagační materiály

Hidden or forbidden? Remarkable history of the books stored in the Reserve Collections of the National Library of the Czech Republic

Marcela Strouhalová

Publikace, vedle načrtnutí správních mechanismů, které ovlivňovaly přísun knih do NK ČR, informuje o vybraných částech kolekce tzv. Rezervních fondů. Reflektuje též některé zahraniční aspekty problematiky pohybu knižních fondů v období po druhé světové válce. Druhá část knihy obsahuje soubornou edici provenienčních znaků knih zednářských lóží, které se dostaly na území protektorátu v průběhu druhé světové války a správními zásahy našly své trvalé umístění v NK ČR. Publikováno v angličtině.

Národní knihovna ČR a Stiftelsen Arkivet, Praha 2017, 1. vydání, 198 s.
ISBN 978-80-7050-687-5 (Národní knihovna České republiky)
ISBN 978-82-9230-634-5 (Stiftelsen Arkivet)

Karel IV. Sen gotické svobody

Zdeněk Uhlíř

Osobnost Karla IV., českého krále a římského císaře, je jako jedna z mála postav z české minulosti známa nejen odbornému kruhu historiků a vzdělanců. Účelem publikace je ukázat pokud možno novým, tj. na dnešní aktuální otázky odpovídajícím způsobem dobu karlovskou v kontextu českých středověkých dějin. Postihuje význam osobnosti a osoby Karla IV. nikoli v souvislostech české historie jakožto neosobního kolektivního dění, nýbrž s ohledem na jeho působení jakožto činného člověka, *homo agens*, který jedná samostatně, byť v souhře a protihře s dalšími dějinnými činiteli, s ohledem na svoje preference a priority. Zabývá se tedy především jeho individuální identitou ve vztahu k českému politickému národu, k zemské obci a ke vznikající občanské společnosti, jakož i k mravnímu profilu, který na něm jeho panovnická hodnost vyžaduje. Věnuje se také státnickému aspektu Karlovy činnosti, jeho snaze o všestranné sjednocení zemí Koruny české včetně vytvoření když ne volného, tedy alespoň jednotného trhu. Obírá se jeho tzv. druhým tělem krále, tj. panovnickou funkcí, která souvisí nikoli s abstraktní představou státu, nýbrž se symbolickou výrazně smyslovou reprezentací české společnosti jako celku. Ukazuje, že Karel IV. jakožto údajný největší Čech byl už současníky vnímán kontroverzně, čímž dodával českým dějinám své doby výraznou dynamiku.

Národní knihovna ČR, Praha 2017, 1. vydání, 79 s.
ISBN 978-80-7050-679-0

Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017–2020

Koncepce mapuje postavení knihoven v informační společnosti, podává analýzu současného stavu systému knihoven České republiky, nastiňuje vize pro rok 2020 a shrnuje v bodech prioritní oblasti k zajištění budoucího rozvoje knihoven. V příloze jsou zveřejněny dva texty, a to *Implementace Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2017–2020* a *Návrh usnesení vlády České republiky ze dne 23. 11. 2016 č. 1032 o Koncepci rozvoje knihoven v ČR na léta 2017–2020*. Ministerstvo kultury ČR a Národní knihovna ČR, Praha 2017, 1. vydání, 59 s.

Dostupné z: http://ipk.nkp.cz/docs/koncepce/koncepce_k_vystaveni.pdf
ISBN 978-80-7050-690-5 (online)

Konzervace a restaurování novodobých knihovních fondů

K vydání připravily Petra Vávrová a Magda Součková

Kniha představuje vybrané technologie, nové materiály a postupy vyvinuté pro péči o novodobé knihovní fondy v rámci projektu NAKI s názvem *Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie*. Novodobými knihovními fondy (NKF) se v NK ČR označují knihy vzniklé po roce 1800, v jiných knihovnách je tento rok posunutý např. do roku 1850 či 1900. Je to velmi materiálově různorodý fond a zpravidla jsou materiály velmi nestabilní a snadno degradují, kromě nekvalitních papírů a lepenek obsahují také textil a plasty, resp. plastické hmoty různého chemického složení. V rámci projektu byly vytvořeny jednak metodiky průzkumu fyzického stavu NKF s využitím vybraných instrumentálních metod (SurveNIR, mikrofadometr), a jednak byly na TU v Liberci vyvinuty speciální materiály pro obnovu a restaurování NKF (zátěr pro plátno a lepidlo). Hlavním a stěžejním cílem projektu byl vývoj a optimalizace specifických pracovních postupů a moderních technologií pro konzervaci a restaurování NKF (postupy restaurování a konzervace plátěných i plastových vazeb). Výsledky projektu shrnuté v této knize by měly přispět ke zkvalitnění péče o rozsáhlé novodobé fondy a přispět tak k jejich zachování pro budoucí generace.

Národní knihovna ČR, Praha 2017, 1. vydání, 288 s.
ISBN 978-80-7050-696-7

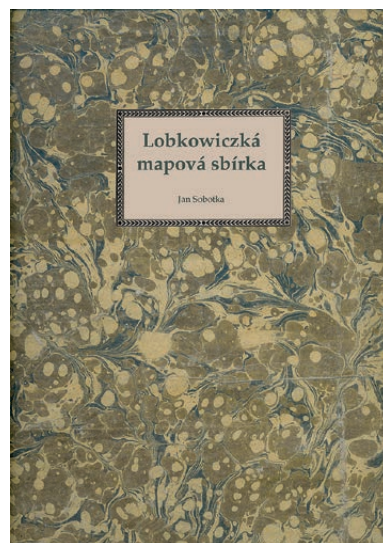
Lobkowiczská mapová sbírka

Jan Sobotka

Publikace představuje významnou část málo známého lobkowiczského mapového fondu, který je uložen v NK ČR, v Oddělení rukopisů a starých tisků. V této sbírce, jež byla spolu s pražskou lobkowiczskou knihovnou odkoupena roku 1928 státem z majetku hořínsko-mělnické větve rodu Lobkowiczů, je zastoupeno značné množství prací významných kartografů od renesance po 19. století.

V úvodní části knihy se autor podrobně zabývá historií sbírky, tedy vznikem, způsobem jejího nabytí, začleněním do fondů NK ČR, pořádáním, uložením a nakonec i jejím současným stavem. Samozřejmě také druhem a stářím položek, obsahem, provedením, místy vzniku a původem. Ve druhé části, v níž si na své přijdou zejména milovníci starých map a plánů, a to nejen poučení znalci, předkládá padesát vybraných titulů map a plánů s podrobným komentářem.

Národní knihovna ČR, Praha 2017, 1. vydání, 133 s.
ISBN 978-80-7050-682-0

S knížkou do života

Půvabná knížka je zaměřena především na získání pozitivního vztahu ke knize, čtení a čtenářství u dětí od nejtělejšího věku, a to ve spolupráci s rodiči. Byla vydána v souvislosti se zapojením knihoven pod záštitou organizace SKIP ČR do mezinárodního projektu Bookstart, který úspěšně probíhá ve 20 zemích napříč kontinenty. Publikaci vydala NK ČR ve spolupráci se SKIP ČR.

Národní knihovna ČR, Praha 2017, 1. vydání, 24 s.
ISBN 978-80-7050-694-3 (tištěná verze)
ISBN 978-80-7050-695-0 (elektronická verze)

Skrytá minulost knih uložených v Rezervních fondech NK ČR

Marcela Strouhalová

Kniha se zabývá historií Rezervních fondů NK ČR. Ve své druhé části obsahuje soubornou edici provenienčních znaků knih zednářských lóží, které se dostaly na území protektorátu v průběhu druhé světové války a správními zásahy našly své trvalé umístění v NK ČR.

Národní knihovna ČR a Stiftelsen Arkivet, Praha 2017, 1. vydání, 198 s.

Dostupné z: <http://knihyznovunalezene.eu/cs/bfb/kniha-minulost-knih.html>

ISBN 978-80-7050-688-2 (online)

Standard pro dobrý knihovní fond. Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu pro knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi na území České republiky

Standard stanoví obecné zásady pro doplňování a aktualizaci knihovního fondu při respektování funkcí knihovny a jejího knihovního fondu, zejména: zásady tvorby knihovního fondu, typy a formy dokumentů v knihovním fondu, rozsah knihovního fondu, základní součásti knihovního fondu, financování nákupu knihovního fondu, aktualizace a vyřazování knihovního fondu, hodnocení využití knihovního fondu, revize knihovního fondu, právní předpisy a doporučení. Je také nástrojem pro knihovnu a jejího provozovatele při stanovení a plánování optimální výše finanční částky na nákup knihovního fondu s cílem efektivního využití finančních prostředků z veřejných rozpočtů.

Standard navazuje na *Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území ČR* („Standard VKIS“) a na *Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR* („Standard pro výkon regionálních funkcí“). Vychází z obecných principů mezinárodních doporučení vydaných Mezinárodním sdružením knihovnických asociací (IFLA) „Služby veřejných knihoven“, „Směrnice pro služby knihoven mládeži“ a „Směrnice pro služby dětských knihoven“.

Národní knihovna ČR, Praha 2017, 1. vydání, 20 s.

ISBN 978-80-7050-689-9 (tištěná verze)

ISBN 978-80-7050-691-2 (elektronická verze)

The Strategy for the Development of Libraries in the Czech Republic for 2017–2020

Anglická verze *Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017–2020*.

Ministerstvo kultury ČR a Národní knihovna ČR, Praha 2017, 1. vydání, 29 s.

Dostupné z: <http://ipk.nkp.cz/docs/TheStrategy20172020.pdf>

ISBN 978-80-7050-686-8 (online)

Václav Koranda mladší. Utravvistický administrátor a literát

Jindřich Marek

Univerzitní mistr, církevní úředník a autor mnoha polemických spisů, Václav Koranda mladší (kolem 1425–1519), byl čelným představitelem třetí generace českého utravismu. Autor publikace věnuje pozornost zejména Korandově osobní knihovně, z níž se dodnes dochovalo více než 70 svazků. Sledované období bylo z hlediska vývoje knižní kultury v mnoha ohledech převratné: vedle rukopisů se jako komunikační médium stále více prosazovaly tištěné knihy. Významné kulturní změny přelomu 15. a 16. století se projevilily jak v Korandově literární činnosti, tak i ve skladbě jeho knihovny.

Národní knihovna ČR a Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2017, 1. vydání, 260 s.

ISBN 978-80-7050-693-6 (Národní knihovna České republiky)

ISBN 978-80-7422-586-4 (Nakladatelství Lidové noviny)

Národní knihovna České republiky

Výroční zpráva 2016

Výroční zpráva instituce shrnuje podstatné události a oblasti působení v roce 2016.

Národní knihovna ČR, Praha 2017.

Dostupné z: <http://www.nkp.cz/soubory/ostatni/vz2016.pdf>

ISBN 978-80-7050-681-3

ISSN 1804-8625 (online)

National Library of the Czech Republic Annual Report 2015

Překlad Moudrý překlad, s.r.o.

Anglická verze výroční zprávy Národní knihovny ČR za rok 2015.

Národní knihovna ČR, Praha 2016.

Dostupné z: <http://www.en.nkp.cz/files/other/ar2015.pdf>

ISSN 1804-8633 (online)

National Library of the Czech Republic Annual Report 2014

Překlad Moudrý překlad, s.r.o.

Anglická verze výroční zprávy Národní knihovny ČR za rok 2014.

Národní knihovna ČR, Praha 2015.

Dostupné z: <http://www.en.nkp.cz/files/other/ar2014.pdf>

ISSN 1804-8633 (online)

b) periodika

Knihovna

Roč. 28, č. 1, 2 (2017)

Odborný časopis pro obor knihovnictví a informační věda s přesahem do hraničních oborů.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 2x ročně.

Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz>

ISSN 1801-3252

ISSN 1802-8772 (online)

Knihovna plus

Roč. 13, č. 1, 2 (2017)

Elektronický časopis pro obor knihovnictví a informační věda a související obory.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 2x ročně.

Dostupné z: <http://knihovnaplus.nkp.cz>

ISSN 1801-5948 (online)

O. K. – Ohlášené knihy

Roč. 25, č. 1–24 (2017)

Elektronické periodikum přinášející přehled o knihách ohlášených Národní agentuře ISBN v ČR, Národní agentuře ISMN v ČR a Agentuře CIP. Jedná se o expresní informace určené knihovnám, nakladatelům, knihkupcům a distributorům.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 24x ročně.

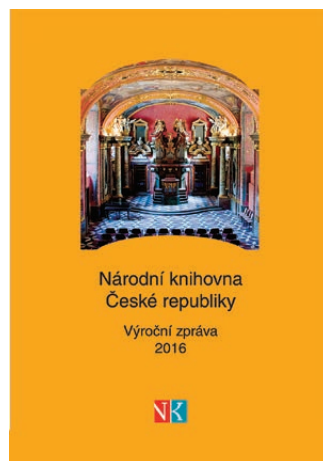
Dostupné z: <http://aleph.nkp.cz/web/ok.htm>

ISSN 1801-6391 (online)

Přirůstky odborné literatury ve fondu Slovanské knihovny

Roč. 27 (43), č. 1–4 (2017)

Elektronický čtvrtletník, který informuje o nových titulech ve fondu SK. Knihy jsou tříděny tematicky podle MDT.

II. Publikace Slovanské knihovny

Můj milý, jdeš-li v létě Ruskem

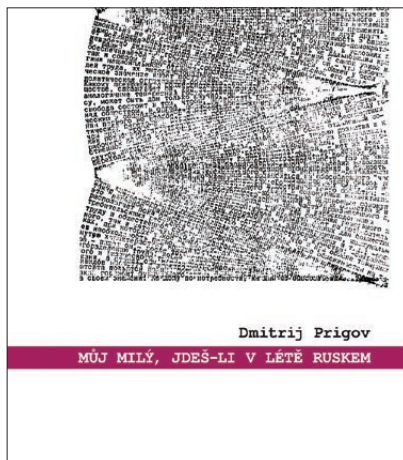
Dmitrij Prigov

Výbor představuje první knižní publikaci českých překladů z díla Dmitrije Alexandoviče Prigova (1940–2007), ruského básníka, výtvarného umělce a performera, jednoho ze zakladatelů takzvaného moskevského konceptualismu, klasika ruského kulturního kánonu konce 20. a počátku 21. století. Vydání knihy sleduje tři cíle: 1) představit Prigovo dílo v jeho mimořádné žánrové rozmanitosti od poezie a ukázek rozsáhlých próz až po drobnější formy; 2) pokusit se ve formátu tradiční knihy zprostředkovat multimediální povahu jeho tvorby – psal a přednášel své texty v podobě performance, byl spisovatelem a výtvarníkem v jedné osobě, vytvářel objekty a instalace, intervenoval svými díly do veřejného prostoru; 3) ukázat jeho dílo z mnoha zorných úhlů: výbor totiž vznikl spoluprací osmi překladatelů. Toto redakčně náročné řešení umožnilo každému účastníkovi vybrat si z rozsáhlé Prigovovy tvorby to, co považuje za sobě nejbližší a nejnaléhavější.

Knihu doplňují tři odborné studie o Prigovově díle. Svazek edičně připravil Tomáš Glanc.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2017, 1. vydání, 328 s., (Publikace Slovanské knihovny; 79).

ISBN 978-80-7050-685-1

Přetržený náhrdelník

Maxim Bahdanovič

Výbor z díla Maxima Bahdanoviče vychází u příležitosti 100. výročí úmrtí tohoto běloruského básníka. Jde o první ucelený český překlad jeho básní, které jsou důležitým příspěvkem k pochopení složitého historického osudu Bělorusů v minulém století.

Maxim Bahdanovič (1891, Minsk – 1917, Jalta) se dožil pouhých pětadvaceti let, za svého života vydal jedinou sbírku básní *Vjanok* (Věvec, Vilno 1913), přesto je považován za jednoho ze zakladatelů moderní běloruské literatury. Ovlivnil všechny pozdější generace běloruských tvůrců a ze všech klasiků běloruského obrozeneckého období zůstává dodnes nejčtenější. Výbor Bahdanovičovy poezie uspořádal, z běloruštiny přeložil a komentářem opatřil Max Šcur, do češtiny přebásnil Jan Frolík. Kniha vyšla ve spolupráci s „Mezinárodním sdružením Občanské Bělorusko“.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2017, 1. vydání, 118 s., (Publikace Slovanské knihovny; 80).

ISBN 978-80-7050-692-9

Slovanská knihovna / Slavonic Library

Propagační obrazová brožura informující o historii Slovanské knihovny (odboru Národní knihovny ČR zaměřeného na slavistiku) a přibližující složení jejich fondů. Jde o popularizační publikaci vydanou ve společné česko-anglické verzi, která je určena široké veřejnosti.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2017, 1. vydání
ISBN 978-80-7050-678-3

Zakon soprativlenija raspadu. Osobnosti prozy i poezii Varlama Šalamova i ich vosprijatije v načale XXI veka. Sbornik naučnych trudov

Kniha publikuje odborné referáty přednesené účastníky mezinárodní konference „Zákon o odporu rozpadu. Zvláštnosti prózy a poezie Varlama Šalamova a jejich vnímání na počátku 21. století“, která se uskutečnila v Praze ve dnech 17.–19. září 2013. Příspěvky jsou uveřejněny v ruštině spolu s krátkými resumé v češtině, ruštině a angličtině.

Ve svých textech autoři odhalili nové stránky života a tvorby ruského spisovatele a básníka Varlama Tichonoviče Šalamova (1907–1982), věnovali se jak tvorbě prozaické, tak analýze tvorby básnické. Samostatný panel se zaměřil na problematiku překladů Šalamovových textů do různých světových jazyků a metodologii jejich překladu. V textech byla v porovnání s ostatními konferencemi věnovanými Šalamovovi akcentována etická problematika jeho tvorby, přičemž pozornost logiky poutala jeho specifická poezie.

Doprovodem knihy je dvacet dosud nepublikovaných básní Varlama Šalamova nově objevených v autorově literární pozůstalosti uložené v Ruském státním archivu literatury a umění v Moskvě.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha – Moskva 2017, 1. vydání, 470 s., (Publikace Slovanské knihovny; 81).

ISBN 978-80-7050-680-6

III. Ostatní

Stolní kalendář 2018

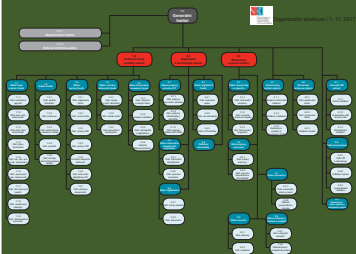
Čtenářův svět

Kalendář obsahuje tematické koláže výtvarníka Miroslava Huptycha, které jsou doplněny citáty.

Národní knihovna ČR, Praha 2017,
rozměr 29 x 15 cm.

Přílohy

Dárci

Národní knihovna ČR děkuje nejen všem jmenovitě uvedeným dárcům, ale i dalším občanům, kteří knihovnu obdarovali anonymně.

Knižní dary

A

Abadžijeva Magdalena
Sofie, Bulharsko

ADALBERT STIFTER VEREIN
Mnichov, Německo

AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.
Praha, Česko

ALBERTINA ICOME PRAHA, s. r. o.
Praha, Česko

Alexandrova Jekaterina
Moskva, Rusko

Alušíková Marie
Praha, Česko

Andrle Zdeněk
Praha, Česko

ANGLO-AZERBAIJANI YOUTH SOCIETY
Baku, Ázerbájdžán

Anutrijev Sergej
Mariánské Lázně, Česko

ARCHITECT PLUS, s. r. o.
Praha, Česko

ASOCIACE MUZEÍ A GALERIÍ ČR
Praha, Česko

ASSOCIATION INTERNATIONALE DE BIBLIOPHILIE
Paříž, Francie

ASTRONOMICKÝ INSTITUTE SAV
Tatranská Lomnica, Slovensko

Avramova Cvetanka
Sofie, Bulharsko

A2
Praha, Česko

B

Babij Alexej
Krasnojarsk, Rusko

Babina Natalija
Voroněž, Rusko

Babka Lukáš
Praha, Česko

Badol-Bertrand Florence
Paříž, Francie

Baloun Karel
San Francisco, USA

Barbarunova Zoja
Praha, Česko

Baron Roman
Praha, Česko

Bäumler Harald
Amberg, Německo

Bazilevskij Andrej
Moskva, Rusko

Bělohávek Alexander
Praha, Česko

BIBLIOTECA SIBILA-FUNDACIÓN BBVA
DE POESÍA EN ESPAÑOL
Sevilla, Španělsko

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA MIKOŁAJA
KOPERNIKA
Toruň, Polsko

Bílová Marie
Náchod, Česko

BLANKA PRAGENSIS FÖRLAG
Norrköping, Švédsko

Blinka Jakub
Praha, Česko

Bonušová Jitka
Praha, Česko

Bouček Jaroslav
Praha, Česko

BRITISH LIBRARY
Londýn, Velká Británie

Brod Petr
Praha, Česko

Bublová Eva
Praha, Česko

C

CARL FRIEDRICH VON SIEMENS STIFTUNG
Mnichov, Německo

CENTRE EUROPÉEN D'ENSEIGNEMENT
ET DE RECHERCHE EN ÉTHIQUE
Štrasburk, Francie

CENTRO INTERNAZIONALE STUDI DI ESTETICA
Palermo, Itálie

CENTRUM INFORMAČNÍCH A KNIHOVNICKÝCH
SLUŽEB VŠE
Praha, Česko

COMMISSARIAT GÉNÉRAL AUX RELATIONS INTER-
NATIONALES DE LA COMMUNAUTÉ FRANCOISE
DE BELGIQUE
Brusel, Belgie

COMUNE DI BOLZANO
Bolzano, Itálie

CRNOGORSKI KULTURNI FORUM
Cetinje, Černá Hora

CRNOGORSKO NARODNO POZORIŠTE
Podgorica, Černá Hora

Cvetkov Aleksej
Moskva, Rusko

Č

Čajka František
Praha, Česko

Čelebić Gojko
Podgorica, Černá Hora

Čermák Václav
Praha, Česko

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
Praha, Česko

Čikurova O.
Sarapul, Rusko

D

Dąbrowski Dariusz
Krakov, Polsko

Daniel Ondřej
Praha, Česko

DANUBE INSTITUTE
Budapešť, Maďarsko

Demenok Jevgenij
Praha, Česko

Djorem Veso
Praha, Česko

Dlouhý Jan
Praha, Česko

Dmitrijevič Nikolaj
Jekatěrinburg, Rusko

DOM RUSSKOHO ZARUBEŽJA IMENI ALEK-
SANDRA SOLŽENICYN
Moskva, Rusko

Dorovský Ivan
Brno, Česko

Drahoňovský Jan
Lomnice nad Popelkou, Česko

Drews Peter
Freiburg, Německo

Dronov Michail
Moskva, Rusko

Dufková Vlasta
Praha, Česko

Dzygivskij Pavel
Petrohrad, Rusko

E

ECONOMIA, a. s.
Praha, Česko

EDITURA UNIVERSITARĂ
Bukurešť, Rumunsko

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN
Praha, Česko

EMP MUSIC, s. r. o.
Zlín, Česko

Engelstein Laura
Chicago, USA

ETNOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

EUROPEAN AZERBAIJAN SOCIETY
Londýn, Velká Británie

EUROPEAN NETWORK REMEMBRANCE
AND SOLIDARITY
Varšava, Polsko

F

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD UK
Praha, Česko

FAKULTA STAVEBNÍ ČVUT
Praha, Česko

FAKULTET ZA CRNOGORSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST
Cetinje, Černá Hora

Fesenko Mychajlo
Praha, Česko

Filipčuk Zenovija
Lvov, Ukrajina

Filipovič Jelena
Praha, Česko

FILOZOFICKÁ FAKULTA KATOLÍCKEJ UNIVERZITY
V RUŽOMBERKU
Ružomberok, Slovensko

FILOZOFICKÁ FAKULTA MASARYKOVY UNIVERZITY
Brno, Česko

FILOZOFICKÁ FAKULTA OSTRAVSKÉ UNIVERZITY
Ostrava, Česko

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

Fodoran Florin
Rumunsko

FONDAZIONE PER LE SCIENZE RELIGIOSE
GIOVANNI XXIII
Boloňa, Itálie

FORSCHUNGSSTELLE OSTEUROPA BREMEN
Brémy, Německo

Franke Berthold
Berlín, Německo

Fronk Václav
Praha, Česko

Fryje Jakub
Praha, Česko

Furmanyuk Yuliya
Praha, Česko

G

G. HENLE VERLAG
Mnichov, Německo

GALLERY SILVER PLANNING
Ósaka, Japonsko

Gallik Ján
Nitra, Slovensko

GERMAN HISTORICAL INSTITUTE
Washington, USA

Gillam Tony
Nottingham, Velká Británie

Glanc Tomáš
Praha, Česko

GOETHE-INSTITUT
Praha, Česko

GORIŠKA KNJIŽNICA FRANCETA BEVKA
Nova Gorica, Slovinsko

GOSUDARSTVENNAJA PUBLIČNAJA
ISTORIČESKAJA BIBLIOTEKA ROSSII
Moskva, Rusko

GOVERNMENT PR AND MEDIA OFFICE
Lublaň, Slovinsko

H

Habaj Michal
Bratislava, Slovensko

Habijanec Siniša
Bratislava, Slovensko

Halas Borys
Užhorod, Ukrajina

HELVETICA & TEMPORA, spol. s r. o.
Praha, Česko

Hermann-Schneider Hildegard
Innsbruck, Rakousko

Hill George R.
Bergenfield, USA

Hlaváček Petr
Praha, Česko

HNUTÍ SPOLUPRACUJÍCÍCH ŠKOL R
Praha, Česko

Hochmannová Jana
Ostrava, Česko

HOLLITZER VERLAG
Vídeň, Rakousko

Honyšová Julie
Praha, Česko

Hrabáková Marta
Praha, Česko

Hradil Radomil
Praha, Česko

Hruša Alexandr
Minsk, Bělorusko

Husejnova Olena
Kyjev, Ukrajina

CH

Chazan Vladimír
Jeruzalém, Izrael

Chodovenko A.V.
Dněpropetrovsk, Ukrajina

Christian Donna
Arlington, USA

I

Ilić Marija
Bělehrad, Srbsko

INFORMACIONNO-KUL'TURNYJ CENTR RUSSKAJA
EMIGRACIJA
Petrohrad, Rusko

INSTITUT BOHUSLAVA MARTINŮ
Praha, Česko

INSTITUT DE HAUTES ÉTUDES INTERNATIONALES
ET DU DÉVELOPPEMENT
Ženeva, Švýcarsko

INSTITUT FÜR ÖSTERREICHISCHE GESCHICHTS-
FORSCHUNG
Vídeň, Rakousko

INSTITUT TEREZÍNSKÉ INICIATIVY
Praha, Česko

INSTITUT ZA ETNOLOGIJU I FOLKLORISTIKU
Záhřeb, Chorvatsko

INSTITUT ZA ISTORIJU
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

INSTITUT ZA NOVIJU ISTORIJU SRBIJE
Bělehrad, Srbsko

INSTITUTE OF PALEOBIOLOGY POLISH ACADEMY
OF SCIENCES
Varšava, Polsko

INSTITUTUL NATIONAL DE INVENTICA
Jasy, Rumunsko

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Varšava, Polsko

INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR SOCIALE
GESCHIEDENIS
Amsterdam, Nizozemsko

INTERNATIONAL ART VILLAGE
Tokio, Japonsko

INTERNATIONAL LABOUR OFFICE
Ženeva, Švýcarsko

INTERNATIONALE VERENIGING VOOR
NEERLANDISTIEK
Tilburg, Nizozemsko

IRS-HERITAGE
Baku, Ázerbájdžán

Ivanič Peter
Nitra, Slovensko

Ivanova D.
Bratislava, Slovensko

J

JABOK – VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA SOCIÁLNĚ
PEDAGOGICKÁ A TEOLOGICKÁ
Praha, Česko

Jäger Wolfgang
Bruchköbel, Německo

Jamajkin Valentin
Minsk, Bělorusko

Jamajkina Irina
Minsk, Bělorusko

Janiec-Nyitrai Agnieszka
Varšava, Polsko

Javors'ka Halyna
Kyjev, Ukrajina

JEDNOTA – NOVINOVĚ VYDAVATELSKÁ INSTITUTE
DARUVAR
Daruvar, Chorvatsko

Jegereva Irina
Simferopol, Ukrajina

Jeništa Alexandr
Olomouc, Česko

Jesaulov Andrej
Barnaul, Rusko

Jesipov Valerij
Vologda, Rusko

Ježek Václav
Prešov, Slovensko

Judina Marie
Praha, Česko

Judkevič Tatjana
Moskva, Rusko

K

Kadlec Petr
Praha, Česko

KAMENĚ
Codogno, Itálie

Kapucián Radan
Sušice, Česko

Kazarin Vladimír
Kyjev, Ukrajina

Kinter Vojtěch
Děčín, Česko

KNIHAŘSTVÍ JOSEF PÁCHA
Hradec Králové, Česko

KNIHOVNA AGENTURY OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČR
Praha, Česko

KNIHOVNA AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNIHOVNA ANGLISTIKY A AMERIKANISTIKY
FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA CELETNÁ FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA EDUARDA PETIŠKY
Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Česko

KNIHOVNA FILOSOFICKÉHO ÚSTAVU AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNIHOVNA FONETICKÉHO ÚSTAVU FILOZOFICKÉ
FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ NÁROD-
NÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU
Praha, Česko

KNIHOVNA HISTORICKÉHO KABINETU FILOZOFIC-
KÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA HUNGARISTIKY FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA J. P. ONDOKA TEOLOGICKÉ FAKULTY JIHOČESKÉ UNIVERZITY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko

KNIHOVNA JANA DRDY
Příbram, Česko

KNIHOVNA JÁNA LANGOŠE ÚSTAVU PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ
Praha, Česko

KNIHOVNA JANA PALACHA FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA MATĚJE JOSEFA SYCHRY
Žďár nad Sázavou, Česko

KNIHOVNA MORAVSKÉ GALERIE V BRNĚ
Brno, Česko

KNIHOVNA MUZEA MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM
Ústí nad Labem, Česko

KNIHOVNA NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE
Praha, Česko

KNIHOVNA ORIENTÁLNÍHO ÚSTAVU AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNIHOVNA PRÁVNICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA ROMÁNSKÝCH STUDIÍ FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA SEMINÁŘE INDOLOGIE FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA SLOVANSKÉHO SEMINÁŘE FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA ÚSTAVU BLÍZKÉHO VÝCHODU A AFRIKY FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA ÚSTAVU DÁLNÉHO VÝCHODU FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA ÚSTAVU DĚJIN UMĚNÍ AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNIHOVNA ÚSTAVU FILOSOFIE A RELIGIONISTIKY FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA ÚSTAVU GERMÁNSKÝCH STUDIÍ FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA ÚSTAVU PRO ARCHEOLOGII FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA ÚSTAVU SROVNÁVACÍ JAZYKOVĚDY FILOZOFICKÉ FAKULTY UK
Praha, Česko

KNIHOVNA VÁCLAVA ČTVRTKA V JIČÍNĚ
Jičín, Česko

KNIHOVNA ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE
Praha, Česko

Kodin Jevgenij
Smolensk, Rusko

Kolodnyčkyj Stepan
Pidhajci, Ukrajina

Komendová Jitka
Olomouc, Česko

Kończal Kornelia
Varšava, Polsko

KONGRES POLÁKŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ
Český Těšín, Česko

Kopřivová Anastasia
Praha, Česko

Korbel Luděk
Daruvar, Chorvatsko

KOREANISCHE ZENTRALE FÜR TOURISMUS
Frankfurt nad Mohanem, Německo

Kornějevskij Denis
Jekatěrinburg, Rusko

Kouba Miroslav
Praha, Česko

Kovaľ Roman
Kyjev, Ukrajina

Král Tomáš František
Praha, Česko

Králik Roman
Nitra, Slovensko

Krines Jan
Praha, Česko

Krjukova Larisa
Tomsk, Rusko

Kručinin Alexandr
Jekatěrinburg, Rusko

Krupa Kazimierz
Rzeszów, Polsko

Krupoviča Elina
Riga, Lotyšsko

Krušynska Olena
Lvov, Ukrajina

Kubánková Veronika
Praha, Česko

Kukabaka Michas'
Minsk, Bělorusko

Kulacký Valerij
Chomutov, Česko

Kuzkin Andrej
Moskva, Rusko

Kvítek Martin
Praha, Česko

L

Lajuk Myroslav
Kyjev, Ukrajina

Lehárová Daniela
Praha, Česko

LEIBNIZ-INSTITUT FÜR AGRARENTWICKLUNG
IN TRANSFORMATIONSÖKONOMIEN
Halle, Německo

Lemeškin Ilja
Praha, Česko

LEOPOLD MUSEUM
Víděň, Rakousko

Levkun Jaroslav
Horodenka, Ukrajina

LEVNÉ KNIHY, a. s.
Praha, Česko

Lexová Olga
Praha, Česko

LIETUVOS MOKSLŲ VRUBLEVSKIŲ AKADEMIJOS
BIBLIOTEKA
Vilnius, Litva

Linda Jaromír
Bělehrad, Srbsko

Liščenjuk Nikolaj
Moskva, Rusko

Lomonosova Marina
Syktyvkar, Rusko

Lupić Ivan
Záhřeb, Chorvatsko

Lyons Kindlerová Rita
Praha, Česko

M

Magid Sergej
Praha, Česko

Machoninová Alena
Praha, Česko

Maljarčuk Tanja
Ivano-Frankivsk, Ukrajina

Marková Bohuslava
Praha, Česko

Marković Dragan
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Marković Zvezdana
Praha, Česko

Martinović Ivica
Dubrovnik, Chorvatsko

MASARYKOVA UNIVERZITA
Brno, Česko

Maskalyk Pavlo
Prešov, Slovensko

Matković-Vlašić Ljiljana
Záhřeb, Chorvatsko

Mauelová Barbora
Praha, Česko

Mazalová Ludmila
Martin, Slovensko

Mazancová Dagmar
Praha, Česko

Mervart Pavel
Červený Kostelec, Česko

Mesiarkin Adam
Bratislava, Slovensko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA BENEŠOV
Benešov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA ČELÁKOVICE
Čelákovice, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA DĚČÍN
Děčín, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA JIHLAVA
Jihlava, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA MILOVICE
Milovice, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA ŽATEC
Žatec, Česko

MĚSTSKÉ MUZEUM V JAROMĚŘI
Jaroměř, Česko

MEZINÁRODNÍ KOMISE PRO OCHRANU LABE
Magdeburk, Německo

Milčev Nikolaj
Sofie, Bulharsko

MINISTARSTVO KULTURE REPUBLIKE HRVATSKE
Záhřeb, Chorvatsko

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY
Praha, Česko

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
Praha, Česko

MIPP INTERNATIONAL
Brooklyn, USA

Mironova Jelena
Moskva, Rusko

Miška Jan Jaroslav
Ostrava, Česko

MLADÁ FRONTA, a. s.
Praha, Česko

Mnuchin Lev
Moskva, Rusko

Morenec Viktor
Kyjev, Ukrajina

Moser Michael
Vídeň, Rakousko

Mujanović Mihad
Praha, Česko

MUSIK EDITION RÉCIT
Straubing, Německo

Mušinka Mikuláš
Prešov, Slovensko

Muzyčko Oleksandr
Oděsa, Ukrajina

Myslivečková Hana
Olomouc, Česko

N

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Záhřeb, Chorvatsko

NACYJANAL'NAJA BIBLIJATĚKA BELARUSI
Minsk, Bělorusko

NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ DMITRIJ SEČIN
Moskva, Rusko

NAKLADATELSTVÍ SONM
Sofie, Bulharsko

NAKLADATELSTVÍ TABERNAKUL
Skopje, Makedonie

Narbutas Sigitas
Vilnius, Litva

NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVA-
CÍ PROGRAMY
Praha, Česko

NÁRODNÍ ARCHIV
Praha, Česko

NÁRODNÍ GALERIE
Praha, Česko

NÁRODNÍ INSTITUT PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ
Plzeň, Česko

NÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

NÁRODNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM V PRAZE
Praha, Česko

NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY
Strážnice, Česko

NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ ÚSTAV JOSEFA HLÁVKY
Praha, Česko

NATIONAL LIBRARY OF THE REPUBLIC OF KA-
ZAKHSTAN
Astana, Republika Kazachstán

NATIONAL LIBRARY OF TURKEY
Ankara, Turecko

NATIONAL UNIVERSITY OF POLITICAL STUDIES
AND PUBLIC ADMINISTRATION
Bukurešť, Rumunsko

Nečasová Jindra – Nardelli
Praha, Česko

Nedosekin Pavel
Brusel, Belgie

Neuls Filip
Olomouc, Česko

Neuman Shalom T.
New York, USA

Nevskaja Tat'jana
Stavropol, Rusko

Newerkla Stefan Michael
Vídeň, Rakousko

Nikitassova Plamena
Basilej, Švýcarsko

NIPPON FOUNDATION
Tokio, Japonsko

Niubo Marc
Praha, Česko

Novoselova Veronika
Praha, Česko

Nowak Krzysztof
Katovice, Polsko

O

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ LUKA PRAHA
Praha, Česko

OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI
Liberec, Česko

OBŠČESTVO „MEMORIAL“
Moskva, Rusko

OBŠČESTVO VOZVRAŠČENIJE
Moskva, Rusko

ODDĚLENÍ VĚDECKÝCH INFORMACÍ PŘI MINIS-
TERSTVU ZDRAVOTNICTVÍ ČR
Praha, Česko

Ognjenović Nenad
Bělehrad, Srbsko

Opelík Jiří
Praha, Česko

ÖSTERREICHISCHE NATIONALBIBLIOTHEK
Vídeň, Rakousko

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
Ostrava, Česko

OTVORNENI KULTURNI FORUM
Cetinje, Černá Hora

Ovčinnikova Vera
Jekatěrinburg, Rusko

P

Padjak Valerij
Užhorod, Ukrajina

Panuš Bernard
Praha, Česko

Papík Richard
Praha, Česko

Pasternak Taťjana
Vyazma, Rusko

Pastuović Romana
Praha, Česko

Pavliv Oleh
Praha, Česko

Pavlović Boris
Banja Luka, Bosna a Hercegovina

PEDAGOGICKÁ FAKULTA OSTRAVSKÉ UNIVERZITY
Ostrava, Česko

Pejs Oldřich
Praha, Česko

Penčev Vladimír
Sofie, Bulharsko

Peprník Jaroslav
Olomouc, Česko

Petkova Galina
Sofie, Bulharsko

Petrášková Zuzana
Praha, Česko

Picková Dana
Praha, Česko

Piskovskij Jurij
Kyjev, Ukrajina

Poláček Luboš
Kladno, Česko

Polansky Patricia
Honolulu, USA

Poljakov Fedor
Vídeň, Rakousko

Polka Pavel
Praha, Česko

POLSKÝ INSTITUT
Praha, Česko

Popov Kirill
Moskva, Rusko

Pospíšil Ivo
Brno, Česko

Pozaić Zdenka
Záhřeb, Chorvatsko

PRAGO MEDIA, s. r. o.
Praha, Česko

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
Prešov, Slovensko

Primorac Branka
Záhřeb, Chorvatsko

Primorac Strahimir
Záhřeb, Chorvatsko

PROVINCIE BRATŘÍ FRANTIŠKÁNŮ
Praha, Česko

Příbylová Jarmila
Praha, Česko

Putna Martin C.
Praha, Česko

R

Radenski Atanas
Plovdiv, Bulharsko

Radovi
Praha, Česko

Rajmont Filip
Praha, Česko

RAKOUSKÝ KULTURNÍ INSTITUT
Praha, Česko

Ramazanova Džamilja
Moskva, Rusko

Raška Francis D.
Praha, Česko

REGIONÁLNA ROZVOJOVÁ AGENTÚRA SKALICA
Skalica, Slovensko

Regula Milan
Praha, Česko

RENAISSANCE BOOKS
Kent, Velká Británie

Rentsch Ivana
Hamburg, Německo

Repin Vitali
Minsk, Bělorusko

Rogatchevskaia Jekaterina
Londýn, Velká Británie

ROMANIAN INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS
Bukurešť, Rumunsko

Rybakov Sergej
Moskva, Rusko

Ř

Řezníček Ladislav
Praha, Česko

S

SÄCHSISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
ZU LEIPZIG
Lipsko, Německo

Salejev Vadim
Minsk, Bělorusko

Sarkanis Alberts
Praha, Česko

Savčenkova T. P.
Išim, Rusko

Savić Danka
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE
Podgorica, Černá Hora

SCIO.CZ, s. r. o.
Praha, Česko

SCRIPTORIUM
Dolní Břežany, Česko

SDRUŽENÍ ACKERMANN-GEMEINDE
Praha, Česko

SDRUŽENÍ OBČANŮ CHORVATSKÉ NÁRODNOSTI
V ČR
Jevišovka, Česko

SEKRETARIÁT ČESKÉ KOMISE PRO UNESCO
Praha, Česko

Selinić Slobodan
Bělehrad, Srbsko

SEMAFOR, s. r. o.
Praha, Česko

SEVEROČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA
Ústí nad Labem, Česko

Schelle Karel
Brno, Česko

Schreiber Eduard
Rakousko

Schulzeovi
Marburk, Německo

Sizjakin Roman
Izrael

Sladová Jana
Olomouc, Česko

ŚLĄSKIE CENTRUM KULTURY
Katovice, Polsko

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Opava, Česko

SLOVANSKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ KNIŽNICA
Martin, Slovensko

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM
Bratislava, Slovensko

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM – MÚZEUM
UKRAJINSKEJ KULTÚRY
Svidník, Slovensko

SLOVENSKÝ PAMIATKOVÝ ÚSTAV
Bratislava, Slovensko

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

Sokolinskij Jevgenij
Petrohrad, Rusko

Someš Jaroslav
Praha, Česko

Sovilij Milan
Praha, Česko

SPOLEČNOST PRO CÍRKEVNÍ PRÁVO
Praha, Česko

SPOLEČNOST PŘÁTEL LUŽICE
Praha, Česko

SPOLOČNOSŤ PRO HISTORIA
Bratislava, Slovensko

Srbková Ivana
Praha, Česko

STATE ADMINISTRATION OF PRESS, PUBLICATION,
RADIO, FILM AND TELEVISION
Peking, Čína

STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV V PRAZE
Praha, Česko

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV
Česká Lípa, Česko

Státník Dalibor
Praha, Česko

STIFTUNG PANORAMA ALTÖTTING
Altötting, Německo

Stojković Andreja
Praha, Česko

STUDENTSKÝ SPOLEK BABYLON
Praha, Česko

SUDETENDEUTSCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN UND KÜNSTE
Mnichov, Německo

SUDETENDEUTSCHES INSTITUT
Mnichov, Německo

Sucharovová L.
Praha, Česko

Sun Dagmar P.
Surrey, Velká Británie

SUPRAPHON, a. s.
Praha, Česko

Svatoň Vladimír
Praha, Česko

SVAZ ČESKÝCH KNIHKUPCŮ A NAKLADATELŮ
Praha, Česko

Syrochman Mychajlo
Užhorod, Ukrajina

Szabó Imrich
Bratislava, Slovensko

Š

Šandová Helena
Praha, Česko

Šaur Josef
Brno, Česko

Ščeblygina Irina
Moskva, Rusko

Ščedrina T. G.
Moskva, Rusko

Ščur Max
Praha, Česko

Šnicer Ihor
Užhorod, Ukrajina

Štencl Richard
Praha, Česko

Štorková Maliti Romana
Praha, Česko

Šustrová Petruška
Praha, Česko

Svatoň Vladimír
Praha, Česko

T

Táborovský Ondřej
Lipová-lázně, Česko

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Liberec, Česko

Tilšer Jiří
Praha, Česko

Tolstoj Ivan
Praha, Česko

Tribunskij Pavel
Moskva, Rusko

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
Trnava, Slovensko

Truchlá Klára
Praha, Česko

Tsurikov Vladimír von
Minneapolis, USA

Tymčuk Volodymyr
Lvov, Ukrajina

U

Ul'jankina Tatjana
Moskva, Rusko

UNITED NATIONS DEPARTMENT OF PUBLIC INFORMATION
New York, USA

UNIVERSITÄT HAMBURG
Hamburk, Německo

UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918“ DIN ALBA IULIA
Alba Iulia, Rumunsko

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA“
Jasy, Rumunsko

UNIVERSYTET PRZYRORDNICZO-HUMANISTYCZNY
Siedlce, Polsko

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Hradec Králové, Česko

UNIVERZITA KARLOVA
Praha, Česko

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI
Banská Bystrica, Slovensko

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Olomouc, Česko

UNIVERZITA PARDUBICE
Pardubice, Česko

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Zlín, Česko

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA V BRATISLAVE
Bratislava, Slovensko

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA V BRATISLAVE – PROJEKT SLOVENSKÁ KNIHOVNA
Bratislava, Slovensko

ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE SEVEROZÁPADNÍCH ČECH
Most, Česko

ÚSTAV MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ, v. v. i.
Praha, Česko

ÚSTAV PAMĚTI NÁRODA

Bratislava, Slovensko

ÚSTAV PRO SOUDOBÉ DĚJINY AV ČR, v. v. i

Praha, Česko

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ

Praha, Česko

ÚSTAV STÁTU A PRÁVA AV ČR, v. v. i

Praha, Česko

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INFORMACÍ

Praha, Česko

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA ČVUT V PRAZE

Praha, Česko

V

Vacek Jiří

Praha, Česko

Vaculčík Viktor

Bratislava, Slovensko

Valášková Naďa

Praha, Česko

Vaněčková Galina

Praha, Česko

Vedernikov Mikhail

Moskva, Rusko

Vešek Viktor

Ostrava, Česko

VELVYSLANECTVÍ BOSNY A HERCEGOVINY
V ČR

Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V MANILE

Manila, Filipíny

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V SOULU

Soul, Korea

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V TAŠKENTU

Taškent, Uzbekistán

VELVYSLANECTVÍ KOREJSKÉ REPUBLIKY V ČR

Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ LOTYŠSKÉ REPUBLIKY V ČR

Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ TURECKÉ REPUBLIKY
V PRAZE

Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ UKRAJINY V ČR

Praha, Česko

Velychko Hanna

Jezbořice, Česko

Vengerov Alexej

Moskva, Rusko

Vlašić Anita

Mostar, Bosna a Hercegovina

Vlašić Marija

Praha, Česko

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV BRATISLAVA

Bratislava, Slovensko

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV PRAHA

Praha, Česko

VOLGOGRADSKIJ GOSUDARSTVENNYJ

UNIVERSITET

Volgograd, Rusko

Volková Bronislava

Praha, Česko

Vološina Valentina

Omsk, Rusko

Vostrá Ingrid

Praha, Česko

Vukolić Nikola

Banja Luka, Bosna a Hercegovina

VÝBOR NÁRODNÍ KULTURY

Praha, Česko

VYDAVATELSTVÍ POLÍŠ

Praha, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ

UNIVERZITA OSTRAVA

Ostrava, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA TECHNICKÁ A EKONOMICKÁ
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

České Budějovice, Česko

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Brno, Česko

VÝZKUMNÝ ÚSTAV ŽELEZNIČNÍ, a. s.

Praha, Česko

W

WIENBIBLIOTHEK IM RATHAUS

Vídeň, Rakousko

Y

YONSHAP NEWS AGENCY

Soul, Korea

Young Jeffrey

Praha, Česko

Yunakov Oleg

New York, USA

Z

Zabijaka Iryna

Kyjev, Ukrajina

Zabijako Anna
Blagoveščensk, Rusko

Zahirović Hasan
Praha, Česko

ZAKARPATS'KA AKADEMIJA MYSTECTV
Užhorod, Ukrajina

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Plzeň, Česko

ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE V ČR
Praha, Česko

ZASTOUPENÍ FRANCOUZSKÉHO SPOLEČENSTVÍ
A VALONSKÉHO REGIONU BELGIE
Praha, Česko

Zavadilová Ida
Praha, Česko

Zeman Milan
Praha, Česko

Zilynskyj Bohdan
Praha, Česko

Zubko Peter
Bratislava, Slovensko

Ž

Železarova Radost
Sofie, Bulharsko

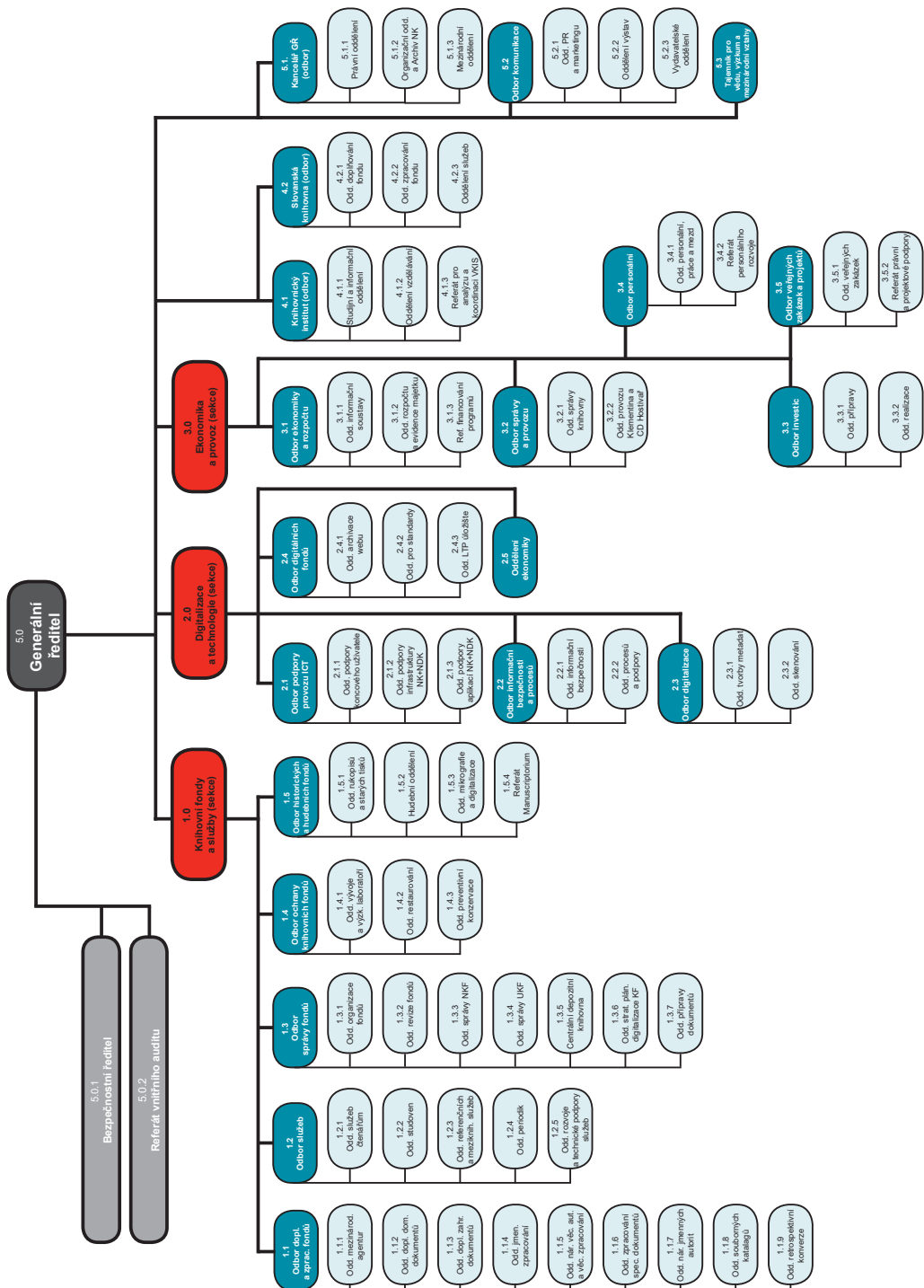
Žíla Ondřej
Praha, Česko

Finanční dary

Babka Lukáš
Praha, Česko

Honzík Jiří
Praha, Česko

NADACE ČESKÝ HUDEBNÍ FOND
Praha, Česko

Zaměstnanci

Abessi Lenka
Abrahám Miroslav
Adamaitis Zuzana
Adámková Pavlína
Andresová Ivana
Andrllová Romana
Auská Blanka
Babíčková Karolína
Babka Lukáš
Badura František
Bahenská Veronika
Bachmannová Helena
Balčev Nikolaj
Balíková Marie
Baratta Bertha
Barták Václav
Bartáková Areti
Bartl Zdeněk
Bartůňková Eva
Bařinová Kristýna
Behenská Radka
Ben Ammarová Jana
Bendlová Markéta
Beneš Libor
Benešová Ludmila
Beránková Viera
Bernovská Radka
Bežová Michaela
Bicanová Hana
Bilwachs Jan
Bilwachs Miloš
Blažíková Jana
Bokšová Monika
Boldan Kamil
Bolerazká Zuzana
Borková Hana
Bornová Hana
Borovičková Helena
Borská Věra
Bosáková Zdenka
Boumová Kristýna
Božek Iwona
Brčáková Martina
Broum Jan
Březinová Alžběta
Bubeníčková Darina
Budín Tomáš
Burešová Irena
Bychlová Andrea
Cajthamlová Anna
Carda Matěj
Cerhová Jana
Cеровská Ludmila
Cetkovská Šárka
Cimburková Marie
Cisáříková Karolína
Císařová Smítková Alena
Citová Jaroslava
Cubr Ladislav
Culková Jitka
Cvachová Hana
Čechová Martina
Čejková Kateřina
Černeková Zuzana
Černý Vladimír
Čížek Antonín
Čoudek Adam
Danielová Jaroslava
Demská Štefánia
Dimitrová Rumjana
Dlabal Miloš
Dobřanská Petra
Dohnal František
Dolejš Daniel
Doležal Radek
Doležalová Helena
Doležalová Veronika
Dostál Miloš
Dostálková Eva
Drnková Vašáková Zuzana
Drnovcová Michaela
Dřevíková Jana
Dvořáčková Světlana
Dvořák Michal
Dvořáková Helena
Dvořáková Jana
Egnerová Zuzana
Felčer Patrik
Felčer Petr
Fenciková Daniela
Ferkl Zdeněk
Fesenko Mykhaylo
Fialová Alena
Fialová Barbora
Fialová Jana
Fialová Renata
Fischer David
Fišerová Jaroslava
Foltýn Tomáš
Forgáčová Šárka
Forman Jaroslav
Forstová Eva
Francl Jan
Francová Dana
Frelichová Lucie
Frydrychová Ester
Fryje Jakub
Fuková Květuše
Fulík Jan
Furmanyuk Yuliya
Fülleová Zdenka
Gáčořová Martina
Gardelka Ivan
Garncarzová Marcela
Giebisch Roman
Ginzlová Eva
Gregorová Dagmar
Hadrava Michal
Hajáková Monika
Hájek Josef
Hájková Jana
Hájková Šárka
Handlová Radomíra
Hanuš Robert
Harasimowicz Marta Maria
Harvanová Valentína
Haškovcová Marie
Haváčková Tatiana
Havel Ondřej
Havlínová Ivana
Havránková Lucie
Hedvíková Květa
Hejnová Lenka
Hejnová Miroslava
Hejzlarová Julie
Hekrdlová Kateřina
Hemola Hanuš
Herbová Hedvika
Himalová Jana
Hlinomazová Zora
Hlušíčková Hana
Hodíková Eva
Hofbauerová Petra
Hochmalová Zuzana
Holancová Eva
Holanová Denisa
Holomek Jan
Holomek Miroslav
Hološková Tereza
Holoubková Monika
Honzík Miroslav
Hora Michal
Horák Jan
Horníčková Miluše
Horský Miroslav
Hortová Jarmila
Houdková Tamara
Hourová Michaela
Hrabáková Marta
Hrdlička Karel
Hrdličková Helena
Hrdličková Markéta
Hrodková Kamila
Hrochová Jaroslava
Hrubíšová Petra
Hrušková Monika
Hrzinová Jana
Hřebecká Dana
Hůlek Julius
Huňová Jana
Hybšová Jindřiška

Hynková Libuše
Chalupníčková Petruška
Chlubna František
Chomiaková Ladislava
Chorá Ivana
Chundelová Monika
Churaň Martin
Chýlová Petra
Ilgnerová Romana
Ilić Marija
Ivanovová Zina
Jakl Tomáš
Jankovcová Alena
Jankovcová Ivana
Jankovská Jaroslava
Janoušková Alena
Janoušková Jeanne
Janovský Jiří
Jansová Linda
Javoriková Petra
Javornická Eva
Jeřábek Antonín
Jeřábková Eva
Jindrová Jiskra
Jirasová Zdeňka
Jiroušek Václav
Jiřík František
Judina Marie
Jurka Roman
Juřicová Jitka
Kacvinská Irena
Káčer Robert
Kadlecová Věra
Kafková Pavlína
Kalivodová Veronika
Kantová Klára
Kapsa Václav
Karel Jan
Kárná Milena
Kasalová Karolína
Kašpárek Filip
Kaucká Eva
Kelemenová Eva
Kendeová Miroslava
Kestřánková Světlana
Kindl Daniel
Kindlová Ivana
Kinter Vojtěch
Klausová Irena
Klečka Ladislav
Kleňhová Marie
Klimek Tomáš
Klingerová Magda
Kloučková Marie
Knížek Petr
Knoll Adolf
Knollová Eva
Knollová Světlana
Kocanda Martin
Kočišová Pavlína

Koháčková Jarmila
Kohoutová Ludmila
Kolaříková Pavla
Kolářová Eva
Kolářová Helena
Konečná Alexandra
Konečná Mirka
Konůpková Marie
Kopečná Zuzana
Kopp Petr
Kordičová Hana
Korhoň Miloš
Kostarová Kateřina
Kostecký Jaroslav
Kostlánová Vlasta
Košťálová Karolína
Kotrba Pavel
Koudelková Zuzana
Kulová Simona
Koutníková Hana
Kozlová Lenka
Krajc Pavel
Králová Magda
Kramarzová Barbora
Kramplová Markéta
Krásný Miloš
Krčová Veronika
Krebes Jiří
Kreibich Rudolf
Krinková Helena
Kroupa Petr
Kroutil Jan
Křesalová Alena
Kříž Martin
Kubalová Tatána
Kubantová Jaroslava
Kubelková Marie
Kubíčková Hana
Kubík Tomáš
Kubištová Hana
Kukač Petr
Kulíková Lenka
Kunštát Zdeněk
Kupcová Pavla
Kupec Martin
Kůsová Stanislava
Kutmon Jitka
Kvapil Štěpán
Kvasnica Jaroslav
Kvašová Zuzana
Kvisová Lenka
Lastovecká Nora
Látal Petr
Látalová Jana
Léharová Daniela
Lehovec Ondřej
Lehrl Ondřej
Leitnerová Gabriela
Lemut Vostrá Ingrid
Lichtenbergová Edita

Ljubka Ivan
Ljubková Irena
Ljubková Kristýna
Ludvíček Josef
Luhan Jiří
Lukáčová Anastazia
Lukavec Jan
Lyons Kindlerová Rita
Lyubymenko Khrystyna
Macová Veronika
Magid Sergej
Mach David
Macháčková Marcela
Machotka Jaroslav
Machová Anna
Májová Klára
Makovcová Hana
Makrlíková Venuše
Malá Jaroslava
Malá Linda
Malinovská Evžena
Malotová Miroslava
Mamolátová-Vrbová Iva
Maňáková Irena
Mannová Karolina
Manoušková Zdenka
Manukjanová Hana
Marečková Helena
Marešová Jana
Maříková Kateřina
Mašát Ivan
Mašková Jarmila
Matějovič Jan
Matoušková Ludmila
Matušík Zdeněk
Matušková René
Mečířová Šárka
Mečkovský Ladislav
Měchurová Zdenka
Mevaldová Radka
Michálková Klára
Mika David
Mikšovská Nataša
Mikšovská Simona
Miláček Ivo
Milítká Jana
Milnerová Zuzana
Misterková Dita
Mišúr Martin
Mišura Vojtěch
Mišurcová Eva
Mlýnková Kateřina
Modráková Renáta
Moles Hana
Molitorisová Denisa
Moravcová Běla
Morávek Ivan
Moučková Barbora
Mračková Lucie
Mrnková Jana

Muchková Marcela
Mynaříková Dagmar
Nedvědová Simona
Nejedlý Tomáš
Nekolová Kateřina
Němcová Eva
Němec Michal
Němec Radoslav
Nemeškalová Hana
Neoralová Jitka
Neoralová Simona
Niubo Marc
Nová Hana
Novák Jiří
Nováková Jana
Nováková Ludmila
Nováková Zuzana
Novotná Helena
Novotná Johana
Novotná Zdeňka
Novotný Jan
Novotný Jaroslav
Nový Ondřej
Oliva Jakub
Ondroušek Zdeněk
Ondroušková Hana
Opavová Tereza
Opleštilová Hana
Orlová Jana
Ostráková Natalie
Pachtová Barbora
Pajerková Anna
Paličková Tereza
Panizza Zoja
Paseková Zuzana
Pašková Jaromíra
Päts Ene
Pavlíková Jiřina
Pazderová Šárka
Pazourová Michaela
Pěčová Jarmila
Peisertová Hana
Pejsarová Jana
Pejskarová Adéla
Pejsová Jitka
Pekárnová Štěpánka
Pelant Vojtěch
Peldřimovská Lenka
Perný Tomáš
Pešková Libuše
Petrášková Zuzana
Petříčková Monika
Pilař Jindřich
Pílková Irena
Pillerová Vladana
Píplová Petra
Plesníková Hana
Podhájecká Taťjana
Podhradská Narcisa
Podubecká Hana

Pochylá Marie
Pokorná Ludmila
Polák Petr
Poláková Dana
Poláková Renata
Polednová Zuzana
Poskočilová Lucie
Pospíchalová Dana
Pospíšilová Jana
Prášková Alena
Prchalová Jitka
Procházka Josef
Procházka Libor
Procházka Rudolf
Procházková Jarmila
Procházková Veronika
Prosecká Zdenka
Provazníková Radka
Prudil Martin
Příbyl Jaromír
Příbylová Jarmila
Příbylová Monika
Pšenčný Tomáš
Ptáčková Vladimíra
Pýchová Jana
Radneva Maria
Rákocy Veronika
Rejdová Tereza
Rezek František
Richter Vít
Richterová Alena
Roháčková Kateřina
Rohrová Dana
Roskovská Lucie
Rudišinová Barbora
Rumlenová Adéla
Růt Radek
Růžička Martin
Růžičková Pavlína
Růžičková Štěpánka
Rychetská Miroslava
Ředinová Milena
Řeháková Michaela
Řihák Josef
Saková Magda
Salačová Dominika
Salátová Renáta
Samková Monika
Sazamová Tereza
Sedláčková Jaroslava
Sektrová Jana
Servítová Magdalena
Schistková Anna
Schneeweis Marek
Schön Lukáš
Siwek Macáková Martina
Skákalová Věra
Sklenářová Veronika
Skopal Jan
Slaninová Ester

Smetana Daniel
Smetánková Martina
Smetanová Dana
Smolek Pavel
Smolková Zuzana
Sobotka Jan
Sokolová Eva
Sommerová Lucie
Součková Magda
Spáčil Jiří
Srbková Ivana
Staněk Karel
Stankiewiczová Dana
Stárková Jana
Stejskalová Kristýna
Stoudková Renáta
Strouhalová Marcela
Suchá Očková Jana
Světlíková Svojmíla
Svoboda Jaroslav
Svoboda Tomáš
Svobodová Eva
Svobodová Jaroslava
Svobodová Jitka
Svobodová Milada
Szymanská Olga
Šádek Kryštof
Šaffek Martin
Šandová Zdeňka
Šašková Hřibová Lucie
Šebrle Petr
Šedivá Eliška
Šejna Václav
Šejnová Hana
Šifta Ondřej
Šilhavá Eliška
Šimek Libor
Šimůnek František
Šindler Milan
Škořochová Jarmila
Škrobák David
Šlégrová Dagmar
Šmatová Kateřina
Šmidt Pavel
Šmidtová Jana
Šroubková Zuzana
Šrůt Rudolf
Štágllová Vlasta
Štastná Petra
Štěpánová Anna
Štěpánová Bedřiška
Štěpničková Jiřina
Štochlová Klára
Štorová Jana
Šubrová Eva
Šulc Jaroslav
Šulc Michael
Šulcová Lucie
Švábová Jaroslava
Švejda Jan

Švrčina Martin
Táborská Helena
Tadialová Elisabeth
Tafatová Věra
Tašková Jana
Tichá Ivana
Tovaryš Zdeněk
Trajkovová Libuše
Tregler Jiří
Trpálková Veronika
Truchlá Klára
Truxa Václav
Tvrdý Přemysl
Uhlíř Zdeněk
Ulrychová Radka
Ulverová Radana
Urbanová Veronika
Uvíra Adam
Vacek Jiří
Vackářová Jana
Vacková Ludmila
Vadlejchová Marie
Vajnerová Hana

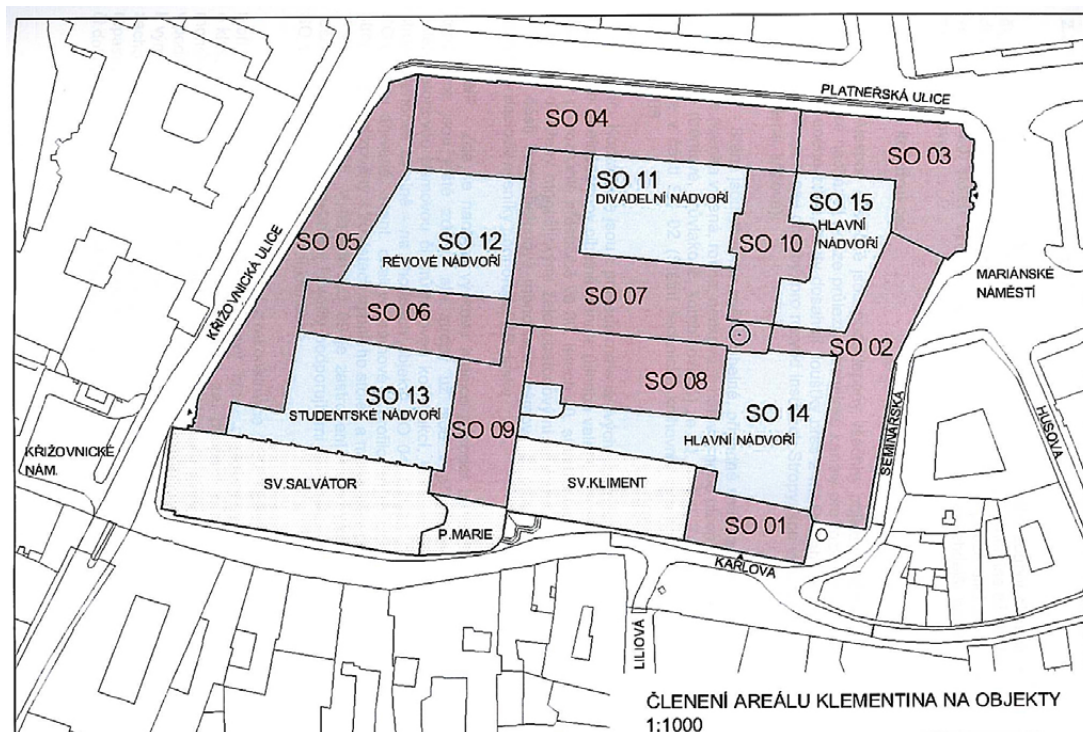
Válková Lenka
Vančatová Běla
Vaněček Bohumír
Vaňková Milena
Vaňoučková Lucie
Váša Alexandr
Vašek Zdeněk
Vavrošová Zuzana
Vávrová Petra
Vejražková Jana
Vejvoda Martin
Vernerová Irena
Veselá Petra
Veselý David
Veverka Karel
Viceníková Jana
Vileta Jakub
Vlasák Václav
Vlašic Marija
Vojtišek Jan
Vojtišková Helena
Vokurková Kateřina
Volná Kristýna

Vonásková Věra
Vondráčková Michaela
Vondráková Soňa
Voráčková Markéta
Votípka Karel
Vozár Zdenko
Vráblíková Vendula
Vřešťálová Dana
Wančová Nina
Warausová Zuzana
Wolfová Pavlína
Zahořík Radovan
Zálešáková Jana
Zátka Jan
Zděnková Libuše
Zeinertová Olga
Zelená Marie
Zemanová Věra
Zetková Ludmila
Zítka Jan
Zolotová Iveta
Žemličková Anna
Žížala Martin

Zkratky

AHMP	Archiv hlavního města Prahy
Aleph	Automated Library Expandable Program of Hebrew University
AV ČR	Akademie věd České republiky
bm	běžný metr
CASLIN	Czech and Slovak Library Information Network / Česká a slovenská knihovní informační síť
CENDARI	Collaborative European Digital Archive Infrastructure
CERL	Consortium of European Research Libraries
ČDK	Česká digitální knihovna
ČNB	Česká národní bibliografie
eDDO	electronic Documents Delivery / elektronické dodávání dokumentů
EDS	EBSCO Discovery Service (multivyhledávač)
EIZ	Elektronické informační zdroje
EOD	eBooks on Demand / Elektronické knihy na objednávku
FF UK	Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
FRM	Fond reprodukce majetku
HO	Hudební oddělení NK ČR
INTERPI	Interoperabilita v paměťových institucích
ISBN	International Standard Book Number / Mezinárodní standardní číslo knihy
IPK	Informace pro knihovny (portál)
JIB	Jednotná informační brána
KAV	Knihovna Akademie věd
KIV	Knihovnictví a informační věda
k. j.	knihovní jednotka
KKL	Knihovna knihovnické literatury
KKS	Kabinet pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i.
KNM	Knihovna Národního muzea
KPS	Knihopis českých a slovenských tisků
LTP	Long-Term Preservation
MARC 21	Machine Readable Cataloguing
MDT – MRF	Mezinárodní desetinné třídění / Master Reference File
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MK SR	Ministerstvo kultury Slovenské republiky
MLP	Městská knihovna v Praze
MMS	Mezinárodní meziknihovní služby
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MU	Masarykova univerzita v Brně
MUS	oborová brána Musica
MV ČR	Ministerstvo vnitra ČR
MZK	Moravská zemská knihovna v Brně
NA	Národní archiv
NAKI	Národní kulturní identita
NDK	Národní digitální knihovna
NK ČR	Národní knihovna ČR
NKC	elektronický katalog Národní knihovny
NKF	Národní konzervační fond
NM	Národní muzeum
NPÚ	Národní památkový ústav
NTM	Národní technické muzeum
OASIS	Open Archival Information System
OCR	Optical Character Recognition (optické rozpoznávání znaků)
ODZD	Oddělení doplňování zahraničních dokumentů NK ČR
ODZF	Odbor doplňování a zpracování fondů NK ČR
OOKF	Odbor ochrany knihovních fondů NK ČR
OPD	Oddělení přípravy dokumentů MK ČR
OPK	Oddělení preventivní konzervace NK ČR
OR	Oddělení restaurování NK ČR
ORMS	Oddělení referenčních a meziknihovních služeb NK ČR
ORST	Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR
OS	Odbor služeb NK ČR
OSF	Odbor správy fondů NK ČR

PDA	Patron Driven Acquisition (akvizice řízená uživatelem)
PDF	Portable Document Format
PPP	Public Private Partnership (partnerství veřejného a soukromého sektoru)
PSK	Ptejte se knihovny
RC	Referenční centrum NK ČR
RDA	Resource Description and Access / Zpracování a zpřístupnění zdrojů
RISM	Répertoire International des Sources Musicales
SHK	Souborný hudební katalog
SK	Slovanská knihovna
SKC	Souborný katalog ČR
SKF	Studijní knihovní fond
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků
SLK	online katalog Slovanské knihovny
STT	databáze Prvotisky, staré tisky a mapy
SVK Plzeň	Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje
TU	Technická univerzita v Liberci
ÚIACH ČAV	Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.
ÚCHP AV	Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.
UIBK	Universitäts- und Landesbibliothek Tirol, Innsbruck
ÚISK	Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
UKB	Univerzitní knihovna v Bratislavě
UKF	Univerzální knihovní fond
URN:NBN	Uniform Resource Name (identifikátor digitálního dokumentu)
ÚVI	ústřední vládní instituce
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VaVal	Strategické dokumenty o výzkumu, vývoji a inovacích
VISK	Veřejné informační služby knihoven
VKOL	Vědecká knihovna v Olomouci
VÚGTK	Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický AV ČR, v. v. i.

Rozdělení Klementina na objekty při revitalizaci

Důležité údaje a kontakty

Národní knihovna ČR, Klementinum

Klementinum 190, 110 00 Praha 1
221 663 + linka příslušného oddělení
221 663 111 (ústředna)
221 663 331 (informace)
posta@nkp.cz (elektronická podatelna)
ID datové schránky: 5qt8sy8
<http://www.nkp.cz>
<http://klementinum.cz>
<http://www.facebook.com/narodni.knihovna>

221 663 262, 221 663 213 (kancelář a sekretariát generálního ředitele)
sekret.ur@nkp.cz
221 663 489, 221 663 277 (ředitelka Odboru komunikace)
public.ur@nkp.cz
221 663 293 (ředitelka Odboru služeb)
221 663 320 (Mezinárodní oddělení)
oms.ur@nkp.cz

Slovanská knihovna

221 663 356 (půjčovna)
sluzby.sk@nkp.cz
<http://www.nkp.cz/slk>

Referenční centrum

Oddělení referenčních a meziknihovních služeb
221 663 201 (Referenční centrum)
221 663 202 (meziknihovní výpůjční služby)
mvs@nkp.cz
221 663 239 (rešeršní a bibliografické služby)
reference@nkp.cz

Hala služeb

221 663 244 (informace o výpůjčkách)
221 663 248 (informace o fondech a službách)
221 663 131 (reprografické zakázky)
hala.os@nkp.cz; pujcovna.os@nkp.cz

Národní knihovna ČR, Hostivař

Sodmkova 2/1146, 102 00 Praha 15
221 663 377 (ústředna)
221 663 521 (Odbor správy fondů)
221 663 575 (Odbor ochrany knihovních fondů)
221 663 306 (Oddělení mezinárodních agentur)

Darovací konto Národní knihovny ČR

123-85535011/0710
Česká národní banka, Praha 1

Zřizovatel Národní knihovny České republiky

Partneři Národní knihovny České republiky

Národní knihovna České republiky
Výroční zpráva 2017

Odpovědná redaktorka: Irena Maňáková

Redakční zpracování: redakce Vydavatelského oddělení NK ČR

Návrh obálky, grafická úprava a sazba: Alena Křesalová

Fotografie: Jana Blažíková, Eva Hodíková, Dana Hřebecká, Monika Chundelová, Jitka Neoralová

Vydala Národní knihovna České republiky

Praha 2018

ISBN 978-80-7050-699-8

ISSN 1804-8625 (Online)